

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР,
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Үзүүлэлт	Зорилтын тоо	Арга хэмжээний тоо	Шаардлагатай хөрөнгийн хэмжээ /сая.төгрөг/			ЗГҮАХөтөлбөрөөс тусгагдсан зорилтын тоо	МАН мөрийн хөтөлбөрөөс тусгагдсан зорилтын тоо
				УТ	ОНТ	Төсөл, хөтөлбөр		
1	Эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангах бодлого	<u>10</u>	<u>32</u>	11000,0	1289,8		1	6
2	Хүнс, хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэлийн бодлого	<u>30</u>	<u>94</u>	3660,9	1200,0	56700	18	28
3	Дэд бүтэц, төв суурингийн хөгжлийг хангах бодлого	<u>14</u>	<u>51</u>	122600,0	36720,0		16	24
4	Байгаль орчин ногоон хөгжлийн бодлого	<u>11</u>	<u>34</u>	2500,0	887,2	340,0	19	14
5	Нийгмийн хөгжлийн бодлого	<u>24</u>	<u>101</u>	10814,0	502,9	611,2	45	37
6	Нутгийн удирдлага, хууль хяналтын салбар	<u>23</u>	<u>65</u>	130	1864,8	-	26	24
	Нийт	<u>112</u>	<u>377</u>	150704.9	42464.7	57651.2	125	133
				250820.8				

**АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2016-2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР,
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	ЗОРИЛТ	ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ	Суурь түвшин	Шаардагдах хөрөнгийн хэмжээ	Шалгуур ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хүрэх түвшин, үр дүн				Хэрэгжүүлэх байгууллага	
						2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	Үндсэн	Оролцогч
НЭГ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРТОЙ ӨСӨЛТИЙГ ХАНГАХ БОДЛОГО											
2.1. Эдийн засгийн өсөлтийг хангах чиглэлээр											
<p>Тэргүүлэх зорилт: Аймгийн эдийн засгийн өсөлтийг ханган дотоодын нийт бүтээгдэхүүнийг тогтвортой өсгөж, баялаг бүтээгчдийг дэмжин боловсруулах салбарын өсөлтийг түрүүлэн эдийн засгийн бүтцийг сайжруулж, төсвийн төлөвлөлт үр ашгийг дээшлүүлж, санхүүгийн тайлагналтын олон улсын стандартыг хэрэгжүүлж, үндсэн нэгжээс авах статистикийн мэдээллийн бодит байдлыг дээшлүүлнэ.</p>											
1	Аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлтэнд аж үйлдвэр, аялал жуулчлалын салбарын эзлэх хувийн жинг нэмэгдүүлэх замаар эдийн засгийн бүтцийг шинэчилж, аймгийн ДНБ-ний жилийн дундаж өсөлтийг 8-аас доошгүй хувиар хангана.	1. Аймгийн ДНБ бүтээгдэхүүнд эзлэх боловсруулах салбарын үйлдвэрлэлийн тогтвортой өсөлтийг хангана.	<p>— ДНБ /тэрбум төгрөгөөр/ — Эдийн засгийн өсөлт /хувиар</p>	Аймгийн ДНБ-ний өсөлтөөр	8% -иас доошгүй	8% -иас доошгүй	8% -иас доошгүй	8% -иас доошгүй	ХОХБТХ	ХОХБТХ	
			<p>ДНБ салбарын эзлэх хувь хэмжээ</p> <p>Үйлчилгээ 18% Үйлдвэрлэл 23% Хөдөө аж ахуй 59%</p>	ДНБ-ний хэмжээ тэрбум төгрөг	102,6	116,5	132,2	150,1			
				Боловсруулах салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн хэмжээ /тэрбум төгрөг/	13,5%	13,5%	13,5%	13,5%			
		2. Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн бодит салбаруудад хөрөнгө оруулалт хийх гадаад, дотоодын бизнес эрхлэгч, түншлэгчдийн санал санаачилгыг дэмжин, хамтран ажиллана.	-	-	Хамтран хэрэгжүүлсэн төслийн тоогоор-20-аас доошгүй төсөл	5-аас доошгүй	5-аас доошгүй	5-аас доошгүй	5-аас доошгүй	ХОХБТХ	ХХААГ, ГХБХБГ, БОАЖГ

		3. Гадаад, дотоодын төсөлд хамрагдах боломжийг судлах, хөрөнгө татах, төсөл боловсруулж хэрэгжүүлэх орон тооны бус төслийн нэгжийг байгуулж, ажиллуулна.	-	-	Төслийн нэгжийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр					ХОХБТХ	
2	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуульд нийцүүлэн аймгийн эрдэмтдийн зөвлөлтэй хамтран “Төв аймгийг хөгжүүлэх хэтийн зорилт”-ыг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	4. “Төв аймгийг хөгжүүлэх хэтийн зорилт”-ыг аймгийн хөгжлийн дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд тусган хэрэгжүүлнэ.	-	-	Аймгийн урт хугацааны хөгжлийн хэтийн зорилтыг тодорхойлсон бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ	
3	“Сумдын хөгжлийн индекс”-ийн тооцоо судалгаанд үндэслэн орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, төсвийг оновчтой хуваарилан, сумдын жигд хөгжлийг хангах бодлого баримтлана.	5. Сумдын хөгжлийн индексийг тооцох аргачлалыг боловсруулж, хөгжлийн индексийг жил бүр тооцно.	-	-	Хөгжлийн индексийг жил бүр тооцсон байна.	100%	100%	100%	100%	ХОХБТХ	
		6. Сумын хөгжлийн индексийг хөгжлийн баримт бичиг, хөрөнгө оруулалтын бодлогын суурь тооцоо, судалгаа, орон нутгийн хөгжлийн санг хуваарилах хэрэглүүр болгон ашиглаж, орон нутгийн төсөв, хөрөнгө оруулалтын үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.	-	-	Судалгаа мэдээллийн сангийн ашиглалтаар	100%	100%	100%	100%	ХОХБТХ	ТЗУХ, НБХ, ХЗХ, СТСХ, ХШУДАХ
4	Төсвийн төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үйл явцад иргэд, олон нийтийн оролцоог хангаж, төсвийн болон орон нутгийн хөгжлийн сангийн зарцуулалтыг үр ашигтай болгож, төсвийн ил тод байдлыг ханган, төсвийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	7. Төсөв болон аймаг, сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн төлөвлөлтийн үндэслэлийг сайжруулж, төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх явцад иргэд, олон нийтийн оролцоог хангах журам боловсруулан, энэ чиглэлээр олон нийтийн байгууллага, төслийн нэгжүүдтэй хамтран ажиллана.	2016 оны байдлаар нийт төсөв 70.1 тэрбум, Үүнээс ОНХСан 6.0 тэрбум төгрөг, Тусгай зориулалтын шилжүүлэг 40.3 тэрбум, Орон нутгийн төсөв 23.8 тэрбум төгрөг болно.		Төсвийн тухай хууль, холбогдох журам, зааврууд	ОНХСан 6.5 тэрбум	ОНХСан 6.8 тэрбум	ОНХСан 7.0 тэрбум	ОНХСан 7.2 тэрбум	СТСХ ХОХБТХ	Сумдын Засаг дарга, ЗДТГ
		8. Төсвийн хэмнэлтийн горимыг үр дүнтэй хэрэгжүүлж, үр ашиггүй зардлуудыг танах, төсвийн зарлагын норм, нормативуудыг шинэчлэх	-	-	Төсвийн тухай хууль, УИХ болон Засгийн газрын тогтоолууд	Төсвийн зарцуулалтын үр ашиг дээшилнэ.				СТСХ	Сумдын Засаг дарга, ЗДТГ, төсөвт байгууллагууд

		ажлыг зохион байгуулна.						
		9.Төсвийн эрх захирагч нартай байгуулах үр дүнгийн гэрээнд төсвийн урамшуулал, хариуцлагын талаар тодорхой заалт оруулж, үр дүнг хагас бүтэн жилээр дүгнэж ажиллана.	Нийт 31 сургууль, 28 цэцэрлэг, 28 төсөвт байгууллага, 27 сумын Засаг дарга нартай үр дүнгийн гэрээ байгуулсан.		Төсвийн тухай хууль, Салбарын сайд нартай байгуулсан гэрээний заалтууд	Төсвийн эрх захирагч нарын сахилга, хариуцлага дээшлэнэ.		
		10.Орон нутгийн хөгжлийн сангийн зарцуулалтыг үр дүнтэй, ард иргэдэд нээлттэй, ил тод болгоно.	27сумын ОНХСанд 2.7 тэрбум, аймгийн ОНХСан 3.3 тэрбум төгрөг.		Төсвийн тухай хууль, Шилэн дансны хууль	ОНХСангийн хөрөнгийн зарцуулалт нээлттэй болно.		
		11.Төрийн сангийн нэгдсэн тогтолцооны дотоод хяналтыг хэрэгжүүлнэ.	27 сумын төрийн сангийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж байна.		Төсвийн тухай хууль, төрийн сангийн төлбөр тооцооны журам, Төрийн сангийн дотоод хяналтын журам	Төрийн сангийн алдаатай гүйлгээний тоо багасч, эрсдэл буурна		
		12.Төсвийн ил тод байдал, Шилэн дансны хуулийг чанд мөрдөн ажиллана.	224 төсөвт байгууллагад шилэн данс ажиллаж байна.		Төсвийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль	Шилэн дансны хууль бүрэн хэрэгжинэ.		
5	Татварын бааз суурийг өргөжүүлж, татварт хамрагдалтын түвшинг нэмэгдүүлэх чиглэлээр татварын бүртгэл, хураалтын системийг боловсронгуй болгох арга хэмжээг авч, татварын тогтвортой орлогын эх үүсвэрийг бий болгоно.	13. Татвар төлөгчдийн тооллого явуулж, аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг бүртгэлд хамруулан, татварын бааз суурийг өргөтгөж, татвар ногдуулалтыг бүрэн хийж, татварын бүртгэл мэдээллийн санг шинэчлэн баяжуулах ажлыг зохион байгуулна.	2016 оны 6 сарын байдлаар аймагт бүртгэлтэй 2415 аж ахуйн нэгж байна.		Улсын бүртгэлийн тухай хууль, Татварын ерөнхий хууль	Татвар төлөгчдийн тоо өсч, гадны бүртгэлгүй аж ахуйн нэгжүүд бүртгэлд бүрэн хамрагдана.	Татварын хэлтэс	СТСХ, Улсын бүртгэлийн хэлтэс
		14. Төрөөс батлагдсан татварын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх замаар татварын уян хатан байдлыг хангаж, бизнес эрхлэгчдийг дэмжин ажиллана.			Татварын ерөнхий хууль, холбогдох тогтоол, журам	Татвар төлөх ухамсар бий болж, татварын орлого төвлөрүүлэлт нэмэгдэнэ.	Татварын хэлтэс	СТСХ
		15.Газар, үл хөдлөх хөрөнгүүдийн үнэлгээг зах зээлийн үнэ цэнэд ойртуулах арга хэмжээ авч, үнэлгээг бодит болгон, төсөвт оруулах орлогыг	Газрын төлбөрөөр 1482.4 сая төгрөг, үл хөдлөх хөрөнгийн татвар		Татварын ерөнхий хууль, хөрөнгийн үнэлгээний	Хөрөнгийн үнэлгээг бодит үнэ цэнэтэй болгосноор үнэлгээ нэмэгдэж, татвар ногдох орлого өснө.	СТСХхэлтэс	Татварын хэлтэс, Үнэлгээний

		нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	281 сая төгрөг.		тухай хууль					компаниуд	
		16.Орон нутагт эрх мэдэл нь шилжсэн зарим татваруудын хувь, хэмжээг үйлдвэрлэл, үйлчилгээг өргөжүүлэх, дэмжих чиглэлээр тогтооход анхаарч, төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2016 онд төсвийн суурь орлого 11484.9 сая төгрөг, нийт орлого 12220.1 сая төгрөг болж 735.2 сая төгрөгөөр орлогын эх үүсвэр нэмэгдсэн.	нийт.	төсвийн орлогын дүнгээр	579.6 сая төгрөг	591.7 сая төгрөг	596.6 сая төгрөг	608.5 сая төгрөгөөр	СТСХэлтэс	Татварын хэлтэс, Газрын алба
		17.Татварын он дамжсан өр, төлбөрүүдийг хураан барагдуулж, төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	2016 онд татварын урьд онуудын өр 2100.3 сая төгрөг байна.		Татварын ерөнхий хууль, дутуу төлөлтийн стандартаар жил бүр 80-иас доошгүй хувийг барагдуулна.	Татварын урьд онуудын өрийг 90 хүртэл хувиар бууруулна.			Татварын хэлтэс	СТСХэлтэс, Газрын алба	
6	Орон нутаг дахь санхүүгийн зах зээлийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ.	18. Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг гэнэтийн аюул осол, байгалийн гамшиг, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх хамгаалах даатгалд хамруулах ажлыг эрчимжүүлнэ.	Даатгалын байгууллага 8369 иргэн, аж ахуйн нэгж даатгалд 5272727272727272 27.4 сая төгрөгийн нөхөн олговор авсан.		Арилжааны даатгалын тухай хууль, Санхүүгийн зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтээр	Даатгуулагчдын өсөлтөөр, нөхөн төлбөрийн барагдуулалтаар.			СТСХэлтэс	Даатгалын компаниуд	
		19. Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих чиглэлээр банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж зээлийн хоршоо байгуулах ажлыг дэмжинэ.	2016 оны байдлаар ББСБ 5 үйл ажиллагаа явуулж байна. Нийт дүрмийн сан 1741.6 сая төгрөг. ХЗХ 4 үйл ажиллагаа явуулж, нийт гишүүд 540, нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгө 182.1 сая төгрөг байна.		Санхүүгийн зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтээр	ББСБ, ХЗХоршоодын тоо болон хувь нийлүүлэгч, гишүүдийн тоо өссөн байна. Олгох зээлийн хэмжээ нэмэгдэнэ.			СТСХэлтэс	ББСБайгуул лагууд, ХЗХоршоод	
		20.Иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийг санхүүгийн хоёрдогч зах зээлд оролцох нөхцөл боломжоор хангах ажлыг зохион байгуулна.	Би Ди Сек ХК-ний салбар Төв аймагт үйл ажиллагаа явуулж байна.		Үнэт цаасны болон компанийн тухай хууль	Санхүүгийн хоёрдогч зах зээлд оролцогчдын тоог өсгөж, жижиг хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаална.			СТСХэлтэс	Брокер, дилерийн компаниуд	
7	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын	21.Стандарт шинэчлэгдсэн тухай бүр, аж ахуйн	Стандартын хэрэгжилт 80		Нягтлан бодох бүртгэлийн	Хэрэгжилтийг 90 хувьд хүргэнэ.			СТСХэлтэс		

	шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.	нэгжүүдэд сургалт зохион байгуулж, мөрдөн ажиллах талаар заавар, зөвлөмж өгнө.	хувьтай байна.		тухай хууль, НББОУ Стандартын дагуу								
		22.Стандартын хэрэгжилтийг аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад хуваарийн дагуу шалгаж, үр дүнг тайлагнах ажлыг зохион байгуулна.	-	-									СТСХэлтэс
		23.Аймгийн хэмжээний жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг санхүүгийн тайлагнал, нягтлан бодох бүртгэлд хамруулах ажлыг зохион байгуулна.	-	-									СТСХэлтэс
8	Аймгийн нийгэм, эдийн засгийн статистик мэдээллийн санг баяжуулан, боловсронгуй болгож, төлөвлөлт, хяналт, удирдлагын хэрэглэгдэхүүн болгоно.	24.Албан ёсны статистикийн мэдээллийн санд хамрагдагсдын хүрээг нэмэгдүүлж, хэрэглэгчдэд мэдээллийг зөвшөөрөгдсөн түвшинд нээлттэй хэрэглүүлэх боломжийг бүрдүүлж ажиллана.	Мэдээллийн сангийн Devinfo программд 9 салбарын 159 багц үзүүлэлтээр 37 засаг захиргааны нэгжээр, 5-63 жилийн 315975 нэгж мэдээлэл бүрдүүлсэн 2.2013-2015 оны мал тооллогын цахим сангийн үр дүнг 79 үндсэн хэрэглэгч ашигладаг болсон		Хэрэглэгчдэд мэдээллийг зөвшөөрөгдсөн түвшинд нээлттэй хэрэглүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.	325000 нэгж мэдээлэлд хүргэнэ	335000 нэгж мэдээлэлд хүргэнэ	345000 нэгж мэдээлэлд хүргэнэ	357000 нэгж мэдээлэлд хүргэнэ	Статистик ийн Хэлтэс	Сумдын ЗДТГазар		
		25.Статистикийн бодит мэдээ тайланг үндсэн нэгжээс цуглуулах, дамжуулах, мэдээлэх, тархаах үйл явцыг боловсронгуй болгоно.	tuv.nso.mn сайтад 2016 онд нийт хандсан хэрэглэгчийн тоо 101512. 2.ДУС-ээр мэдээлэл авсан хэрэглэгчийн тоо 550 3.Статистикийн мэдээ тайланг сумаас цахимаар дамжуулж мэдээлсэн тоо-15		Аймгийн түвшинд статистикийн мэдээ тайланг дамжуулах, мэдээлэх, үйл явцыг 85-аас доошгүй хувьд цахим болгоно.	1. tuv.nso.mn сайтын нийт хандалт 120000 2.ДУС-ээр мэдээлэл авсан хэрэглэгчийн тоо 650 3.Цахимаар сумаас мэдээлсэн мэдээ тайлангийн тоо-25	1. tuv.nso.mn сайтын нийт хандалт 135000 2.ДУС-ээр мэдээлэл авсан хэрэглэгчийн тоо 750 3.Цахимаар сумаас мэдээлсэн мэдээ тайлангийн тоо-35	1. tuv.nso.mn сайтын нийт хандалт 150000 2.ДУС-ээр мэдээлэл авсан хэрэглэгчийн тоо 850 3.Цахимаар сумаас мэдээлсэн мэдээ тайлангийн тоо-40	1. tuv.nso.mn сайтын нийт хандалт 165000 2.ДУС-ээр мэдээлэл авсан хэрэглэгчийн тоо 900 3.Цахимаар сумаас мэдээлсэн мэдээ тайлангийн тоо-45	Статистик ийн Хэлтэс	Сумдын ЗДТГазар		

		26.Орон нутгийн түвшинд тооцогдох тогтвортой хөгжлийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тооцож эхэлнэ.			Үзүүлэлтүүдийг батлагдсан аргачлалаар тооцно.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Статистик ийн Хэлтэс	
		27.Захиргааны статистик мэдээлэл гаргадаг хэлтэс, агентлагууд мэдээллийн сангийн үзүүлэлтүүдийг сум, салбар бүрээр бүрдүүлж ажиллана.			ҮСХ-ноос зөвшөөрч батлагдсан захиргааны статистикийн мэдээ, тайлангийн үзүүлэлт бүрээр мэдээллийн сангуудыг сум, салбар бүрээр бүрдүүлж, жил бүр баяжуулж ашиглана.	Мэдээллийн сангийн үзүүлэлтийн баяжилт сайжирна	Холбогдох хэлтэс, агентлаг	Статистикийн мэдээлэл гаргадаг хэлтэс, агентлагуудын сумдын байгууллага, ажилтан
1.2.Эдийн засаг, бизнес, өмчийн харилцааны эрх зүйн үндсийг боловсронгуй болгох чиглэлээр								
9	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, төрийн болон орон нутгийн өмчит компаниудын ашигт ажиллагааг дээшлүүлж, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг сайжруулна.	28.Орон нутгийн өмчийн нэгдсэн бүртгэл хөтөлж, мэдээллийн санг бүрдүүлэн, баяжуулж, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулна.	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн улсын үзлэг тооллогод 225 орон нутгийн өмчит газрууд хамрагдаж, удирдлагыг мэдээлэлжүүлэх системд бүрэн шивж тайлагнасан. Тооллогоор аймгийн ОНӨмчид 210,3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө тоологдсон.	-	Өмчийн үр ашиг сайжирсан байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ОНӨГ	СТСХ, Сумдын Санхүүгийн алба
		29. Төрийн болон орон нутгийн өмчит компаниудын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, ашигт ажиллагааг дээшлүүлж, удирдлага зохицуулалтаар хангана.	Орон нутгийн өмчит 3 аж ахуйн нэгжийн тайланд хяналт аудит хийгдээгүй, алдагдалтай ажилладаг.	-	Удирдлага, менежмент сайжирч, алдагдлыг бууруулсан байна.	Орон нутгийн өмчит бүх байгууллагын тайланд хяналт хийж, гэрээ байгуулж ажиллана.	ОНӨГ	СТСХ, Сумдын Санхүүгийн алба

		30. Аймгийн концессоор хийх ажлын жагсаалтыг шинэчлэн боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлнэ.	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	концессоор хийх ажлын жагсаалтыг шинэчлэн батлуулсан байна.	Ажлуудыг жагсаалтын дагуу гүйцэтгэсэн байна	ХОХБТХ	ОНӨГ
10	Төсөл болон тендер шалгаруулалтыг олон нийтэд ил тод, нээлттэй болгож, “Шилэн тендер шалгаруулалт” бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	31. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг орон нутгийн хөгжлийн хэрэгцээ, иргэдийн хэлэлцүүлгийн эрэмбэлэгдсэн саналд тулгуурлан хуваарилж, төлөвлөх ажлыг хэвшүүлнэ.	-	ОНХС	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр-100%		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ОНӨГ, ХААА	Сумдын ЗДТГ
		32. Худалдан авах ажиллагааг олон нийтэд ил тод, нээлттэй болгож, хууль, журмын дагуу зохион байгуулна.	Аймгийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг жил бүр батлуулан 2013-2016 онд 88%-тай хэрэгжсэн.	УТ, ОНТ	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ОНӨГ, ХААА	ХОХБТХ, СТСХ

ХОЁР . ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт: Аймгийн эдийн засгийн үндсэн салбар ХАА-н үйлдвэрлэлийн хөгжлийн бодлогыг боловсронгуй болгож, удирдлага, зохион байгуулалт, хөрөнгө санхүүгийн дэмжлэгийг нэмэгдүүлж, шинжлэх ухааны ололт, тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлэн, ажиллагсдын хөдөлмөрийн бүтээмж, үнэлэмжийг ахиулан үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан, ХАА-н бүтээгдэхүүний хэмжээг нэмэгдүүлнэ. Иргэдийнхээ бодит орлого, амьдралын чанарыг дээшлүүлнэ.

Мал аж ахуйн чиглэлээр: Бэлчээрийн даацад нийцсэн уламжлалт мал аж ахуй, сайжруулсан бэлчээр, таримал тэжээлд түшиглэсэн өндөр ашиг шимт эрчимжсэн аж ахуйг хослуулан хөгжүүлж, мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэн, боловсруулалтын түвшинг ахиулж тогтвортой хөгжлийг хангана.

1	Бүс нутгийн онцлогт тохируулан малын үүлдэр угсааг сайжруулж, нэг малаас авах ашиг шимийг нэмэгдүүлнэ.	1.Бэлчээрийн мал аж ахуйн бүсэд уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицсон нутгийн шилмэл үүлдэр, омгийн малыг өсгөн үржүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хонийг махны чиглэлийн: Барга үүлдэр болон Баянцагаан хэвшлийн хониор, Үхрийг мах-сүүний Сэлэнгэ үүлдэрээр, ямааг ноолуурын, адууг хурдны болон махны чиглэлээр өсгөж, мах, сүү, ноос, ноолуурын гарцыг нэмэгдүүлэн энэ чиглэлд үйл ажиллагаа явуулж буй малчин өрхийг бодлогоор	9 суманд Баянцагаан хэвшлийн хээлдэгч, хээлтүүлэгч мал сайжруулагчаар нийлүүлсэн. Цөм сүрэг-447,5 толгой Цэвэр эрлийз мал-149,0 толгой	Зээлийн дэмжлэг, ХХО, Төсөл хөтөлбөр	Цөм сүрэг нийт сүргийн 10-с доошгүй хувиар цэвэр эрлийз мал 1,5% доошгүй өснө.	492.4	541.6	595.7	655.2	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
						151.2	153.0	155.3	157.6		

		дэмжинэ.									
		2.Мах, сүүний хосолмол эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр боловсруулж, эрчимжсэн аж ахуйн бүсэд өндөр ашиг шимт цэвэр үүлдрийн малыг өсгөн үржүүлэх загвар аж ахуйнуудыг дэмжин үхрийг махны /ангус, лимузин/, сүүний /хар тарлан, алатау/, мах- сүүний /монбелиард/, гахайг-локшир үүлдрээр, тахиаг-оросын өндөглөгч цагаан тахиагаар тус тус өсгөнө.	Эрчимжсэн аж ахуй-354 Малын тоо-26000 Амьтны тоо-411000 Загвар аж ахуй-15 өндөг-115,0 сая ширхэг гахайн мах-32 тн Зөгийн бал- 2675 кг 1211 үнээнд зохиомол хээлтүүлэг хийсэн. 110 үнээнд хөврөл үр суулгасан.		Эрчимжсэн аж ахуй өссөн дүн-358 Малын тоо өссөн дүн-27500 Амьтны тоо-өссөн дүн-420000	360 28000 425000	369 28500 437000	375 28900 450000	380 29000 480000	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
					Загвар аж ахуй тоо өссөн дүнгээр	16	17	18	20	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
					Зохиомол хээлтүүлэг хийх үнээний тоо толгой өссөн дүнгээр	1300	1300	1350	1400	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
					Хөврөл үр суулгасан үнээний тоо толгой өссөн дүнгээр	120	120	120	120	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
		3. Кластерийн загвар фермийн аж ахуй байгуулна.			Кластерийн загвар аж ахуй		1	2	3	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
2	Мал сүргийг байгалийн болзошгүй эрсдэлээс хамгаална.	4. Мал аж ахуйн өвөлжилтийн бэлтгэл хангах ажлыг сум, баг, малчин өрх бүрээр хангуулна.	95,9 мянган га сум дундын отрын бүс нутаг ашиглагдаж байна	ОНТ ААН, иргэдийн хөрөнгө	Жилд дунджаар хонин толгойд шилжүүлсэнээр 100,000 толгой мал оруулна.	105,000	110,000	110,000	110,000	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
		5.Сум дундын отрын бүс нутгуудын байдалд үнэлгээ хийж ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулах, боломжтой газарт зохих тооцоо судалгааны үндсэн дээр бүс нутаг тогтоох, сум бүрт адуу оторлох нөөц нутгийг тогтоон, худаг ус гаргаж ашиглалтыг сайжруулна.	-	-	Отрын бүс нутгийг тогтоосон байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр			ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	
		6. Малын хашаа байрны нэг маягийн зураг боловсруулан малчдад хүргүүлэх, орон нутгаас ашиглаж болох			Зургийн дагуу хийсэн малын хашааны	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр			ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	

		материалаар хангах зэргээр тусалж дэмжин, малын хашаа байрны хангалтыг нэмэгдүүлнэ.			тоогоор						
		7. Боллоцотой сумдад малчин өрхүүдэд хадлангийн талбайг тогтоон өгч, жил бүр өвс, хадлан бэлтгэхэд нь дэмжлэг үзүүлж, хашаалсан, усалгаатай, тордсон хадлангийн талбайгаас өндөр ургац авсан аж ахуйн нэгж, иргэнийг урамшуулна			Жилд 10-с доошгүй малчинд урамшуулал олгоно.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
		8.Мал сүргийг малын индексжүүлсэн даатгалд хамруулах цар хүрээг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч ажиллана.			Даатгалд хамрагдсан малын тооны өсөлтөөр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
3	“Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	9.”Монгол мал” үндэсний хөтөлбөрийн 2 дахь шатны төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	Эхний шатны төлөвлөгөө 93.3%-иар хэрэгжиж дууссан.	УТ, ОНТ, ОУБ	Төлөвлөгөөний биелэлтийг 90%-ээс доошгүй хувиар хангана.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр				ХОХБТХ ХХААГ	Сумдын ЗДТГазар
		10.Ямаа самнах, малын төл бойжуулах, хонь ноослох, сүү сааль саах, хашаа хороо, худаг уст, цэг барих, засварлах, хадлан тэжээл бэлтгэх ажилд туслах бригад бүлгүүдийг ажиллуулна.		Аж ахуй нэгж, иргэдийн хөрөнгө оруулалтаар	Нийт ажилласан хүн хүчний тоогоор	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр				ХОХБТХ ХХААГ	Сумдын ЗДТГазар
		11.Малчдын залуу халааг бэлтгэхэд анхаарч малчдад зориулсан сургалтыг ээлж дараатай зохион байгуулна.	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,
4	Бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөө боловсруулан, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, бэлчээр усжуулалтыг нэмэгдүүлнэ.	12.Бэлчээрийг даац чадамж төлөв байдлын үнэлгээнд тулгуурлан зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх,өнжөөх, сэлгээх, усжуулалтын хэмжээг нэмэгдүүлэх, хамгаалах болон бэлчээрийн доройтол мэрэгчидтэй тэмцэх ажлын менежментийн төлөвлөгөөг баг бүрээр боловсруулж, ИНХурлуудаар батлуулан хэрэгжүүлж ажиллана.	10 суманд тандах судалгаа хийгдсэн.		Судалгааны ажлын дүнгээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
			40,0 мянган га-д тэмцэх ажил хийгдсэн	УТ	тэмцэх ажил хийх талбай /га-аар/	50,0 мян га	50,0 мян га	50,0 мян га	50,0 мян га	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
			ОНТөсвөөр 26 худаг гарсан.	УТ, ОНТ	Тал хээрийн сумдын баг бүрт жил бүр 2 хүртэл худаг гаргана.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ

5	Нутгийн шилмэл үүлдэр, омгийн болон өндөр ашиг шимт малын шалгаруулалт, үзэсгэлэн худалдаа, дуудлага худалдаа зохион байгуулах цогцолбор байгуулна.	13.Цогцолборын байнгын үйл ажиллагааг хангаж, чөлөөт цагт нь амьд мал борлуулах цэг болгон ашиглана.	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
6	Хоршоо хөгжих эдийн засгийн таатай орчныг бүрдүүлж хоршооллын аяныг өрнүүлнэ.	14.ХАА-н түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг бэлтгэх, анхан шатны чанарын боловсруулалт, тордолт хийх, хадгалах, тээвэрлэх, борлуулах нэгдсэн сүлжээ бий болгоно.	ХАА-н 79 хоршоо тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж байна	УТ, ОНТ, ОУБ	Нэгдсэн сүлжээ бий болсон байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ХАА-н хоршоологчдын холбоо
		15.Хөрөнгө, хөдөлмөрөө хоршин үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж буй хоршоодын үйл ажиллагааг аттестатчилж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж буй хоршоодыг аймгийн “Тэргүүний хоршоо”-оор шалгаруулан тэргүүн туршлагыг дэлгэрүүлнэ.	-	ОНТ	Журмын хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ХАА-н хоршоологчдын холбоо
		16.ХАА-н бараа бүтээгдэхүүнд олгодог урамшууллын ажлыг үргэлжлүүлэн зохион байгуулна.	Ноосны урамшуулалд 27 сумын 5660 малчин	УТ	Малчин, мал бүхий иргэдийг урамшуулалд хамруулна.	6000	6200	6300	6500	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ХАА-н хоршоологчдын холбоо
7	ХАА-н үйлдвэрлэлийн удирдлага, зохион байгуулалтыг сайжруулна.	17.Хөдөлмөр хөрөнгөө хорших малчдын бүлэг, хоршоонд нэгдэхийг дэмжиж, мэдээлэл арга зүйн туслалцаагаар дэмжлэг үзүүлнэ	Жилд 1 удаа сургалт, зөвлөгөөн	УТ, ОНТ, ОУБ	-Сургалт, зөвлөгөөний тоо -Боловсон хүчний хангалт	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,
		18.Удирдлагыг чадавхижуулах сургалт, зөвлөгөөнүүдийг системтэй зохион байгуулна.	-	-	Сургалт, зөвлөгөөнд хамрагдсан хүний тоогоо	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	
		19.Мэргэжлийн удирдлага, боловсон хүчнээр хангахад туслалцаа дэмжлэг үзүүлнэ.	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	
		20.Удирдлага, санхүү бүртгэл тооцоонд тэргүүн туршлага,	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	

		шинжлэх ухааны ололт, стандарт нэвтрүүлэхэд туслана.									
Мал, амьтны эрүүл мэндийг баталгаажуулж, нийгмийн эрүүл мэндийг хамгаална.											
8	Мал сүргийг гоц халдварт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эмчлэх, эрүүлжүүлэх ажлыг цаг хугацаанд нь шуурхай зохион байгуулж, өвчнөөр тайван нөхцлийг хадгална.	21.Халдварт, паразиттах өвчний халдварлалтын судалгаанд тулгуурлан мал, амьтныг мал эмнэлгийн арга хэмжээнд хамруулж вакцинжуулалт хийсэн тарилгын үйлчилгээний хөлсийг зах зээлийн бодит үнэлгээнд ойртуулна.	Халдварт өвчнөөс сэргийлэх дархлаажуулалтан д давхардсан тоогоор 3,9 сая мал хамруулсан Лабораторийн шинжилгээнд 16 сумын 12,2 мянган хээлтүүлэгч мал шинжилсэн.	Улсын төсөв 421,3 сая Төсөл хөтөлбөр, ААН-ийн хөрөнгө	-Гоц халдварт, халдварт өвчний гаралтыг зогсооно. -Лабораторийн шинжилгээний хамрагдалт нэмэгдэнэ	4,0 сая мал 28,0 мян мал	4,1 сая мал 32,0 мян мал	4,2сая мал 36,0 мян мал	4,4 сая мал 40,0 мян мал	ХХААГ	УМЭҮГ, Сумдын ЗДТГ
		22.Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакциныг графикт хугацаанд нь мал эмнэлгийн нэгжүүдэд нийлүүлж вакцинжуулалтыг технологийн дагуу тариулж үр дүнг дархлаа, тандалтын шинжилгээгээр дүгнэн эмч нарын хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ.	Цэцэг өвчний тандалт шинжилгээнд 3 сумаас сонгогдсон 1 багийн 5 өрхийн 80 хонь, нийт 240 хониноос цусны дээж авч, шинжилгээ хийсэн.	УТ, Төсөл хөтөлбөр	Вакцины дараахи мониторингийн шинжилгээг өргөжүүлж, дархлааг 70-аас дээш хувьд хүргэнэ.	70%	75%	80%	85%	ХХААГ	УМЭҮГ, УМЭАЦТЛ, Сумын ЗДТГ, МЭҮН Төсөл
		23.Малын гоц халдварт шүлхий, хонины цэцэг зэрэг өвчнөөс сэргийлэх, голомтын дотор ажлын төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж, вакцинжуулалтанд голомтын бүсийн малыг бүрэн хамруулж нийслэл хотыг тойрсон гоц халдварт өвчнөөр тайван бүс нутгийг хангаж ажиллана.	хонины цэцэг өвчнөөс сэргийлэх вакцинжуулалтанд 11 сумын хонийг хамруулсан. Шүлхий өвчний вакцинжуулалтанд 6 сумын бог, бод малыг хамруулна.	УТ	Вакцинжуулалта нд хамруулах малын тоогоор	11 сумын 2,3 сая тал Шүлхий11,7 сая мал	11 сумын 2,3 сая тал Шүлхий11,7 сая мал	11 сумын 2,3 сая тал Шүлхий11,7 сая мал	11 сумын 2,3 сая тал Шүлхий11,7 сая мал	ХХААГ	УМЭҮГ, УМЭАЦТЛ, Сумын ЗДТГ, МЭҮН Төсөл
		24. Мал эрүүлжүүлэх ажлын технологит цаг хугацаа, гүйцэтгэлийн үр дүнд тавих нутгийн захиргаа, мэргэжлийн байгууллага, малчны хяналтыг өндөржүүлж үүрэг	4,0 мянга гаруй малчин өрхөд өрхийн малын эрүүл мэндийн дэвтэр хөтөлж, эмчлэн сэргийлэх ажилд хяналт	УТ, орон нутгийн төсөв	“Өрхийн малын эрүүл мэндийн дэвтэр”ээр хөтлөгдөж, хяналт сайжирна.	4,5 мян. малчин өрх	6,5 мян.малчин өрх	8,5 мян.малчин өрх	10,0 мян.малчин өрх	ХХААГ	УМЭҮГ, Сумдын ЗДТГ

		᠒᠒᠒᠒᠒.	зүйгээр хангагдсан		хувь						
11	“Нүүдлийн мал эмнэлэг” төсөл хэрэгжүүлнэ.	30. Мал эмнэлэг, үржлийн ажил үйлчилгээг малчны хотонд үзүүлэх стандарт хангасан “Нүүдлийн мал эмнэлэг” байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	27 суманд 95 мал эмнэлэг ажиллаж байна.	Төсөл хөтөлбөр ААН, иргэдийн оролцоо	Стандартын шаардлага хангасан нүүдлийн мал эмнэлгийн тоо	4	9	14	20	ХХААГ	УМЭҮГ,Сумын ЗДТГ,МЭҮН, Төсөл
		31.Малчдын хөрөнгө санхүүгийн оролцоотой мал эмнэлэг үржлийн нэгж хоршоо байгуулах үүсгэл санаачилгыг дэмжинэ.	-	Төсөл хөтөлбөр ХХО	Малчдын хөрөнгө санхүүгийн оролцоотой мал эмнэлгийн тоо	2	4	6	8	ХХААГ	УМЭҮГ,Сумын ЗДТГ,МЭҮН, Төсөл
12	Гоц халдварт өвчний үеийн бэлэн байдлыг сум, аймгийн түвшинд хангана.	32.Малын гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэрэмжлүүлэх, тэмцэх арга хэмжээний бэлэн байдлыг өндөржүүлнэ.		УТ, төсөл, хөтөлбөр, ХХО	Гоц халдварт өвчний эрсдэл буурна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	УМЭҮГ,Сумын ЗДТГ,МЭҮН, Төсөл
		33.МЭҮН-дэд халдвар хамгааллын хувцас, ариутгалын бодисын хангалттай нөөц бүрдүүлнэ.	Нөөц байхгүй	УТ, төсөл, хөтөлбөр, ХХО	Нормын хувцасны нөөцийн бүрдүүлэгтээр					ХХААГ	УМЭҮГ,Сумын ЗДТГ,МЭҮН, Төсөл
Газар тариалангийн чиглэлээр: Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн уналтыг зогсоож, “Атрын III аян”-ыг эрчимжүүлж 2012 оны хүрсэн түвшингээс ахиулах арга хэмжээг авч сэргээн хөгжүүлнэ. Хүн амын хөдөө аж ахуйн гаралтай эрүүд, аюулгүй хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлнэ.											
13	“АТРЫН-III аян”-ыг үргэлжлүүлэн “Аймгийн газар тариалангийн талаар баримтлах бодлого”-ыг шинэчлэн батлуулж, хэрэгжүүлнэ.	34.Тариалангийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, тариалан бүхий сумдыг хамруулан газар тариалан, эрчимжсэн мал аж ахуйн бүс нутгийг тогтооно.	Тариалангийн зориулалт бүхий 252509,8 га-г эзэмшиж байгаагаас энэ жил 107,5 мянган га-д тариалалт хийж, 82,3 мянган га-д уринш боловсруулж, нийт 189,8 мянган га-г ашиглаж, 58657,8 га-г өнжөөж,2552 га-г атаршуулсан байна.	УТ, ОНТ	Эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, бүс нутгийг тогтооно.	193,0 мянган. га	195,8 мянган. га	204,5 мянган. га	215,5 мянган. га	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		35.”Газар тариалангийн салбарын өнөөгийн байдал, хөгжлийн гарц” сэдэвт хэлэлцүүлгийг тариаланчид, мэргэжилтнүүд, аж ахуй	Хүнсний аюулгүй байдал дэд хөтөлбөрийн хэрэгжих хугацаа	УТ, ОНТ	Бодлогын шалгуур үзүүлэлтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд

		эрхлэгчид, Эрдэм шинжилгээний байгууллага, эрдэмтдийн оролцоотой хийж, үнэлэлт, дүгнэлт өгч, бодлогын баримт бичгийг батлуулна.	2016 онд дууссан.									
14	“Үр” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	36.Эдийн засгийн үр ашигтай, хөрсний үржил шимд ээлтэй, нутагшсан, баталгаажсан таримлын үрээр хангах, үрийн аж ахуйг дэмжиж ажиллана.	Үр тарианы үрийн 20%-ийг хангах зорилгоор ТЭДСангаас 12 сумын 99 ААН, иргэнд нутагшсан сортын 3061,1 тн үр олгосон.	ОНТ Жил бүр 200,0 сая төг	Шинэчлэсэн үрийн хэмжээгээр	2500 тн	2550 тн	2600 тн	2700 тн	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
		37.Буудай, төмсний га-гийн ургацыг нэмэгдүүлж, үрийн агуулах шинээр барьж, үтрэмийн тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, хадгалалт, борлуулалтыг нэмэгдүүлнэ.	Буудай 1 га-гаас: Сүүлийн 4 жилийн дундаж - 11,4 цн	УТ, ОНТ	Тарьсан талбай га-гийн ургац	75.0 мян/га 13,2цн	78.0 мян/га 14,2 цн	83.0 мян/га 15,1 цн	85.0 мян/га 17,3 цн	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,	
			Сүүлийн 4 жилийн дундаж төмс 5063,7 га-д тариалж, га-гаас 130,6 цн, нийт 65975,4 тн ургац авсан.	УТ, ОНТ	Тарьсан талбай, га-гийн ургац	5300га 133 цн	5580га 135 цн	5860га 145 цн	6155 га 155 цн	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
			44800 тн-ын 41агуулах, 19 үтрэм ажиллаж байна	УТ, ОНТ	Агуулах,зоорь, үтрэмийн механикжилтийн хувь	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
15	Малын тэжээлийн тариалалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор тэжээлийн ургамалын нэг наст болон олон наст ургамлын үрийг үржүүлж хангах арга хэмжээ авна.	38.“Аймгийн тэжээл бэлтгэл, үйлдвэрлэлийн дэд хөтөлбөр”-ийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	Бодлогын баримт бичиг дууссан	ОНТ, ХХО	Дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ		
		39.Малын тэжээлийн тариалалтын бүс нутгийг тогтоож, тэжээлийн ургамлын нэг наст болон олон наст ургамлын үрийг үржүүлж хангах арга хэмжээ авна.	66,0 мянган тн хадлан бэлтгэсэн	УТ ОНТ	үрийн аж ахуйтай сумын тоогоор	Аргалант,	Баянчандмань Цээл			ХОХБТХ ХХААГ	Сумдын ЗДТГазар	
		40.Хадлан, тэжээл бэлтгэх ажлыг бүх нийтийн аян болгон өрнүүлж, малд шаардлагатай өвс тэжээлийн аюулгүйн нөөц бүрдүүлж, бололцоотой сумдад хадлангийн талбайг малчдад ашиглуулах, эзэмшүүлэх,		ОН	100-с доошгүй мянган тн хадлан бэлтгэсэн байна	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ ХХААГ	Сумдын ЗДТГазар	

		тордон сайжруулсан нөхцөлд урамшуулах арга хэмжээ авна.											
		41.Малын тэжээлийн үйлдвэрийг 5-с доошгүй сумдад байгуулна.	2 суманд 1 үйлдвэр, 1 цех байна.	УТ ОНТ	Ашиглалтанд орсон малын тэжээлийн үйлдвэр, цехийн тоогоор	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		
16	“Уринш, бордоо, ургамал хамгаалал” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	42.Тариалалтад шаардлагатай үр, тариалж байгаа талбайд чанарын хянан баталгааг хуулийн хугацаанд хийлгэж, хөрсний үржил шимийн үзүүлэлт нь буураагүй буюу ахиулсан талбай, хураан авсан ургац нь аймгийн дунджаас ахиу, чанарын үзүүлэлт нь стандартаас дээш байгаа аж ахуйн нэгж иргэдийг хүрсэн түвшингээ тогтвортой байлгах хөшүүрэг болгон тариалангийн талбайн газрын төлбөрийг зохистой тогтооно.	-		Агрохимийн шинжилгээнд хамрагдсан ААН, иргэний тоо, талбайн хэмжээ, эзлэх хувь, хөрсний 1,2,3,4-р зэрэглэлийн талбайн хэмжээ	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ,	ХХААГ, ГХБХБГ Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		
		43.Хөрс боловсруулах тэг элдэншүүлгийн технологийг үе шаттай нэвтрүүлэх, таримлын сэлгээний ээлжийн тоог нэмэгдүүлэх, цулгүй уриншийн хэмжээг бууруулах зэргээр хөрсийг салхи, усны элэгдэл, эвдрэлээс хамгаална.	2016 онд боловсруулсан уринш 82359 га: Үүнээс: -Хавсан -72104 га /87,6%/ -уламжлалт -1245 га /1,5%/ -химийн буюу тэг элдэншүүлэлт-9010 га 10,9 %/	УТ, ОНТ	Боловсруулсан уриншийн хэмжээ /га/, Тэг элдэншүүлэлтийн хувь, Бордуурт уриншийн хэмжээ	78,0 мян. га 13%	82,0 мян.га 15%	85,0 мян.га 18%	90,0 мян.га 20%	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		
		44.Хөрсний үржил шимийг нэмэгдүүлэхийн тулд ногоон бордуурт уранш арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	22980 га талбайг бордсон	УТ, ОНТ	бордсон талбай /га/	24000	25000	26000	27000	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		
			68848 литр ургамал хамгааллын бодис хэрэглэсэн	УТ	Ургамал хамгааллын бодисын хэмжээ /литр/	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		
17	Газар тариангийн үйлдвэрлэлийн “Техник, технологи, боловсон хүчний хангалт” дэд	45.Хөрсний бүтэц, үржил шимд сөрөг нөлөөгүй уламжлалт болон дэвшилтэт технологид суурилсан машин, трактороор парк	Комбайн -40,0, Трактор-66,1 %, Чиргүүл, дүүжин машин-46,7% шинэчлэгдсэн.	УТ, ОНТ	Шинэчлэгдсэн техникийн тоо	К-36ш Тр-12ш ЧД-50ш	К-39ш Тр-14ш ЧД-52 ш	К-41ш Тр-16ш ЧД-55ш	К-43ш Тр-19ш ЧД-58ш	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд		

	хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	шинэчлэл хийнэ.									
		46. Өрхийн тариалан эрхлэгчид, ногоочид, малчдын гар ажиллагааг хөнгөвчлөх уламжлалт багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, техникийн хангалтыг нэмэгдүүлнэ.	Бага оврын трактор, дагалдах хэрэгсэлийн хамт 867 ш олгосон.	УТ, ОНТ	Шинэчлэгдсэн техникийн тоо	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		47.Техникийн засвар үйлчилгээг шинэ бүтээл оновчтой санал зарим техник, тоног төхөөрөмжийн эд ангийг аймагтаа үйлдвэрлэх засварлах бодлого барьж, засварын газар, цех байгуулахыг дэмжинэ.	-	ОНХО, ХХО	Байгуулагдсан засварын газар цехийн тоогоор	1	1	1	1	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		48.Сумдад шаардагдах механикжуулагч, оператор, засварчин, ногоочин зэрэг ажилчдын захиалгыг авч, мэргэжил эзэмшүүлэх болон мэргэшүүлэх, агроном, инженер, менежментийн удирдлагаар боловсон хүчин бэлтгэх, хангах ажлыг зохион байгуулж, мэргэжилтнүүдийг гадаадад болон дотоодод дадлагажих сургалтанд хамруулна.	Механикжуулагч-575, инженер-38, мехмник-52, агроном-51, агротехник-16, ногоочин-4885 ажиллаж байна. 57 сургалтад давхардсан тоогоор 3186 хүн хамрагдсан	УТ, ОНТ, ОУБ-ын төсөл, хөтөлбөр, ТББ	Мэргэжил эзэмшсэн, мэргэжил дээшлүүлсэн, шинээр ажилд орсон агроном, инженер, менежерийн тоо, дадлага хийсэн мэргэжилтний тоо, тариалан эрхлэгчдэд зориулсан сургалтын тоо, хамрагдсан хүний тоо	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
18	Тариалан эрхэлж буй техникгүй иргэдэд үйлчлэх аймгийн техник дундын үйлчилгээний газрыг байгуулна.	49. Техник дундын үйлчилгээний газарт шаардлагатай машин техникийг худалдан авах төсөл боловсруулж, үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	Трактор, комбайн, чиргүүл, дүүжин машин худалдан авна.	УТ,ОНТ 2000,0 сая төгрөг	Иж бүрдэл бүхий техник	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
19	“Хүнсний ногоо” дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийн хэмжээг 2 дахин нэмэгдүүлнэ.	50.Хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийн хэмжээг 2 дахин нэмэгдүүлнэ.	878,8 га-д тариалж, 7972 тн ургац хураан авсан	УТ, ОНТ	Хүнсний ногоо тарих талбай, ургац	922 га 8390 тн	1200 га 10800 тн	1400 га 12600тн	1600 га 14400 тн	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		51.Өвөл зуны хүлэмжийн талбайг нэмэгдүүлнэ.	Хүлэмж 154599 мкв.талбай	УТ ОНТ	Талбайн хэмжээ	Жилд нэмэгдсэн талбайн хэмжээгээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН

		52.Төв суурин газарт өрхийн тариалан эрхлэлтийг нэмэгдүүлж, өөрийн хашаандаа ногоо тариалах, хүлэмж байгуулах нэг маягийн зураг стандарт гаргаж, бодлогоор дэмжинэ.	хүнсний ногооны 87.1 хувь буюу 460 га-г өрхийн тариалан эзэлж байна.	УТ ОНТ	Тарьсан талбай хураасан ургац	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		53.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүнийг стандартын дагуу хадгалах зоорь, агуулах, элеваторын аж ахуйг хөгжүүлж, хүн амыг жилийн аль ч улиралд чанартай төмс, хүнсний ногоогоор хангана.	45219 тонны багтаамжтай 2519 ширхэг зоорь ашиглагдаж байна.		Нэмэгдүүлсэн зоорийн хэмжээ тонноор /өссөн дүнгээр/	46219	47500	49000	50000	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
		54. Сумдын агропаркуудын үйл ажиллагаа, ашиглалтыг сайжруулна.	Ашиглагдаж буйгаа хүлэмжийн талбай 3240м.кв, Бага оврын трактор 26 ширхэг Ашиглагдаж байгаа - 22 зоорь	ОНХО, ХХО	Ашиглалтын хувиар	100%	100%	100%	100%	ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,
		55.Услалтын системийн ашиглалтыг сайжруулж, усалгааны дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж, гадаргын болон бороо, цасны ус хуримтлуулан усалгаатай тариалангийн талбайг нэмэгдүүлнэ	3279,4 га-д усалгаатай тариалан эрхэлсэн	УТ, ОНТ	Усалгаатай тариалангийн талбай /га /	3443,3	3615,5	3796,3	3986,1	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
20	Жимс жимсгэний нэр төрөл, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	56.Бүс нутагт тохирсон сортыг сонгон тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.	Жимс, жимсгэнэ 732.3 га-д таригдсан.	УТ, ОНТ	Талбай, ургацын хэмжээ	Тарьсан талбайн өсөлтөөр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд
21	ХАА-н үйлдвэрлэлд шинжлэх ухааны ололт тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлж, үйлдвэрлэлийн үр ашиг бүтээмжийг дээшлүүлнэ.	57. Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хөдөлмөрийг хөнгөвчлөх, нэг малаас авах ашиг шим, нэг га-гийн ургацыг нэмэгдүүлэх талаар хийх ажлын чиглэл, жагсаалтыг гаргаж, хэрэгжүүлэх ажлыг Нутгийн эрдэмтэдийн зөвлөл, шинжлэх ухааны байгууллагуудтай хамтран	Тодорхой чиглэл, төлөвлөгөөгүйгээр урсгалаар явж байна.	-	Ажлын чиглэл, жагсаалт гарч хэрэгжиж эхэлсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, НБХ	БСГ, ХХААГ

		холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гэрээ захиалгын үндсэн дээр зохион байгуулна.						
		58.Сумдад “Шинэ санаачлага- зохион бүтээгчдийн бүлгийг сайн дурын үндсэн дээр байгуулахад иргэдэд мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, туслалцаа дэмжлэгээр хангаж ажиллана.	Энэ талаар тодорхой хийгдсэн ажил байхгүй	-	Сайн дурын бүлэг бий болж эхэлсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ТЗУХ, НБХ	Сумдын ЗДТГ
		59.Өөрийн орны болон олон улсын хэмжээнд хөдөө аж ахуйн салбарт нэвтэрч үр ашгаа өгч буй шинэ дэвшилтэт технологи, тэргүүн туршлага, ажлын тэргүүний арга барилыг сурвалжилж, судалж нэвтрүүлэх, нийтэд сурталчилах хөдөлгөөн өрнүүлнэ.	Тодорхой ажил хийгдээгүй		Тодорхой нэрийн дэвшилтэт технологи, тэргүүн туршлагыг судалж, нэвтрүүлж эхэлсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ ХХҮХ, ТББ
22	Хөдөө аж ахуйн салбарт ажиллагсдын хөдөлмөрийн үнэлэмжийг дээшлүүлж, ажиллах хүчний хангамжийг сайжруулна.	60.Мал аж ахуйн салбарт гэрээгээр ажиллагсдын хөдөлмөрлөх эрхийг хангах зорилгоор гэрээгээр ажиллагсдын хөдөлмөрийн норм, цалин хөлс, хөдөлмөр хамгаалал, нийгмийн даатгалын асуудлыг тусгасан “Ажил гүйцэтгэх гэрээ”-ний загвар зөвлөмж боловсруулан ажил олгогчдод хүргүүлнэ.	Нэгдсэн бодлого зохицуулалтгүй байна.		Үлгэрчилсэн гэрээний загвар боловсруулж ажил олгогчдод хүргүүлсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХЭЗХ, НБХ	ХХААГ, ХХҮХ, ҮЭ
		61.Аймаг сумын аварга малчин, тариаланчдын жилд шалгаруулах тоог нэмэгдүүлэх, материалын болон урамшуулалын бусад хэлбэрийн шагнал урамшуулалыг нэмэгдүүлэх боломжийг судлан, төсвийн байдалтай уялдуулан шийдвэрлэнэ.	Тодорхой журам мөрдөгдөж байна.		Судалгаа хийж санал боловсруулсан байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ, СТСХ	ХХААГ
		62.Аймаг, сумын аваргуудын хөдөлмөр алдрыг тэмдэглэх, ажлын амжилт арга барилыг	Тухайн сумын түвшинд тодорхой ажил хийгдэж		Бүх сум хийж хэвшсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ,	ХХААГ, Сумдын ЗДТГ

		нь сурталчлах ажлыг өрнүүлнэ.	байна.									
23	“Эрүүл хүнс-Эрүүл монгол хүн” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	63.“Эрүүл хүнс-Эрүүл монгол хүн” дэд хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжүүлнэ.	Дэд хөтөлбөртэй болно.	УТ ОНТ	Дэд хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	
		64.Бэлчээрийн малын мах, сүү цагаан идээний давуу чанар ач тустай шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр тайлбарлан таниулж сурталчилна.	-	-	-	Олон нийгэд сурталчилж хэвших,	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ
		65.Хүн амын хоол, хүнсний талаарх мэдлэг, боловсролыг дээшлүүлнэ.	115 иргэнд сургалт хийж, гарын авлагаар хангав	УТ ОНТ	Хамрагдсан хүний тоо	Хамрагдсан хүний өсөлтөөр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	
		66. Хүнсний түүхий эдийг бэлтгэх, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, борлуулах бүх дамжлагад хөдөө аж ахуй, эрүүл ахуй, үйлдвэрлэлийн зохистой дадал нэвтрүүлж эрүүл ахуйн баталгааг хангана.	-	УТ ОНТ		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
		67.Хүн амын хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, хангамжийг нэмэгдүүлэн дотоодын хэрэгцээг хангана.	Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн 286.9 тн, Өндөг 115сая.ш, зөгийн бал 2.6 тн, цэвэр ус, рашаан 157.1 мян.л тус тус үйлдвэрлэсэн.	УТ ОНТ	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өсөлтөөр	Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг жил бүр нэмэгдүүлсэн байна.				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
		68. Хотын дүүрэг, худалдааны төвүүдтэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулан аймгийнхаа төмс, хүнсний ногоо, мах, сүү борлуулах цэг ажиллуулна.	-	ОНХО, ХХО	Борлуулсан бүтээгдэхүүн, орлогын хэмжээ	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХХААГ	ХХААГ	
		69. Мал аж ахуй, газар тариалангийн гаралтай бүтээгдэхүүнд хийх чанар эрүүл ахуйн шинжилгээг тогтмолжуулж,	Мах махан бүтээгдэхүүн 450,5 тн, сүү сүүн бүтээгдэхүүн 3246,1 тн, арьс шир 1244816 ш, ноос	Улсын төсөв, Төсөл хөтөлбөрөөр	бүтээгдэхүүний хэмжээгээр	12 сая.л сүү, 6,0 мян тн мах	13сая.л сүү, 8,0 мян тн мах	14 сая.л сүү, 9,0 мян тн мах	15 сая.л сүү, 10,0 мян тн мах	ХХААГ	УМЭҮГ, Сумын ЗДТГ, МЭҮН	

		баталгаажуулсан бүтээгдэхүүн зах зээлд нийлүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.	124 тн-д мал эмнэлэг, ариун цэврийн үзлэг шинжилгээ хийж, баталгаажуулсан.		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр							
24	“Мах, сүүний” анхдугаар аяныг эхлүүлнэ.	70. Мах, махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.	21.9 тн махыг үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн.	УТ ОНТ	Мах, махан, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэсэн хэмжээ	Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өсөлтөөр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,	
		71.Махны үйлдвэрийг түшиглэн нөөцийн мах бэлтгэх ажлыг зохион байгуулж, иргэд, төсөвт байгууллагуудыг хямд үнэтэй махаар хангана.	нөөцийн мах 15,3 тн-ыг бэлтгэсэн. /2016 оны Төсөвт байгууллагын хэрэгцээ 40тн/	УТ,ОНТ	Нөөцөлсөн махны хэмжээгээр	55тн	60тн	65 тн	70тн	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ,	
		72. Сүүний нөөцийг бүрэн ашиглаж, үйлдвэрлэлийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	75.2 сая.литр сүү	УТ, ОНТ	Үйлдвэрлэсэн сүүний хэмжээ	79.8 сая.литр	84.8 сая.литр	89.8 сая.литр	94.8 сая.литр	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	
		73.Сумдад стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан мал нядалгааны газар, мах боловсруулах үйлдвэр байгуулж, Эрдэнэ, Зуунмод, Баяндэлгэр сумын махны үйлдвэрийг түшиглэн үйлдвэрлэлийн аргаар бэлтгэсэн мах экспортлох ажлыг эхлүүлнэ.	21.9 тн махыг үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн.	УТ ОНТ	Мах, махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэсэн хэмжээ	31.0 тн	40.0 тн	49.0 тн	58.0 тн	ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
		74.Жаргалант, Батсүмбэр, Баянчандмань, Борнуур, Сүмбэр, Мөнгөнморьт, Зуунмод сумдад сүү төвлөрүүлэх газар, сүү боловсруулах үйлдвэр, бусад сумдад сүү цөцгийн тосны жижиг үйлдвэр байгуулна.	8 суманд 22 сүүний хөргөлтийн төвтэй байна.	УТ ОНТ	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн хэмжээ	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ХХААГ	Сумдын ЗДТГ, ААН, иргэд	
Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чиглэлээр												
25	“Аймгийн инновацийн дунд хугацааны хөтөлбөр”-ийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	75.Шинжлэх ухааны байгууллагуудтай хамтран шинэ технологи нэвтрүүлсэн хөгжлийн төслүүдийг боловсруулж, хувийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлнэ.	Боловсруулсан төслийн тоо-5 1.Хаадын цогцолбор 2.Цэвэршүүлсэн цэвэр модон хавтангийн	ХХО	Боловсруулж, хэрэгжүүлсэн төслийн тоогоор-12 төсөл	3	3	3	3	ХОХБТХ	ХХААЖДУ Г, ГХБХБГ, БОАЖГ	

		үйлдвэрийн технологийн төсөл 3.Хайрганы карьерийн иж бүрэн төсөл 4.Агро цогцолбор 5.Хүхэрт натрийн химийн үйлдвэрийн төсөл									
		76. Нутгийн удирдлага-шинжлэх ухаан-бизнесийн байгууллагуудын түншлэлийг сайжруулж, “Шинжлэх ухааны парк”-ийг байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Тооцоо судалгааны ажлуудыг хийнэ.	Хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлнэ.	Парк байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	ХОХБТХ	НБХ, ГХБХБГ
26	МАН, Газар тариалангийн түүхий эдэд тулгуурласан, бие даасан тогтвортой ажиллах, өөрөө өөрийгөө санхүүжүүлэх чадвартай орон нутгийн онцлогт тохирсон, боловсруулах чиглэлийн ЖДҮ-ийг буй болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.	77. Үйлдвэржилтийн зураглал гарган түүнд үндэслэн үйлдвэржүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулан, төлөвлөгөөнд тусгагдсан төслүүдийг тусгай сангууд болон төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө оруулалтаар дэмжих сангийн эх үүсвэрүүдийг нэмэгдүүлнэ.	-		-АХСангаас олгосон зээлийн хэмжээ -АХСангийн эргэлтийг сайжруулж, нэмэгдүүлэх хөрөнгийн дүнгээр -ЖДҮДС, СХС-аас олгосон зээл -Дэмжлэг үзүүлсэн аж ахуйн нэгж, иргэдийн тоо-140	400.0 сая төгрөг 300,0 сая төгрөг 2,5 тэрбум төгрөг 30-аас доошгүй	450.0 сая төгрөг 300,0 сая төгрөг 2,5 тэрбум төгрөг 30-аас доошгүй	500.0 сая төгрөг 350,0 сая төгрөг 3,0 тэрбум төгрөг 40-аас доошгүй	550.0 сая төгрөг 400,0 сая төгрөг 3,0 тэрбум төгрөг 40-аас доошгүй	ХОХБТХ	ХХААГ
		78. Үйлдвэржилтийн “21:100” хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжих аймгийн төслийг боловсруулж, хэрэгжүүлэн үр дүнд хүргэнэ.	ЖДҮХСАН-1,4 тэрбум ЖДҮДОНС-193,6сая төгрөг СХС-8,3 тэрбум төгрөг ХАС банкнаас-7,5 сая төгрөгийн орлого БХСанд төвлөрүүлсэн.	ЖДҮДС, СХС, Төсөл хөтөлбөр, Гадаад Дотоодын хөрөнгө оруулалт	Байгуулагдсан үйлдвэрийн тоогоор	25	25	25	25	ХОХБТХ	ХХААГ
27	Орон нутгийн түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан аж үйлдвэрийг дэвшилтэт техник, технологи, инновацид суурилан хөгжүүлнэ.	79.Хөнгөн, жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарын өндөр болон дэвшилтэт технологи бүхий үйлдвэр байгуулахыг дэмжинэ.	-	-	Байгуулагдсан үйлдвэрийн тоогоор	Адууны дэл сүүл, эхэсийн үйлдвэр	Цавууны үйлдвэр,	Хүнс болон биологийн идэвхит үйлдвэр,	Цардуулын үйлдвэр	ХОХБТХХ ААГ	Сумын ЗДТГ

28	Орон нутгийн нөөц боломжид тулгуурласан, байгаль орчинд ээлтэй боловсруулах чиглэлийн үйлдвэрлэлийг дэмжсэн “ЖДҮ-27” төслийг хэрэгжүүлнэ.	80.Сум, суурин газрын хэрэгцээнд тохирсон орчин үеийн дэвшилтэт технологи бүхий бага дунд оврын “Жишиг загварын үйлдвэр”-ийг сум бүрт байгуулна.	-	УТ, ГДХО	Нэг сум=Нэг үйлдвэр Нийт 27 үйлдвэр шинээр байгуулна. Сум бүрт хурганы арьс элдэх үйлдвэр Баян суманд замаскны үйлдвэр, Лүн суманд боржин чулууны үйлдвэр г,м байгуулна.	7	7	7	6	ХОХБТХХ ХААГ	Судмын ЗДТГ	
		81. 5-аас доошгүй жил тасралтгүй үйл ажиллагаа эрхэлж, байнгын ажлын байр тогтвортой хадгалсан хөнгөн, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг урт хугацаатай, хөнгөлөлттэй зээлээр дэмжинэ.	-	АХС, ЖДҮДС, СХС,	Дэмжлэг үзүүлсэн бизнес эрхлэгчдийн тоогоор					ХОХБТХХ ХААГ	Судмын ЗДТГ	
		82. Байгалийн баялаг бүхий сумдад жонш баяжуулах, нүүрс, мод боловсруулах, бетон эдлэлийн зэрэг үйлдвэрүүдийг иргэд, аж ахуйн нэгж, олон нийтийн оролцоотойгоор байгуулна.	-	ХХО	Байгуулагдсан үйлдвэрийн тоогоор	Жонш баяжуулах үйлдвэр	Нүүрс боловсруулах үйлдвэр				ХОХБТХХ ХААГ	Судмын ЗДТГ
		83.Жижиг, дунд үйлдвэр, цехүүдийн суурилагдсан хүчин чадлыг бүрэн ашиглаж, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллана	27 суманд Хүнсний цех -55, төмс, хүнсний ногоо боловсруулах-3, барилгын материалын цех-18, модон эдлэл цех-10, гутлын цех-20, ээрмэл утасны үйлдвэр-1, оёдлын цех-40, эсгий, эсгий гутлын цех-50, шахмал түлшний цех-2, хэвлэлийн цех-2, ноос угаах цех-1, малын тэжээлийн цех-4 нийт 203 үйлдвэр,	ГДХО	Үйл ажиллагаа нь тогтворжсон үйлдвэр цехийн тоогоор Төмс хүнсний ногоо боловсруулах үйлдвэрийг 2-оос доошгүй сумдад байгуулна	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХХ ХААГ	Судмын ЗДТГ азар	

			цехтэй.								
		84. Жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг чадавхжуулах “сургалт мэдээллийн төв” байгуулан бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжинэ	-	ОН, ОУБ	Сургалт мэдээллийн тоогоор Үйлчлүүлсэн бизнес эрхлэгчдийн тоо		Зуунмод-1	-	-	ХОХБТХХ ХААГ	
		85. Харилцан уялдаатай, хамтран ажилладаг ноос-сүлжмэл эдлэлийн, сүү-сүүн бүтээгдэхүүний, улаан буудай-гурил, гурилан бүтээгдэхүүн, мах-махан бүтээгдэхүүний /кластер/ бэлтгэн нийлүүлэлт, үйлдвэрлэлийг бодлогоор дэмжиж ажиллана		УТ, ОН ГДХО	Кластер бүхий үйлдвэр, цехүүд бий болсон байна	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХХ ААГ	ХХАГ, Сумын ЗДТГ
29	Орон нутгийн хэрэгцээг өөрийн аймгийн баялаг бүтээгч нарын чанарын стандарт хангасан бүтээгдэхүүнээр ханган, мөнгөний гадагш урсгалыг зогсоож, эдийн засаг үйлдвэрлэлээ тэтгэн тэлэх арга хэмжээ авна.	86. Аймгийн “Нэг сум - Нэг бүтээгдэхүүн” арга хэмжээг сум бүрийг өөрийн гэсэн нэрийн бүтээгдэхүүнтэй болгоход дэмжиж ажиллана.		ОНТ	Зохион байгуулах үзэсгэлэн худалдааны тоогоор	2	2	2	2	ХОХБТХ ХХААГ	
		87. Орон нутгийн бизнес эрхлэгчид, үйлчилгээний байгууллагуудыг дэмжин өргөжүүлж, зарим сумдад стандарт хангасан хүнс барааны зах, супермаркет, зоогийн газар, зочид буудал, ахуйн үйлчилгээ зэргийг байгуулах үйл ажиллагааг дэмжинэ.		ОНТ, ХХО	Стандартын худалдаа үйлчилгээний төвтэй болсон сумын тоогоор	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТ, ХХААГ	Судмын ЗДТГазар

		88. Согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх журмыг шинэчлэн боловсруулж аттестатчлах ажлыг зохион байгуулж, цэгийн тоог бууруулан, журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	Нийт цэг 584 үүнээс худалдан борлуулах цэг 452 Үйлчлэх цэг 132 Сар бүрийн 1-нд зарахыг хориглосон.	ОНТ	Тусгай зөвшөөрөлтэй цэгийн тооны буурсан үзүүлэлтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ	Судмын ЗДТГ азар МХГ
		89.Орон нутгийн хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнээр тэргүүн ээлжинд хангах ажлыг зохион байгуулна.	Орон нутгийн хэрэгцээт ажил үйлчилгээ худалдан авахад хуульд заасны дагуу дотоодын давуу эрхийг олгож байна.	УТ,ОНТ	Дотоодын үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний худалдан авалтын өсөлтөөр.	20%	30%	50%	60%	ХОХБТХ	Судмын ЗДТГ азар
		90. Улс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, төсөл хөтөлбөрийн шугамаар хийгдэх барилга, байгууламж, бүтээн байгуулалтын ажлуудад орон нутгийн аж ахуйн нэгж байгууллагуудын оролцоог нэмэгдүүлж бодлогоор дэмжиж ажиллана.	2016 онд хэрэгжсэн нийт төсөл, арга хэмжээний 33%-ийг орон нутгийн ААН, байгууллага гүйцэтгэсэн байна.	-	Орон нутгийн аж ахуйн нэгж байгууллагын эзлэх хувийн жингээр	40%	45%	50%	55%	ХОХБТХ,	ГХБХБГ, ОНӨХААГ
		91.Уул уурхай болон томоохон үйлдвэрүүдийг дагасан харилцан уялдаатай жижиг дунд үйлдвэрүүдийг дэмжин тэдгээрийн хангалт нийлүүлэлтийн сүлжээг хөгжүүлнэ.	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	100%	100%	100%	100%	ХОХБТХ	ХХААГ
30	Стандартчилал хэмжил зүйн талаархи хууль тогтоомж, “Үндэсний чанарын хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлнэ.	92.Үндэсний үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээний өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлнэ.	1860 бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд Тохирлын гэрчилгээ олгосон.	УТ 2017-55.7 2018-170,3 2019-169,5 2020-173,1	Тохирлын гэрчилгээ олгосон тоогоор	450	420	400	380	СХЗХ	МХГ Сумдын ЗДТГ ХЭАХН
		93.Худалдаан дах техникийн саад тогторыг багасгахад стандартчилал тохирлын үнэлгээний үр дүнг хүлээн зөвшөөрөх хэрэглэх, ашиглах механизмыг оновчтой болгоно.	Өмнөх 4 жилд 15100 ширхэг хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулалта нд хамрагдсан байна.	Улсын төсвөөс 2017-147,3 2018-487,9 2019-484,8 2020-494,5	Баталгаажуулсан хэмжих хэрэгслийн тоогоор	3094	2913	3314	3144	СХЗХ	МХГ Сумдын ЗДТГ ХЭАХН
						Хэмжлийн нэгдмэл байдал хангагдана.					

	94.Бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлнэ.	Тус хэлтэс нь 2013 онд Чанарын удирдлагын тогтолцоо MNS ISO 9001 стандартыг хэрэгжүүлсэн.	УТ 2017-17,3 2019-20,7 2020-18,5	Менежментийн тогтолцооны стандартыг хэрэгжүүлсэн байдлаар	1	-	1	1	СХЗХ	МХГ НДХ Байгууллага, ААН
--	--	---	----------------------------------	---	---	---	---	---	------	--------------------------

ГУРАВ. ДЭД БҮТЭЦ, ТӨВ СУУРИНГИЙН ХӨГЖЛИЙГ ХАНГАХ БОДЛОГО

Тэргүүлэх зорилт: Хот байгуулалтын томоохон төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, зам харилцаа, инженерийн дэд бүтцийг барьж байгуулан иргэдийн ая тухтай амьдрах тохилог орчныг бүрдүүлнэ.

Барилга хот байгуулалтын чиглэлээр

1	Сумын төв, суурин газруудыг хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй болгох ажлыг үргэлжлүүлж, түүний дагуу хотжилт, тохижилтын зураглалыг гарган хөгжүүлж, иргэдийн ая тухтай амьдрах орчин нөхцлийг бүрдүүлнэ	1. Сумдын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, хэлэлцүүлэх, хэрэгжүүлэх ажилд иргэдийн оролцоог хангана.	20 сум ерөнхий төлөвлөгөөтэй болсон.	ОНХО 350,0 сая төгрөг	ерөнхий төлөвлөгөөтэй болсон сумын тоогоор-27 сум	Сэргэлэн, Баянцагаа	Аргалант, Баянхангай	Архуст, Мөнгөнморьт	Өндөрширээт	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		2. Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ болон хэсэгчилсэн төлөвлөгөө боловсруулан мөрдөж ажиллана.	-	-	Хөгжлийн төлөвлөгөөтэй болсон сумын тоогоор -27 сум	20 сум	2 сум Сэргэлэн Баянцагаан	2 сум Аргалант Баянхангай	2 сум Архуст Мөнгөнморьт	ХОХБТХ	ГХБХБГ
			Зуунмод сумын 1000 айлын хорооллын хэсэгчилсэн төлөвлөлт	ОНХО 540,0 сая	хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөтэй болсон сумын тоогоор-6 сум	2 сум	2 сум	1 сум	1 сум	ХОХБТХ	ГХБХБГ
2	“Төвийн бүсийн тулгуур төв- Зуунмод хот”-ын ерөнхий төлөвлөгөөг “Шинэ Зуунмод хороолол”, Олон улсын нисэх буудал зэрэг томоохон бүтээн байгуулалттай уялдуулан шинэчилж, шинэ хороолол суурьшлийн бүсүүдийн хэсэгчилсэн төлөвлөгөөнүүдийг хийж, суурь дэд бүтцийн их бүтээн байгуулалтыг эхлүүлнэ.	3. “Манзушир-шашин, соёлын үндэсний цогцолбор” байгуулах ажлыг төсөл хөтөлбөр болон сүсэгтэн олны хандив, дэмжлэгээр хэрэгжүүлнэ.	-	Төсөл, хөтөлбөр, Хандив, тусламж	Цогцолбор байгуулах ажил эхэлсэн байна.	Зураг төсөл боловсруулна.	Хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэнэ.	Барилгын ажлыг эхлүүлнэ.	Ажлын явц 50%-тай болсон байна.	ХОХБТХ	ГХБХБГ, БОАЖГ, НБХ
		4. Зуунмод хотын “Соёл амралтын хүрээлэн” байгуулах ажлыг хэрэгжүүлж, дуусгана.	УХО, ОНХОруулатаар 2012-2013 онд 500,0 сая төгрөгийн тохижилтын эхний ажил хийгдсэн. Сагсан	УХО 1,0 тэрбум төгрөг	Зуунмод хотын үндэсний соёл амралтын хүрээлэнг ашиглалтанд оруулсан байна.	Гадна хашаа болон хүүхдийн парк, хөл бөмбөгийн талбай	Сурын талбай, шагайн харвааны талбай, газрын теннис талбай	Усан бассейн бүхий чийрэгжүүлэлтийн төв, Ногоон байгууламж, амралтын	Бүрэн ашиглалтанд орно.	ХОХБТХ	ГХБХБГ, БОАЖГ, НБХ

			бөмбөгийн талбай байгуулсан.					чөлөөт бүс			
		5. Өвөл, зуны аялал жуулчлалын ресорт, цанын бааз байгуулах асуудлыг судалж, ажлыг эхлүүлнэ	-	УХО, ОНХО, ГДХО		Зураг төсөл боловсруулна.	Хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлүүлнэ.	Ажлыг эхлүүлнэ		ХОХБТХ	ГХБХБГ, БОАЖГ, НБХ
		6. Зуунмод хотод орчин үеийн стандарт, шаардлагад нийцсэн худалдаа үйлчилгээний төвлөрсөн “Битүү зах” байгуулах асуудлыг хувийн хөрөнгө оруулагчтай хамтран шийдвэрлэнэ.	-	ОНХО, ХХО 500,0 сая төгрөг	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Зураг төсөл боловсруулна.	Битүү зах баригдаж, ашиглалтанд орсон байна.	-	-	ГХБХБГ	ХОХБТХ
		7. “Одонг хөтөл” өндөрлөгийг засварлаж, тохижуулна.	-	ОНХО 50,0 сая төгрөг	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Засварын ажлыг гүйцэтгэсэн байна.				ХОХБТХ	ГХБХБГ,
3	Сумын төвүүдэд хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу бүтээн байгуулалтын ажлуудыг хийж, иргэдийн ая тухтай амьдрах нөхцлийг хангана.	8. Батсүмбэр суманд “Шинэ сум” төсөл хэрэгжүүлнэ.	Судалгааны ажил хийгдэж байна.	Сингапур улсын ХО	“Шинэ сум” төсөл хэрэгжсэн байна.	Зураг төсөл боловсруулж, хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.	Төслийн бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлүүлсэн байна.	Ажлын явц 50%-тай болсон байна.	Төсөл бүрэн хэрэгжсэн байна.	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Батсүмбэр сумын ЗДТГ, Хөрөнгө оруулагч
		9. Зарим сумдад спорт цогцолбор, хүүхэд залуучуудын цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулна.	-	-	Шинээр спорт цогцолбор, хүүхэд залуучуудын цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулсан сумын тоогоор	Батлагдсан ээлж дарааллын дагуу ажлуудыг гүйцэтгэсэн байна.				ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ
		10. Гэр хорооллын айл өрхүүдийг хашаандаа тохилог амьдрах “Эко тохилог хашаа” төслийг иргэдийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ.	Хашаа төслөөр эхэлсэн.	ОНХО, ХХО	“Эко тохилог хашаа” төсөл хэрэгжсэн айл өрхийн тоогоор-420	60 айл	120 айл	120 айл	120 айл	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ

		11. Төв зам дагуу зуслангийн зориулалтаар иргэдэд олгосон газруудын дэд бүтцийг иргэдийн оролцоотойгоор шийдвэрлэх, зуслангийн зориулалтын барилга гүйцэтгэдэг компани, аж ахуйн нэгжтэй холбох замаар “Тохилог зуслангийн хороолол” бий болгох ажлыг эхлүүлнэ.	-	ХХО	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Судалгааны ажил хийж, иргэн, гүйцэтгэгч байгууллагын уялдааг хангана.	Төслийн тооцоо хийгдсэн байна.	Сэргэлэн сумын Өндөр довд зуслангийн жишиг хороололтой болсон байна.	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сэргэлэн сумын ЗДТГ	
		12. Аймгийн төв, сумын цэцэрлэгт хүрээлэн ногоон байгууламж, гудамж, зам талбай, хүүхдийн тоглоомын талбай, гэрэлтүүлэг, реклам чимэглэлийн зураглал гарган, тохижуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.	Ногоон байгууламжийн <u>хэмжээ 43.7 га-д хүрсэн.</u>	БХС 1,9 тэрбум төгрөг	-Тохижуулсан гудамж зам талбай -Тохижилт хийсэн сумын тоогоор-27 -ногоон байгууламжийн талбайн хэмжээгээр /га-аар/-80 га	6 сум 51,7	7 сум 60,0	7 сум 70	7 сум 80	ХОХБТХ	ГХБХБГ, БОАЖГ, Сумдын ЗДТГ	
		13. Шаардлагатай сумдад үерийн далан, хөв цөөрөм байгуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.	-	ОНХО БХС 4,0 тэрбум	Үерийн далан, байгуулах сумын тоогоор-5	Зуунмод	Бүрэн, Баянцогт	Дэлгэрхаан, Жаргалант		ХОХБТХ	ГХБХБГ, БОАЖГ, Сумдын ЗДТГ	
4	Хүн амын өсөлт, орон сууны хэрэгцээтэй уялдуулан аймгийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	14. “Хямд өртөгтэй орон сууц” үндэсний хөтөлбөрийг аймгийн төв болон сумдад хэрэгжүүлнэ.	-	ХХО 56,7 тэрбум төгрөг	Шинээр ашиглалтанд орсон орон сууцны тоо айлаар -810	200	200	200	210	ХОХБТХ	ГХБХБГ	
		15. “1000 айлын орон сууц” -ны хорооллыг барьж дуусгана.	Эхний ээлжийн 246 айлын орон сууц ашиглантанд орсон.	УХО, 4,5 тэрбум төгрөг	Шинээр ашиглалтанд орсон орон сууцны тоо айлаар -594	210	192	192	192	ХОХБТХ	ГХБХБГ	
		16. “Түрээсийн орон сууц” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	-	ХХО	Түрээсийн орон сууцны тоо айлаар-90		30	30	30	30	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		17. Нийтийн зориулалттай орон сууцнуудын гадна фасад, орц, хонгил, дэврийг засварлах ажлыг ээлж дараатай хэрэгжүүлнэ.	Гадна фасад засвар- Дэврийн засвар-	ОНХО 800,0 сая төгрөг	Засварласан орон сууцны тоогоор-16	4	4	4	4	4	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		18. Иргэдийн хөрөнгө, хүч санаачилгыг өрнүүлэн “Амины орон сууц” төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.		ХХО	Шинээр ашиглалтанд орсон амины орон сууцны тоогоор	20 айл	20 айл	20 айл	20 айл	20 айл	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ

		19. Зуунмод хотын хуучин байруудыг дахин төлөвлөлтөнд оруулж, шинэ хороолол байгуулах ажлыг хувийн хэвшлийн оролцоог хангах замаар эхлүүлнэ.	-	ОНХО 3,1 тэрбум төгрөг ХХО	Дахин төлөвлөлт хийсэн орон сууцны тоогоор-5	Зураг төслийг боловсруулж, ХХО-тай гэрээ хэлэлцээр хийнэ.	хүнсний үйлдвэрийн байр	үржлийн байр	БАМ 31, 32, 33	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ
		20. Зуунмод хотод “Автомашинны төвлөрсөн гараж”, зогсоолыг нэмэгдүүлнэ.	-	ХХО	Ашиглалтанд орсон гаражийн тоогоор-80 машины	20 машины гараж	20 машины гараж	20 машины гараж	20 машины гараж	ХОХБТХ	ГХБХБГ, Сумын ЗДТГ
5	Төсөвт байгууллагуудын барилга байгууламжуудыг шинээр барих, өргөтгөх, засварлах ажлуудын ээлж дарааллыг шинэчлэн тогтоож, дарааллын дагуу хөрөнгө оруулалтын ажлыг гүйцэтгэнэ.	21. Төсөвт байгууллагуудын барилга, байгууламжуудыг шинээр барих, өргөтгөх, засварлах ажлуудыг ээлж дараатай зохион байгуулна.	-	- УХО, 8,0 тэрбум төгрөг ОНХО 20,0 тэрбум төгрөг	ИТХурлын тогтоолын хэрэгжилтээр Хөрөнгө оруулалтын өссөн дүнгээр - 30,0 тэрбум төгрөг	100%	100%	100%	100%	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		22. Зураг төслийн чиглэлээр орон нутгийн аж ахуйн нэгж байгуулах үүсгэл санаачлагыг бодлогоор дэмжиж, орон нутагт хэрэгжих төсөл, арга хэмжээний зураг төслийг захиалгаар гүйцэтгүүлнэ.	-	-	Байгуулагдсан зураг төслийн аж ахуйн нэгжийн тоо-1, боловсуулсан зураг төслийн тоогоор-200	1 50	50	50	50	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		23. Аймгийн хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөх, гүйцэтгэх, санхүүжүүлэх журмыг боловсруулж, мөрдөж ажиллана.	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр - 100%	Журмыг батлуулж, хэрэгжүүлнэ.	100%	100%	100%	ХОХБТХ	ГХБХБГ, ОНӨХААГ, МХГ
		24. Газрын талаар баримтлах бодлого, аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, батлуулан, мөрдөж ажиллана			Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр - 100%		100%			ХОХБТХ	ГХБХБГ, ОНӨХААГ, МХГ
6	Газрын талаар баримтлах аймгийн нэгдсэн бодлогыг боловсронгуй болгож, нэн тэргүүнд өөрийн аймгийн иргэд, байгууллагад газрыг нь өмчлүүлэх, эзэмшүүлэх бодлого баримтлана.	25. Аймгийн газар өмчлөөгүй иргэн бүрт өмчлүүлэхэд шаардалагатай газрын хэмжээг тодорхойлж, байршлыг тогтоон төлөвлөлт хийж газар өмчлөлийг	2016 оны 3 улирлын байдлаар 39725 иргэнд 8039,2 га газрыг өмчлүүлээд байна. Энэ нь нийт	-	Газар өмчилсэн иргэдийн тоо	нийт иргэдийн 50 %-д	нийт иргэдийн 60 %-д.	нийт иргэдийн 90 %-с дээш	Нийт иргэд газраа өмчилсөн байна.	ХОХБТХ, ГХБХБГ	Сумдын ИТХ, ЗДТГ

		хуулийн хүрээнд зохион байгуулна.	иргэдийн 44.1 % нь газраа өмчилсөн.								
		26. Газрын кадастрын бүртгэлийг боловсронгуй болгож газар өмчлөгч, эзэмшигч, ашиглагчдад ногдуулах татвар, төлбөр ногдуулалтыг бодитой болгоно.	Зуунмод сум Ланд менежер програм хангамжинд нэвтрэн ажиллаж байна.	-	Ланд менежер програм хангамжийг нэвтрүүлсэн сумын тоогоор-27 сум	Тоон хувийн хэрэг үүссэн байна.	20 сум	27 сум	Үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	ХОХБТХ, ГХБХБГ	ГХБХБГ,
		27. Аймаг, сумдын хилийн цэсийн маргаантай асуудлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран дахин хянаж үзэн, санал боловсруулан, холбогдох газарт уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.	Холбогдох яааманд 2014 онд санал хүргүүлсэн.	-	Аймаг, сумын хилийн цэсийн маргаантай асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэсэн байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, ГХБХБГ	ГХБХБГ,
Эрчим хүчний салбарын чиглэлээр											
7	Нийтийн аж ахуйн талаар аймгаас баримтлах бодлогыг хот суурин газрын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	28.Нийтийн аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг шинэчлэн боловсруулж, батлуулан, хэрэгжүүлнэ.			Бодлогын хэрэгжилтээр	Нийтийн аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг шинэчлэн боловсруулж, батлуулна	Төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжилтийг хангана.			ХОХБТХ,	ГХБХБГ
		29. Сумын төвүүдийг төвлөрсөн халаалтын системд холбох ажлыг үргэлжлүүлэн хийнэ.	15 сум нэгдсэн халаалтын системд холбогдсон.	ХХО, ОНХО	төвлөрсөн халаалтын системд холбосон сумын тоо-9	2	2	2	3	ХОХБТХ,	ГХБХБГ
		30. Сэргээгдэх эрчим хүч болон бусад хэмнэлттэй технологит суурилсан дулаан хангамж, цэвэр бохир усны сүлжээг нэвтрүүлэх боломжийг холбогдох байгууллагуудтай хамтран судалж үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	Судалгааны ажил хийгдэж байна.	ХХО	Сэргээгдэх эрчим хүчний станц баригдсан байна.	Зураг төсөл хийгдсэн байна.	Станц баригдсан байна.			ХОХБТХ	Сумдын ЗДТГ

		31. Төв суурингийн гэр хорооллын айл өрхүүдийг төвлөрсөн халаалтын системд холбох асуудлыг ээлж дараатай шийдвэрлэнэ.	Зуунмод сумын Баруун Зуунмод багийн 20 айлыг төвлөрсөн халаалтын системд холбосон.	ОНХО 800,0 сая төгрөг	төвлөрсөн халаалтын системд холбох айл өрхийн тоо-80	20	20	20	20	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		32. Зарим сумд болон төсөвт байгууллагууд, үйлчилгээний газруудыг ариун цэврийн байгууламжтай болгох асуудлыг шийднэ.	ариун цэврийн байгууламжтай болсон сумын тоо-4		ариун цэврийн байгууламжтай сумын тоо-4	1	1	1	1	ХОХБТХ	ГХБХБГ
			Архуст сумын ЭМТ, Бумбардай цэцэрлэг, Баянхошуу Ахуй үйлчилгээний төв, Зүүндэлгэрийн 4-р сургууль, цэцэрлэг	-	ариун цэврийн байгууламжтай болох байгууллагын тоогоор -12	3 хүртэл	3 хүртэл	3 хүртэл	3 хүртэл	ХОХБТХ	ГХБХБГ
		33. Зуунмод сумын усан хангамжийн системийг өргөтгөх, шинэчлэх ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.	-	УХО 5,0 тэрбум төгрөг	өргөтгөж, шинэчлэсэн усан хангамжийн системийн тоогоор	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ,	ГХБХБГ
8	Зуунмод хотыг дулааны станцтай болгох асуудлыг холбогдох байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлнэ.	34. Дулааны станц барих хөрөнгийн асуудлыг холбогдох байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлэн, ашиглалтанд оруулна.	-	УХО 5,0 тэрбум		ТЭЗҮ хийгдсэн байна	Ажлын явц - 10%-	Ажлын явц - 50%	Ажлын явц - 100%	ХОХБТХ,	ГХБХБГ
9	Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний дагуу шинээр суурьшсан айл өрхүүдийг цахилгаан эрчим хүчээр хангана.	35. Сум суурин газруудын шинээр суурьшсан айл өрхүүдийг цахилгаан эрчим хүчний эх үүсвэрээр хангана.	-	ОНХО 140,0 сая төгрөг	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Бүх айл өрхүүдийг цахилгаан эрчим хүчний эх үүсвэрээр хангасан байна.				ХОХБТХ,	Аймгийн ЭХЗЗ
		36. Төв суурингийн цахилгаан эрчим хүчний дэд станцуудыг өргөтгөх, дамжуулах шугамыг шинэчилнэ.	-	ОНХО 200,0 сая төгрөг	Өргөтгөж, шинэчилсэн дэд станцын тоогоор	Дэд станцуудыг өргөтгөж шинэчилсэн байна.				ХОХБТХ,	Аймгийн ЭХЗЗ
10	Хэрэглэгчдэд нийлүүлэх дулааны үнэ тарифийг тогтвортой байлгана.	37. Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлөөр дамжуулан тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үнэ тарифт хяналт тавьж ажиллана.	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр					ХОХБТХ,	Аймгийн ЭХЗЗ

Зам тээврийн салбарын чиглэлээр

11	Аймагт хэрэгжих “Богд Хан” төмөр замыг барих болон Хөшгийн хөндийд холимог тээвэр, ложистикийн төв байгуулах асуудлыг дэмжиж холбогдох байгууллагатай хамтарн ажиллана.	38. Ачаа тээврийн төмөр замын сүлжээг Сэргэлэн сумын нутаг дэвсгэрээр дайруулан барих асуудлыг дэмжиж, холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-				ХОХБТХ, ГХБХБГ	Сумдын ЗДТГ	
		39. Зуунмод-Нисэх онгоцны буудлыг холбосон засмал зам, үйлчилгээний төв шинээр барих болон Ложистикийн төв байгуулахад орон нутгийн аж ахуйн нэгж, иргэдийн оролцоог хангана.	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-					ХОХБТХ, ГХБХБГ	Сумдын ЗДТГ
12	Сумдын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан орон нутгийн чанартай автозамын сүлжээг өргөтгөн сайжруулж иргэдийн ая тухтай аюулгүй зорчих нөхцлийг бүрдүүлнэ.	40. Инженерийн хангамжийн шугам сүлжээний техникийн шийдлийг хонгилын системээр төлөвлөн, үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Зураг төсөл судалгаа хийгдсэн.	УХО, төсөл 4,2 тэрбум төгрөг	Хонгилын системтийн байгууламжтай болсон байна.	Зураг төсөл боловсруулна.	Байгууламжийн ажлыг эхлүүлнэ.	байгууламжийн ажлыг дуусгана.	-	ХОХБТХ	ГХБХБГ	
		41. “Гудамж төсөл”-ийн хүрээнд Зуунмод хотын автозамын сүлжээг өргөтгөнө.	Ерөнхий төлөөлөл хийгдсэн.	УХО-7,6, ОНХО-3,0, зээл 11,6 тэрбум	Шинээр байгуулагдсан гудамжийн тоогоор-16 Ургын хэмжээ км - 4,6 км		4	4	4	4 4,6 км	ХОХБТХ,	ГХБХБГ
		42. Зуунмод хотод Баянхошуу, Баруун Зуунмод, Ланс багуудын асфальт бетон замуудыг барьж дуусгана.	-	УХО 2,6 тэрбум төгрөг	Ашиглалтанд орсон замын уртаар-7,3 км	БХ-1,5 км	БЗМ-3,3 км	Ланс-2,5 км			ХОХБТХ,	ГХБХБГ
		43. “Манзушир хийд” хүртэлх хатуу хучилттай замыг барина.	-	УХО 6,8 тэрбум төгрөг	Хатуу хучилттай замын уртаар - 7,5 км	Хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ	Ашиглалтанд орсон байна.	-	-		ХОХБТХ,	ГХБХБГ
		44. Хэвтээ болон босоо тэнхлэгийн авто замуудтай ойролцоох сумдыг хатуу хучилттай замаар холбох асуудлыг улсын болон төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө оруулалтаар гүйцэтгэх ажлыг зохион байгуулна.	-	УХО 85,5 тэрбум	Шинээр холбох замын уртаар /км/-192 км Замын холболт хийх сумын тоо-8 Сүмбэр, Угтаалцайдам, Цээл, Сэргэлэн, Баяндэлгэр, Зуунмод нисэх онгоцны	21 км Алтанбулаг, Эрдэнэсант ТЭЗҮ-ийг боловсруулна.	133км Угтаалцайдам, Цээл, Заамар Хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ	22 км Аргалант, Сүмбэр Замын ажлыг эхлүүлнэ.	14 км Сэргэлэн, Баяндэлгэр Замыг ашиглалтанд оруулна.		ХОХБТХ,	ГХБХБГ

					буудлыг холбосон зам-10км								
		45. Орон нутгийн чанартай зам, гүүрийг ээлж дарааллын дагуу шинэчлэх, засварлах, тэмдэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	-	Замын сан 1,4 тэрбум төгрөг	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр						ХОХБТХ,	ГХБХБГ	
13	Нийтийн зорчигч тээвэр болон шуудан тээврийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.	46. Хот хоорондын “Нийтийн зорчигч тээврийн-үйлчилгээний төв” шинээр барьж ашиглалтанд оруулна.	-	УХО	Боловсруулсан зураг төсвийн тоо-1	Зураг төсөл боловсруулна.	Хөрнгө шийдвэрлүүлнэ	Ашиглалтанд оруулна	-		ХОХБТХ,	ГХБХБГ, ТҮТ	
		47. Зуунмод сум болон сумдад авто үйлчилгээний төв шинээр байгуулах ажлыг бодлогоор дэмжиж ажиллана.	-	ХХО	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр							ХОХБТХ,	ТҮТ
		48. Орон нутгийн зорчигч, тээврийн үйлчилгээнд стандартыг хангуулж, шаардлага хангасан аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжиж, зорчигчдын ая тухтай, аюулгүй зорчих нөхцлийг бүрдүүлнэ.	11 сум орон нутгийн зорчигч, тээврийн үйлчилгээнд стандартын шаардлага хангасан.	-		Шинээр тээврийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх сумын тоо-12	3	3	3	3		ХОХБТХ,	ТҮТ
		49. Хот хоорондын зорчигч тээврийн бүртгэл мэдээллийг онлайн сүлжээнд холбох ажлыг хийнэ.	Онлайн системд Зуунмод сум орсон.	-		Шинээр онлайн холбох сумын тоо-23	5	5	6	6		ХОХБТХ,	ТҮТ
		50. Зуунмод хотын такси үйлчилгээг стандартын шаардлагад нийцүүлнэ.	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр						ХОХБТХ,	ТҮТ
14	Суманд утасгүй интернэтийн орчин бий болгож иргэдийн мэдээлэл шуурхай олж авах боломжийг бүрдүүлнэ.	51. Аймгийн хэмжээнд “Ухаалаг-Төв” хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	-Аймгийн хэмжээнд ДУС нэвтрүүлсэн. -27 суманд ОНИМТ байгуулагдсан -25 сум шилэн кабельд холбогдсон. -8 сум wifi-холбогдсон.	УХО, ХХО	Шилэн кабельд холбогдсон сумын тоогоор-27 сум wifi-д шинээр холбогдох сумын тоогоор-19	7 сум	Баян-Өнжүүл	Баянжаргалан	4 сум	4 сум	ХОХБТХ, ТЗУХ		
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО													

Тэргүүлэх зорилт: Байгаль орчны даац чадамжид суурилж хүний үйл ажиллагаанаас хамааралтай доройтлыг хязгаарлан зүй зохистой ашиглах нөхөн сэргээх, хамгаалах үйл ажиллагааг, нутгийн иргэд тэдний үүсгэл санаачилгыг байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлж, байгальд ээлтэй хандлага, зөв дадлыг төлөвшүүлж, ногоон хөгжлийг хангана.

4.1. Байгаль хүний эрүүл мэндэд ээлтэй ногоон хөгжлийн чиглэлээр

1	Байгальд ээлтэй хандлага, зөв дадлыг төлөвшүүлэх замаар агаар хөрсний бохирдлыг бууруулах, хог хаягдлын зохистой менежментийг хэрэгжүүлж, хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлнэ.	1.Албан байгууллага, айл өрхийн хог хаягдлыг төрөлжүүлэн ялгах, зайлуулах, бушлах ажлыг цогцоор нь шийдвэрлэж, агаарын болон хөрсний бохирдлыг бууруулж, хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	30	БХС 100,0 сая,төг	Ангилан ялгах хогийн савны тоогоор	100	200	300	500	БОАЖГ,	Сумдын ЗДТГ	
			5	БХС 900,0 сая,төг	Хог тээвэрлэх машиныг шинэчилсэн сумдын тоогоор	1	6	11	22	БОАЖГ, ХААГ	Сумдын ЗДТГ	
		2.Хог хаягдлыг ангилан боловсруулах үйлдвэр байгуулна.	1	ОНХО 1500,0 сая сая	Дахивар бүтээгдэхүүний хэмжээгээр /тн/	Зураг төсвийн ажлыг хийлгэн, газрын асуудлыг шийдвэрлэнэ		Барилгын ажил, боловсруулах үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.	10	15	ХОХБТХ, БОАЖГ,	ГБХБГ, Зуунмод сумын ЗДТГ
		3.“Гэр хорооллын айл өрхийн бохирын цооног, задгай 00-ыг стандарт хангуулах ажлыг ээлж дараатайгаар хэрэгжүүлнэ.	-	-	Хөрсний бохирдол багсаж стандарт хангасан 00-той болох ажил хийгдсэнээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				БОАЖГ,	Сумдын ЗДТГ	
2	Ой, түүний дагалт баялаг, байгалийн бусад нөөц баялгийн ашиглалтын нөөцийг бий болгож, зохистой ашиглах, эко цэвэр түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	4.Мод үржүүлгийн газруудыг нэмэгдүүлж, айл өрхүүдийг хашаандаа мод тарих хөдөлгөөнийг өрнүүлж, ойжуулалтын цар хүрээг өргөтгөж, ойг нөхөн сэргээх ажлыг гүйцэтгэнэ.	410 га талбайд ойжуулалт хийгдсэн	ОНХ 834,0 сая.төг	1200 га талбайд хийнэ.	300га	300га	300га	300га	БОАЖГ Сумдын ЗДТГ	ААНБ, ОМБ, иргэд	
			8 сумын 16 мод үржүүлгийн газар ᠮᠤᠮᠤᠮᠤᠮᠤ ᠶ᠋ᠢᠠᠢᠳᠤ 653.ᠶ᠋ᠢᠠᠳᠤ ᠳᠠᠳᠢᠭᠤ, ᠮᠤᠮᠤᠮᠤᠮᠤ ᠑98.4 ᠶ᠋ᠢᠠᠳᠤ ᠨᠥᠭᠡᠳᠡᠭᠡᠳᠡ ᠳᠠᠳᠤ ᠳᠠᠳᠤᠳᠡᠨᠠᠢ	БХС 75.0 сая төг	ойжуулалт хийх талбайн хэмжээ мянган га-аар	800.0	800.0	800.0	800.0	БОАЖГ Сумдын ЗДТГ	ААНБ, ОМБ, иргэд	
		5.Ой хээрийн түймрийг бууруулан, ойн хөнөөлт шавж өвчнөөс хамгаалах сэргийлэх тэдгээртэй тэмцэх ажилд орон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлж ая тухтай амьдрах эрүүл тааламжтай	Ойн судалгааны ажлыг 170,1 мянган га-д 4-суманд 15800 мянган га-д ойн хортны тэмцлийн ажил хийгдсэн.	Орон нутаг, аж ахуй нэгж	Судалгаа 200,0 мян.га Тэмцэл 60,0 мян.га	Судалгаа 50,0 мян.га, Тэмцэл 15,0 мян.га	Судалгаа 50,0 мян.га, Тэмцэл 15,0 мян.га	Судалгаа 50,0 мян.га, Тэмцэл 15,0 мян.га	Судалгаа 50,0 мян.га, Тэмцэл 15,0 мян.га	БОАЖГ Сумдын ЗДТГ	ААНБ, ОМБ, иргэд	

		нөхцлийг бүрдүүлнэ									
		6.Ойд арчилгаа цэвэрлэгээ хийх, ойгоос гарах бүтээгдэхүүний нэр төрлийг нэмэгдүүлж орон нутгийн түлшний болон модон материал, тал хээрийн сумдын хашаа саравчны хэрэгцээг хангана.	Жилдээ 8-10 мянган шоо метр мод түлшинд, хэрэгцээнд 20-25 мянган шоо метр хэрэглэж байна.	Орон нутаг, Аж ахуй нэгж, иргэн	Бэлтгэх модны хэмжээ мян.шоо-160	40	40	40	40	БОАЖГ Сумдын ЗДТГ	ААНБ, ОМБ, иргэд
3	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох стратеги боловсруулан хэрэгжүүлэн, байгаль орчин, уур амьсгалын санг байгуулж, орон нутгийн цаг уурын байгууллагын чадавхийг бэхжүүлнэ.	7.Уур амьсгалын өөрчлөлтийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, ган, цөлжилтөд нэрвэгдэж байгаа бүс нутгийн зуншлагын байдлыг тодорхойлж, мал өвөлжилт, хаваржилтын зураглалыг төлөвлөж ажиллана.	-	Улсын төсөв	Зуншлагын байдалд үнэлгээ дүгнэлт хийж, бэлчээрийн ургамлын ургацыг багийн түвшинд тодорхойлно.	зуншлагын байдлыг тодорхойлно	Мал өвөлжилт, хаваржилтын ажлыг эртнээс төлөвлөж, зохицуулна.	зуншлагын байдлыг тодорхойлно	Мал өвөлжилт, хаваржилтын ажлыг эртнээс төлөвлөж, зохицуулна.	УЦУОШГ	УЦУОШГ, Аймаг сумын ЗДТГ
		8.Цаг агаарт зориудаар нөлөөлж хур тунадас нэмэгдүүлнэ.	Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх 2 экспедици ажиллаж байна.	Орон нутгийн төсвөөс	газрын генератор ажиллуулах сумын тоо-4	1	1	1	1	УЦУОШГ	
		9.Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах ажлын хүрээнд байгаль цаг уурын судалгаа хийх ажлыг чиглүүлж иргэд, олон нийтэд хүргэх мэдээллийн чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2015 оны байдлаар СМ 40 удаа, УСМ 2 удаа гаргасан. Таарц СМ – 67.8%, онч – 92.5%, илрүүлэлт – 92.2% байсан. 2015 оны дундаж 84.2%-тай мэдээлсэн.	Улсын төсөв		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				УЦУОШГ	УЦУОШГ, Аймагийн ЗДТГ
2. Экосистем унаган байгалийн тогтвортой байдлыг хангах чиглэлээр											
4	Усны нөөцийг хамгаалах, усны нөөцийн хуримтлалыг бий болгох, хомсдол бохирдлоос сэргийлэх хэмнэлттэй үр ашигтай хэрэглээ, хамгаалалтын цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ	10. Усны урсац бүрэлдэх эх, усны сав, ойн сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүс, түүх соёлын дурсгалт, байгалийн үзэсгэлэнт, нутаг орны шүтлэгтэй уул, ус, ховор ан, амьтан биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах зорилгоор улсын болон	1123 усан сан бүхий газраас 12 сум 368 усан сан бүхий газрыг хамгаалалтанд авсан байна.	-	Урсацыг тогтмолжуулж, хомсдолоос сэргийлэх ба усны эх 50% хамгаалагдсан байна.	35%	40%	45%	50%	ГХБХБГ, БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ

	аймаг, сумын тусгай хэрэгцээ, хамгаалалтанд авах газрын судалгааг гарган тусгай хамгаалалт, хэрэгцээнд авах ажлыг зохион байгуулна									
	11. Гол, горхи, булаг, шанд, рашааны ундаргын эхийг хамгаалах ажлыг эрчимжүүлж, үерийн усны хамгаалалтын далан, гол мөрний болон хур бороо, цас, мөсний усыг хуримтлуулах, усан сан хөв цөөрөм байгуулж ус хангамжийг нэмэгдүүлнэ	249-н булаг, тохижуулж, 11 сумын 89 усан сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсийг тэмдэгжүүлэн, Зуунмод суманд хөв цөөрөм байгуулах зураг төсөв хийлгэсэн.	Аймаг, Сумдын БХНС-х арга хэмжээний зардлаас 200.0 сая төгрөг	Ус хангамжийн эх үүсвэрийд хамгаалагдана.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
	12.Хөдөө орон нутаг, төв суурин газарт ашиглагдахгүй байгаа худаг усны тоо бүртгэлийн нарийвчилсан судалгааг гаргаж бүртгэлээс хасах, нөхөн сэргээх талаар журам гаргаж хэрэгжилтийг хангуулан ажиллана.	2015 оны усны тооллогын дүнгээр 2983 худаг тоологдсоноос богино яндант худаг 107, энгийн уурхайн худаг 1123, өрөмдмөл худаг 1753 байна.	-	Журам боловсруулж хэрэгжилтийг хангуулан ажилласан байна.	Журмын хэрэгжилтээр				БОАЖГ	УЦУОШГ ХХААГ
	13.Аймгийн хэмжээнд ашиглагдаж буй рашаан, шаврын ордуудын гидрогеологи болон гидробиологи, бальнеологийн судалгааны ажлыг идэвхжүүлж, рашааны нэгдсэн каталоги, мэдээллийн санг бий болгох ажлыг эхлүүлнэ	Рашаан ус хэмээн иргэд ашиглаж ирсэн 58 газартай	Аймаг сумдын БХНС-х арга хэмжээний зардлаас 25.0 сая төгрөг	Рашаан усны нэгдсэн судалгаатай болж шинжилгээнд хамруулсан байдлаар	13	28	43	58	БОАЖГ	ЭМГ Сумдын ЗДТГ
	14.Аймгийн төв болон сумын төвүүдийн усан хангамжийн эх үүсвэр болон Уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдийн хяналтын цооногуудыг тоноглон улсын сүлжээнд холбож усны нөөц, хэрэглээнд хяналт тавина.	Аймгийн хэмжээнд газрын доорхи усны хяналт шинжилгээний 16 цооногтой.	Төсөл хөтөлбөр, ААН-н хөрөнгөөр	Хяналт шинжилгээний 26-н цооногтой болно.	2	2	2	2	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ

5	Туул голын усны нөөц, чанарт үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллийг арилгах, голын усны цэвэршилтийг хангах, бохирдлыг бууруулах арга хэмжээг дэс дараатай авч хэрэгжүүлнэ.	15.Туул голын сав газрын зөвлөл, Нийслэлийн нутгийн удирдлагын байгууллагууд холбогдох бусад байгууллагуудтай хамтран Туул голыг бохирдуулж буй хүчин зүйлүүдийг таслан зогсоох, цэвэршүүлэх “Цэнгэг Туул” төслийг хэрэгжүүлнэ.	2013, 2014 онд Туул голын урсац бүрэлдэх эхийн экосистемийн төлөв байдалд үнэлгээ хийсэн.	Орон нутгийн төсөв, Төсөл хөтөлбөр	Экосистемийн төлөв байдалд үнэлгээ хийгдэж, байгаль орчны тэнцвэрт байдал хангагдана.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				УЦУОШГ БОАЖГ	МХГазар Сумын ЗДТГ
6	Цөлжилт, газрын доройтол, бохирдлыг хязгаарлаж шинжлэх ухааны үндэслэлтэй нөхөн сэргээх арга хэлбэрүүдийг авч хэрэгжүүлнэ	16.Зарим сумдын цөлжилтийн шалтгаан, зэрэглэлийг судлан тогтоож, цөлжилтийн зэрэглэл бүхий газарт ойн зурвас байгуулах ажилд аж ахуйн нэгж, нөхөрлөлүүдийн идэвхи санаачлагыг нэмэгдүүлнэ. 17.Цөлжилтийг бууруулах аймгийн бодлогыг батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	18 сумын цөлжилтийн зэрэглэл тогтоосон. “Цөлжилттэй тэмцэх дэд хөтөлбөр”-ийн 2012-2016 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулсан.	Орон нутгийн хөрөнгөөр 50 сая/төг/ -	9 сумын цөлжилтийн зэрэглэлийг тогтооно. Цөлжилттэй тэмцэх дэд хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр	3	3	3	-	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
7	Уул уурхайн салбарт баримтлах аймгийн бодлогыг шинэчлэн батлуулж, ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үйл ажиллагаа, хууль тогтоомж стандартын хэрэгжилтэнд хяналт үнэлгээ хийж, нөхөн сэргээлтийн ажлын чанар стандартыг сайжруулна.	18.Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн улмаас хөндөгдсөн газар болон аж ахуйн нэгжийн мэдээллийн санг шинэчлэн баяжуулж, ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үйл ажиллагаа, хууль тогтоомж стандартын хэрэгжилтэнд хяналт үнэлгээ хийж хууль бусаар олгогдсон тусгай зөвшөөрлүүдийг цуцлуулах арга хэмжээг авна.	Жил бүр хяналт шалгалтыг 2 удаа зохион байгуулсан.	Аймгийн Засаг даргын нөөц сангаас 1.2 сая төгрөг	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				ХОХБТХ, БОАЖГ,	МХГ, ГХБХБГ, ЦАГДААГЫ Н ГАЗАР ТАГНУУЛЫ Н ХЭЛТЭС
		19. Аймгийн хэмжээнд уул уурхайн үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай “Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх гэрээ”-г байгуулан, нөхөн сэргээлтийг шаардлагад	ТНС өссөн дүн 4704.02, БНС өссөн дүн 2442.45 2015 онд аймгийн хэмжээнд нийтдээ газрын нэгдмэл	Аймгийн Засаг даргын нөөц сангаас 2.0 сая	Нөхөн сэргээлт хийсэн дүн /га/	Техник 250 Биологи 150	Техник 250 Биологи 150	Техник 250 Биологи 150	Техник 250 Биологи 150	ХОХБТХ, БОАЖГ	ГХБХБГ

		нийцүүлэн хийлгэж, олборлолтын улирлын эцэст хүлээж авах, уул уурхайн үйлдвэрлэлийн улмаас хөндөгдөж орхигдсон газрын хэмжээг эцэслэн тогтоож, нөхөн төлбөр ноогдуулах ажлыг зохион байгуулна.	сангийн ангиллаар нийт газар нутгийн 232524.39 га газарт буюу 3,14 % газарт ямар нэг хэмжээгээр хохирол учирсан байна.	төгрөг						
		20. Гар аргаар болон бичил уурхайгаар алт олборлогчдын үйл ажиллагаагаар хөндөгдөж нөхөн сэргээгдээгүй болон тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь байхгүй болсноос нөхөн сэргээх эзэнгүй болсон талбайн хэмжээг тодорхойлж, шаардагдах хөрөнгийг тооцож, мэргэжлийн байгууллагаар нөхөн сэргээлгэх ажлыг ээлж дараатайгаар хийлгүүлнэ.	-	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр			БОАЖГ	МХГ, Сумдын ЗДТГ
		21.Бичил уурхайн үйл ажиллагаанд шалгалт хийж, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэнд үнэлгээ өгч шаардлагатай арга хэмжээ авна.	Заамар, Сэргэлэн зэрэг сумдад бичил уурхай ажиллаж байна.	-	Шалгалт хийж холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах талаар тодорхой арга хэмжээ авсан байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр			ХОХБТХ, БОАЖГ, МХГ	Сумдын ЗДТГ
8	Аймгийн агнуурын бүс нутгуудыг нарийвчлан тогтоож, ховор, нэн ховор ан амьтанг тархац нутгаар нь хамгаалж, нөхөн үржүүлж, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй тогтоосон нөөцөд тулгуурлан эдийн засгийн эргэлтэнд оруулж	22.Ан агнуурын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг хангаж, ан амьтныг сэргээн нутагшуулах, агнуурын бүс нутгуудад биотехникийн арга хэмжээ авч ажиллана.	/2011-2014/ онд “Аймгийн хэмжээнд ан амьтан, жигүүртэн шувуудыг хамгаалах, зохистой ашиглах, өсгөн үржүүлэх бодлого”- 90,38%-	Сум орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрийн санхүүжилтээр	“Аймгийн хэмжээнд ан амьтан, жигүүртэн шувуудыг хамгаалах, зохистой ашиглах, өсгөн үржүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр			Аймгийн ИТХ, БОАЖГ	Сумдын ИТХ

	хуулийн дагуу үйл ажиллагаа явуулна.	23.Аймгийн агнуурын бүс нутгийг тогтоож хуулийн дагуу үйл ажиллагаа явуулна.	тай хэрэгжүүлэн 5 сумын 7-н агнуурын бүс нутаг байгуулагдаж Алтанбулаг Баяндэлгэр, Лүн, Бүрэн,Баянөнжүүл Дэлгэрхаан зэрэг сумдад биотехникийн арга хэмжээ авсан.		бодлого"-ын хэрэгжилтээр.						
<u>Байгаль хамгаалах ажилд бүх нийтийн хамтын оролцоог хангах чиглэлээр:</u>											
9	Иргэд олон нийтэд эх дэлхийгээ хайрлах, уламжлалт ёс заншлаа дээдлэх мэдлэг олгож, байгальд ээлтэй хандлага, зөв дадлыг төлөвшүүлнэ.	24.Байгаль орчныг хайрлан хамгаалах, зүй зохистой ашиглах уламжлалт зан үйл, ёс суртахууны хэм хэмжээг орчин үеийн шинжлэх ухааны мэдлэг, дэвшилтэт арга технологиор баяжуулан өсвөр, залуу үе, нийт ард иргэдэд сурталчлан таниулах ажлыг боловсрол, соёл урлаг, хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран тогтмол явуулж хэвшинэ.	2250 өрхийн 12706 иргэнд давхардсан тоогоор 8053 тараах материал тараасан.	Аймаг сумын БХНС-х арга хэмжээний зардлаас 40.0 сая төгрөг	Жил бүр 15000 иргэнд сургалт явуулна	15000	15000	15000	15000	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
10	Байгаль орчны багц хуулийг хэрэгжүүлэх цогц арга хэмжээг авч, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ болон байгалийн нөөцийн хууль бус ашиглалтад тавих хяналтыг сайжруулна.	25.Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх ажил эрхэлж байгаа иргэд, нутгийн иргэдийн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих, байгалийн нөөц баялгийн ашиглалтанд тавих хяналтыг сайжруулна.	Байгаль хамгаалах чиглэлээр 17 суманд 149 нөхөрлөл байна.	-	Байгалийн нөөцийг ашиглан хамгаалж буй нөхөрлөлийг бодлогоор дэмжсэнээр.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
		26.Аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа болон шинээр байгуулах, шинэчлэх, өргөтгөх төслүүдийг байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээнд бүрэн хамруулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	32	-	Үнэлгээнд хамрагдсан байгууллагын тоо	35	35	35	35	БОАЖГ	МХГазар

		27. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн дагуу сумдын Засаг дарга нарт тухайн сумын байгалийн нөөцийн санг хүлээлгэн өгч, түүнд гарсан өөрчлөлтийн тайланг жил бүр аймгийн ИТХ-н Тэргүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцүүлэн үнэлт өгч байна.				Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	БОАЖГ	БОАЖГ
11	Орон нутгийн зан заншил, уламжлал, түүх соёл, унаган байгаль, нүүдэлчин ахуй, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг эрчимтэй хөгжүүлнэ.	28. Аймгийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх хөтөлбөрийг боловсруулан, батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2012-2016 онд хэрэгжүүлсэн хөтөлбөрийн хэрэгжилт 71,6%	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ,	БОАЖГ
		29. Орон нутгийн иргэдэд түшиглэсэн эко аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.	Алтанбулаг, Борнуур, Баянчандмань, Эрдэнэ сумдад ан амьтан, түүх соёлын өв, дурсгалт газрууд бий болж нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлал хөгжиж байна.	Хандив, төсөл хөтөлбөр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Манзуширын хийд Зуунмод гол дагуу болон Сэргэлэн сумын “Ээж хад”-ыг дотоодын аялал жуулчлалын цогцолбор болгон хөгжүүлнэ.	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
		30. Аялал жуулчлалын стандарт хангасан тур оператор компаниудыг түлхүү хөгжүүлнэ.	Амралтын газар-46 Жуулчны бааз-136 Тур оператор-3	-	Дотоод, гадаад жуулчдын тоо нэмэгдүүлнэ	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ
		31. Аялал жуулчлалын салбарын чиг хандлага, туршлага, стандартыг нэвтрүүлэх, мэдээлэл солилцох, аялал жуулчлалын компаниудын уялдаа холбоог хангах чиг үүрэг бүхий аялал жуулчлалын орон тооны бус зөвлөлийг байгуулж үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ	Харилцаат 11 улсад орон нутгийн аялал жуулчлалыг сурталчилан, Эвт төв холбоотой хамтран ажиллаж байна.	-	Аялал жуулчлалын салбарын хөрөнгө оруулалтыг татаж хамтын үйл ажиллагааг сайжруулсанаар	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ,	БОАЖГ
		32. Аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах асуудлыг гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчдыг татах замаар хэрэгжүүлнэ.	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ХОХБТХ,	БОАЖГ
		33. Зуунмод голын орчны бүсийг амралт чөлөөт	-	-		Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ

		цагийн бүс болгон тохижуулна.									
		34.Хүний эрүүл мэндэд ашиг тустай рашаан ус, түшиглэсэн эрүүл мэндийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.	-	-			Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ		
НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО											
Тэргүүлэх зорилт: Хүний хөгжлийг хангаж, иргэдэд үзүүлэх нийгмийн салбарын үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулан, ажлын байр, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлж, иргэдийн бодит орлогыг нэмэгдүүлнэ.											
Боловсрол, соёлын хөгжлийн салбар											
Бүх шатны боловсрол, сургалтын байгууллагыг хүний хөгжлийн төв болгон хөгжүүлж, эрүүл аюулгүй, ээлтэй орчин, чанартай, хүртээмжтэй үйлчилгээг бий болгоно											
1	Боловсролын байгууллагын үйл ажиллагааны чанар, хүртээмж, үр дүнг сайжруулна.	1.Хувийн хэвшлийн цэцэрлэг байгуулах ажлыг дэмжин, цэцэрлэгийн ердийн болон хувилбарт сургалтын хамран сургалтыг нэмэгдүүлж, “Хүүхэд бүр цэцэрлэгт” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	СӨБ- 82.9%	Улсын төсөв	СӨБ, хамран сургалтын хувь	84%	85.1%	86.2%	87.3%	БСУГ	Сумын ЗДТГ, СӨБ
		2.Бага, суурь боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.	Бага -85.3% Суурь -76%	Улсын төсөв	бага, суурь боловсролын хамран сургалтын хувиар	86% 78%	86.7% 80	87.4% 82%	88.1% 84%	БСУГ	Сумын ЗДТГ, ЕБС
		3.Боловсролын түвшин, судлагдахуун бүрээр сургалтын чанар, үр дүнг дээшлүүлнэ.	Улсын шалгалтын гүйцэтгэлийн хувь-69.65% ЭЕШ-ын улсын дундаж-476.98	Улсын төсөв	Боловсролын чанарыг үнэлэх тоон болон чанарын үнэлгээний хувиар	70%	70.4%	70.8%	71.2%	БСУГ	ЕБС
		4.“Хөгжсөн багшаас чадварлаг сурагч” аймгийн дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	-	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувиар	50%	70%	90%	100%	БСУГ	СӨБ, ЕБС
2	Хүүхдийг мэдлэг боловсролтой, амьдрах ухаантай, хөдөлмөрч, эх оронч, үндэсний бахархалтай, эрүүл чийрэг, зөв зан суртахуун, хүмүүжил төлөвшилтэй хүн болгоно.	5. Сурагчдын эх хэлээрээ зөв сайхан бичих, ярих, илтгэх, сэтгэх хэрэглээний бүрэн ур чадвартай болгож, монгол хэл, бичгийн сургалтын чанарыг сайжруулна.	Зөв бичих-72.3% Сайхан бичих-71.1% Бүтээлчээр унших чадвар-78.7%	Улсын төсөв	Зөв, сайхан бичих, бүтээлчээр унших чадвар ахисан хүүхэд /хувиар/	74.3% 74.1% 81.7%	76.3% 77.1% 84.7%	78.3% 80.1% 87.7%	80.3% 83.1% 90.7%	БСУГ	ЕБС
		6.“Утга зохиолын дугуйлан”-г хичээллүүлж, сурагчдын бүтээлчээр унших чадварыг дээшлүүлнэ.	-“Утга зохиолын дугуйлан”-гийн тоо-30, -Бүтээлчээр унших чадвартай	Улсын төсөв	-Яруу найрагийн, илтгэл мэтгэлцээний дугуйлангийн тоогоор, -Бүтээлчээр	30	30	30	30	БСУГ	ЕБС, ННС

			хүүхэд 78.7%		унших чадвартай хүүхдийн хувиар	81.7%	84.7%	87.7%	90.7%		
		7.Хүүхдийн хүмүүжил төлөвшлийг сайжруулах аймгийн дэд хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.		Улс, орон төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувиар	30%	50%	70%	90%	БСУГ	ЕБС, ГБХЗХГ
		8.“Математикч сургууль” уралдааныг зохион байгуулж, сурагчдын сэтгэн бодох чадварыг дээшлүүлнэ.	3 9	УТ,ОНТ	Математикч сургууль, - Болзол хангасан багшийн тоо	6 12	9 15	12 18	15 21	БСУГ	ЕБС
		9.Хичээл, сургалтаас гадуурх сонгон секц, дугуйлангийн чанарыг сайжруулж, хүүхдийн авьяас чадварыг нээн хөгжүүлнэ.	5 чиглэлээр 37 секц, дугуйлан хичээллэж байна. 12829 Аймаг 11 төрөлд 33 сурагч Улсад Биологи III, монгол хэл IV байр	Улсын төсөв	-Секц дугуйланд хамрагдсан хүүхдийн тоо -Улсын төрөлжсөн олимпиадад амжилт үзүүлсэн сурагчдын тоо	12930 4	13030 4	13130 5	13230 6	БСУГ	ЕБС
3	Бүх шатны боловсролын байгууллагад эрүүл, аюулгүй, ээлтэй орчин бий болгоно.	10.“Багш хөгжлийн төв”-ийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, багшийн ажлын байран дээр хөгжих нөхцөл боломжийг сайжруулна.	Багш хөгжлийн 30 төвтэй. Үүнээс үйл ажиллагаа жигдэрсэн 10	Улсын төсөв	Тухайн жилд тохижигдсон “Багш хөгжлийн төв”-ийн тоо	5	5	5	5	БСУГ	ЕБС
		11.Сургалтын материал хэрэглэг-дэхүүн, тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг ээлж дараалалтайгаар зохион байгуулна.	Шаардлагад нийцсэн анги, кабинет-88.5% Физикийн-20 Химийн-7 Хүүхэд хөгжлийн төв, танхим 31	Улсын төсөв	-Шаардлагад нийцсэн анги, кабинеттай СӨБ, ЕБС-ийн хувь- -Физик, химийн хичээлийн лабораторитай болсон сургуулийн тоо	89% 1	89.5% 1	90% 1	90.5% 1	БСУГ	СӨБ, ЕБС
		12. “Хүүхдэд ээлтэй дотуур байр” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	6 дотуур байр ЕБС 6.3 сая төгрөгийн зөөлөн эдлэл авсан.	Улсын төсөв, төсөл хөтөлбөр ОНХСан	- Дотуур байрын үйлчилгээний нэр төрөл чанарын шалгуур хангасан сургуулийн тоо -Шинэчилсэн зөөлөн эдлэл /хувиар/	4 20-30% жил бүр	4 20-30% жил бүр	6 20-30% жил бүр	8 20-30% жил бүр	БСУГ	Аймаг, сумын ЗДТГ, ЕБС

		13.Боловсролын байгууллагын орчинд суралцагчийг эрсдэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах нөхцөл, боломжийг бүрдүүлнэ.	а.СӨБ-12 ЕБС- 20 б.СӨБ-11 ЕБС-8 в.СӨБ-12 ЕБС- 7 г.СӨБ-11 ЕБС-8	Улсын төсөв	а.Гэрэлтүүлэг- б.Гарц- в.Камер- г.Хурд сааруулагч	а.СӨБ-18 ЕБС-25 б.СӨБ-20 ЕБС-10 в. СӨБ 20, ЕБС-10 г. СӨБ-13 ЕБС-10	а.СӨБ-20 ЕБС-27 б. СӨБ-25 ЕБС-12 в.СӨБ- 25 ЕБС-12 г. СӨБ-16 ЕБС-12	а.СӨБ-24 ЕБС-30 б. СӨБ-30 ЕБС-15 в. СӨБ-30 ЕБС-15 г.СӨБ-18 ЕБС-15	а.СӨБ-28 ЕБС-30 б. СӨБ-40 ЕБС-30 в. СӨБ-35 ЕБС-20 г. СӨБ-20 ЕБС-17	БСУГ	СӨБ, ЕБС
		14.Цэцэрлэг, сургуулийн “Хяналтын зөвлөл”-ийн үйл ажиллагааг сайжруулан, эрүүл, аюулгүй хоол хүнсээр үйлчилж, хоолны халдвар гаргахгүй байх нөхцлийг бүрдүүлнэ.	Хоолны хордлогот халдвар гаргаагүй.	Улсын төсөв	Хоол тэжээлийн хордлогот халдвар гаргахгүй байна	-	-	-	-	БСУГ	ЭМГ, СӨБ, ЕБС
4	Орон нутаг дахь бааз суурийг түшиглэн их, дээд сургуулийн салбартай болж, зарим Ерөнхий боловсролын сургуулийг төрөлжүүлэн хөгжүүлнэ.	15.Хөдөө аж ахуйн чиглэлээр Зуунмод МСҮТ-д ХАА-н их сургуулийн анхан шатны салбар ангиудыг нээнэ.	-	Төсөл хөтөлбөр	ХАА-н чиглэлийн сургалтын хөтөлбөрүүдтэй болсон байна.	Хамгаалагдсан болон ил хөрсний ногоочин, сүлжмэлийн үйлдвэрийн технологийн ажилтны анги	ХАА-н тоног төхөөрөмжийн операторчны анги	МАН-н түүхий эд боловсруулах анги, малчны анги		БСУГ	НБХ
		16.СЭЗИС-ийн лицей, байгалийн ухааны “Эко” ангийг Зуунмод сумын V, IV сургуульд нээж, хичээллүүлнэ.	5-р сургуульд 1 анги хичээллэж байна.	Төсөл хөтөлбөр, “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол” төсөл	XI ангийн 16 сурагч, Зуунмод IV сургуульд сургалт, дадлагын танхимын өргөтгөлтэй болсон байна.	2				БСУГ	Зуунмод сумын IV,V сургууль
		17. Спортын төрөлжсөн сургалттай дунд сургууль байгуулна.	-	УТ,ОНТ	Дунд сургуультай болно	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				БСУГ	БТСГ
5	Иргэдийн хэрэгцээнд тулгуурласан насан туршийн боловсрол олгоно.	18.Хүүхэд залуучууд, иргэдэд тухайн шатны боловсролыг нөхөн олгоно.	Бичиг үсэг үл мэдэгч 41 иргэн байгаагаас 29 иргэн, дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад 16-54 насны 584 иргэн хамрагдсан	УТ, ОНТ	-Боловсрол нөхөн олгосон хүний тоо	30 иргэн	28 иргэн	25 иргэн	20 иргэн	АБНТБТ	БСУГ

		19.Зорилтот, захиалгат, амьдрах ухааны сургалтыг иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн аймаг, сум, баг, ТББ-тай хамтран явуулна	Зорилтот, захиалгат, амьдрах ухааны 56 төрлийн сургалтад 3066 иргэн хамрагдсан.	УТ, ОНТ	Зорилтот, захиалгат, амьдрах сургалтад хамрагдсан хүний иргэдийн тоо	3100	3200	3300	3400	АБНТБТ	БСУГ
Соёлын хөгжлийн салбар											
Соёл, урлагийн байгууллагын материаллаг бааз, мэргэжлийн боловсон хүчний хангалтыг сайжруулж, үйлчилгээний цар хүрээг нэмэгдүүлнэ.											
6	Хүн амд үзүүлэх соёл урлагийн үйлчилгээний цар хүрээг нэмэгдүүлж, материаллаг баазыг жигд сайжруулна.	20. Хөдөөгийн иргэдэд хүргэх соёлын үйлчилгээний төрөл хэлбэрийг нэмэгдүүлж цар хүрээг өргөжүүлнэ.	Сумдын соёлын төвөөс 61 багт 89 удаа 11567 иргэнд	Улсын төсөв	Хүрч үйлчилсэн иргэдийн тоо	13134	14701	16268	17835		МТТ, ННС, Музей, Сумдын соёлын төв
		21. Сумдын соёлын төвүүдийн материаллаг баазыг бэхжүүлж хөгжим, техник хэрэгслээр хангана.	25 суманд 96.0%	Улсын төсөв	Хөгжим техник хэрэгслийн хангалтын хувиар	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				БСУГ	МТТ, ННС, Сумдын соёлын төв
7	МТТ-ын шинэ байрыг ашиглалтад хүлээн авч, уран бүтээлчдийн бүрэлдэхүүнийг зохистой хэмжээнд хүргэж, урын сангийн бодлогыг орчин үеийн олон улсын театруудын жишиг хандлага, нийгмийн эрэлт шаардлагад нийцүүлж шинэлэг менежментийн үйл ажиллагаа нэвтрүүлнэ.	22. Монгол туургатан театрын шинэ байрыг ашиглалтад хүлээн авч, бүтэц орон тоог нэмэгдүүлж, Монгол туургатны дуулал тоглолтыг зохион байгуулна.	Барилгын гүйцэтгэл -70% -Бүтэц орон тоо-68	- УТХ-175.0 -ОНТ-65.1	-Гадна талбай тохижилт - бүтэц орон тоо нэмэгдсэн байна.	100% Маркетингийн албатай болсон байна.	-	-	-	МТТ	-НБХ -БСУГ
		23. Орчин үеийн урлагийн шинэлэг төрөл, хэлбэрүүдийг ардын уламжлалт урлагтай хослуулан дэлхийн Монгол туургатны урлагаар урын сангаа баяжуулна.	Нийт урын сангийн тоо-15 -БСШУС-ын яаманд “Монгол туургатан” төслийг боловсруулж өргөн барьсан.	-УТ, -Төсөл, хөтөлбөр 143.2 сая	Жил бүр 1 тоглолт, жүжиг тоглоно.	2	3	2	2	МТТ	-Ивээн тэтгэгч ААН, байгууллагууд
		24. “Учиртай гурван толгой” үндэсний сонгодог дуурийн “Шилдэг дүр” шалгаруулах улсын VIII, “Ардын богино дуу дуулаач”-дын улсын VI уралдаануудыг зохион байгуулна.	-2014 онд “Ардын богино дуу дуулаач”- V -2016 онд “Учиртай гурван толгой” шалгаруулах улсын VII уралдаан зохион байгуулсан	-ААН-ийн хандив, дэмжлэг -Шагналын санд шаардагдах төсөв -28.0 сая	Уралдаан зохион байгуулсан байна.	-	“Ардын богино дуу дуулаач”- VI	-	“Учиртай гурван толгой” VIII	МТТ	Аймгийн ЗДТГ, Урлагийн ажилтны холбоо
		25. Гадаад, дотоодын аялал жуулчлалын баазуудад үндэсний өв соёлоо сурталчилсан урлагийн тоглолтоор үйлчилнэ.	-ӨМӨЗО-той хамтран ажилласан	Төсөл, хөтөлбөр, ААН-ийн хандив	Тоглолтоор үйлчилсэн аялал жуулчлалын баазын тоо	1	1	1	1	МТТ	ААН

8	Нийтийн номын санг “Хүний хөгжил-мэдээллийн төв” болгоно.	26. Иргэдийн оюуны эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн үйлчилгээний төрөл хэлбэрүүдийг бий болгож, уншигч үйлчлүүлэгчдийг мэдээ мэдээллээр тогтмол ханган ажиллана.	Танхимаар ном уншуулах -Гэрээр ном олгох -Лавлагаа ном зүй -Цахим үйлчилгээ - Зөврийн номын сан -Мэдээлэл арга зүйн зөвлөгөө -Соёл, олон түмний ажил	Улсын төсөв	Үйлчилгээний нэр төрлийн тоо	Дугуйлан хичээллүүлэх		Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан үйлчилгээ,	Төв аймгийн сонинг цахим хэлбэрт оруулах	ННС	ДЗОУБ ТББ
		27. Айл өрх бүрийг номын сантай болгох, ном унших соёлд гэр бүлийн оролцоог нэмэгдүүлэх аяныг өрнүүлнэ.	-	Орон нутгийн төсөв	Аймгийн нийт өрх- 28622 -Нийт өрхийн эзлэх хувиар	5%	5%	5%	5%	ННС	Сумдын соёлын төвийн номын сангууд
		28. Сумын соёлын төвийн номын сангуудын фонд баяжилтыг нэмэгдүүлж, “Monbiblo” программын ашиглалтыг сайжруулан, цахим үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Нийт 116740 номны 94% нь электрон каталогит орсон	Улсын төсөв	-Электрон каталогит хамрагдалтын хувь	95%	96%	98%	100%	ННС	Сумдын соёлын төв
9	Музейг орон нутгийн түүх, соёл иргэншил нийгмийн аж амьдралын түгээмэл толь мэдээлэл, мэдлэгийн эх сурвалж болгож, соёлын өвийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулна.	29. Соёлын биет бус өвийг бүртгэлжүүлж, хадгалан хамгаалах, хойч үед өвлүүлэн уламжлуулах сургалтыг төв, хөдөөд шат дараатай зохион байгуулна. /Уртын дууны Баянбараат, Боржигон аялгуу/	-БМСанд -өвлөн уламжлагчдын нийт тоо-480 -Төрлийн тоо СББӨ-ийн төлөөллийн-5 -Баянбараат, Боржигон уртын дууч-6	ОНТ 2.0 сая	-Өвлөн уламжлагчдын тоо өссөн дүнгээр - Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр	500	510	520	530	Музей	БСУГ Сумын соёлын төв
		30. Соёлын биет болон биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдын аймгийн анхдугаар зөвлөгөөн бичил наадам зохион байгуулж, өвлөн уламжлагчдын бүтээлээр үзэсгэлэн, урлагийн тоглолт уралдаан тэмцээнийг явуулна.	-	ОНТ 11.0 сая	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр	-	Зөвлөгөөн зохионо	-	-	НБХ Музей	БСУГ Сумын соёлын төв
		31. Улс аймгийн хамгаалалтад авсан түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт газруудыг хашаажуулан	-Хамгаалалтад авсан-99 -Гэрээгээр эзэнжүүлсэн-15	-ОНТ Төсөл хөтөлбөр	ТСҮХД-9	Бүрэн /Баянбулагийн хүн чулуу-1,	Баян /Өгөөмөрийн хүн чулуу-1, Хангайн	Сэргэлэн /Хүрэн хүнтийн хүн чулуу-1/	Алтанбулаг/ Уртын амны буган чулуун хөшөө-1/,	Музей	Бүрэн, Баян, Сэргэлэн, Алтанбулаг,

		нутгийн иргэд гэрээгээр хамгаалах ажлыг зохион байгуулна.	сумын 62 дурсгал -Хашаажуулсан-5 /Өнгөтийн цогцолбор, Тоньюукукийн хөшөө, Манзуширын хийдийн туурь, Хүүхэн хонгорын хүн чулуу, Мишиг гүний хүрээ зэрэг/	12.0 сая		Онгон хайрхны хүн чулуу-1/ Эрдэнэ /Тоньюукукын цогцолборыг/	булагийн хүн чулуу-2/	Баянцагаан /Эрчүүдийн адгийн хүн чулуу-1/	Баянцагаан /Тосонбэлхийн хүн чулуу-1, Бэлхийн хүн чулуу-1/		Эрдэнэ сумдын Засаг даргана нар
		32.Аймгийн музейд төв халхын түүх угсаатны зүйн холбогдолтой үзмэрүүдээр байнгын булан байгуулж, нүүдлийн үзэсгэлэн сумдад зохион байгуулна.	Үзмэрийн тоо-5367	Төсөл хөтөлбөр 10.0 сая	Нүүдлийн үзэсгэлэнгийн тоо-4	-1	-1	-1	-1	Музей	Сумдын соёлын төв
		33. Манзушир дахь “Сэрүүн лаврин” шашны музейг сэргээн засварлаж үйлчилгээний цар хүрээг өргөжүүлнэ.	-Сэргээн засварлалт хийгдээгүй -Төсөл боловсруулсан.	ОНТ-39.0 сая	Сэргээн засварласан байна	100%	-	-	-	Музей	НБХ БСУГ
		34.Монгол улсын “Түүх археологи”-ийн музей байгуулахад орон нутгийн оролцоог хангаж ажиллана.	0%	Улсын төсөв 7-8 тэрбум	Барилгатай болсон байна.	-	-	100%	100%	Музей	Аймгийн ЗДТГ, ШУА-ын түүх археологийн хүрээлэн
		35. Их зохиолч Д.Нацагдоржийн гэрийн буурийг сэргээн засварлах ажлыг эхлүүлнэ.	Зураг төсөл хийгдсэн.	Орон нутгийн төсөв, хандив, төсөл хөтөлбөр 140.0 сая	Сэргээн засварлагдсан байна	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				Музей	НБХ, БСУГ, Баяндэлгэр сумын ЗДТГ, Нутгийн зөвлөл
Биеийн тамир спортын хөгжлийн салбар											
Хүн амыг идэвхитэй хөдөлгөөнөөр хичээллэх, таатай орчин бүрдүүлж, шилдэг тамирчдыг бэлтгэн гаргана.											
10	Нийтийн биеийн тамир, спортоор хичээллэх орчин нөхцлийг бүрдүүлж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	36. Бие бялдар хөгжил чийрэгжилтийн сорил судалгаанд бүх насны иргэдийг хамруулж, үр дүнг тооцон, судалгааны баг ажиллуулна.	52.4%	УТ-15.0 сая ОНТ-10.0 сая	- ББХЧ-ийг сорил судалгаанд хамрагдсан хүний тоо /эзлэх хувь/ Зохих түвшинд хүрсэн хүний тоо /эзлэх хувь/ Илүүдэл жинтэй хүний эзлэх хувь	53.4%	54.2%	55.4%	56.2%	БТСГ	ЭМГ, ЕБС, төрийн байгууллагууд
			32.8%			33.7%	34.6%	35.5%	36.4%		
			37.0%			36.5%	36.0%	35.5%	35.0%		

		хөдөлгөөн /фитнесс/-ээр хичээллэх, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг идэвхжүүлнэ.	310		НБТ чийрэгжүүлэлтийн арга хэмжээг зохион байгуулсан тоо	327	344	361	378		
			42.0%		НБТ чийрэгжүүлэлтийн арга хэмжээнд хамрагдсан хүний эзлэх хувь	42.5%	43.0%	43.6%	44.0%		
		38.Биеийн тамирын гадаа талбай, алхалт, гүйлт, дугуйн замын үлгэрчилсэн загварыг гаргаж, аялалын маршрут тогтоон, тохижилтыг сайжруулна.	22		- Гадаа талбай, алхалт, гүйлт, дугуйн замын тоо	23	24	25	26	БТСГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
			1		-Аялалын маршрутын тоо	2	3	4	5		
		39. Сумдын ЗДТГ азарт зохих тооцоо судалгааны үндсэн дээр төсвийн хүрэлцээ боломжоос хамааруулан нийтийн биеийн тамирын арга зүйч ажиллуулах, эсвэл түүний ажил үүргийг нийгмийн бодлогын ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтонд тусган гүйцэтгүүлэх замаар шийдвэрлэнэ.	-		Нийтийн биеийн тамирын ажил хариуцсан эзэнтэй болсон байна.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				НБХ, БТСГ	Сумдын ЗДТГ
		40.Баянцогт, Эрдэнэсант сумын спорт цогцолборыг ашиглалтад оруулна.	2013 оны царцсан барилга	160 сая	Спорт цогцолбортой болсон байна.	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				БТСГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
		41.Олимпийн алдартнуудыг сурталчилах “Олимп” өргөөтэй болно.	-	ОНТ, УТ	Цогцолбор байгуулах асуудлыг судалж ажлыг эхлүүлсэн байна.		1			БТСГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
11	Тамирчдын бэлтгэл сургуулилыг чанаржуулж үндэсний спортын өв, соёлыг хөгжүүлнэ.	42. Өсвөрийн шигшээ багийн сургалт дасгалжуулалтыг чанаржуулан, олимпийн төрлүүдээр хичээллэх тамирчдын тоог нэмэгдүүлж, амжилтыг ахиулна.	12	ОНТ-20.0 сая, УТ-20.0 сая	-Өсвөр үеийн шигшээ багийн тоо -Олон улсын болон улсын аварга шалгаруулах тэмцээнээс авсан медалийн тоо	12	12	12	12	БТСГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
			125			135	145	155	165		
		43. ААШТ-ийг жил бүр тодорхой төрлүүдээр чанартай зохион байгуулна.	27 төрөл	Улс, орон нутгийн төсөв	ААШТ-ний төрөл төрлөөр	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				БТСГ	Сумдын ЗДТГ

		44. Үндэсний спортын төрлүүдийг уламжлалт ёс жаягаар хөгжүүлэн, орчин нөхцлийг сайжруулна.	112		Хичээллэгчдийн тоо	122	132	142	152	БТСГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
			15		Үндэсний спортын секц, дугуйлангийн тоо	17	18	19	20		
Эрүүл мэндийн хөгжлийн салбар											
Нийгмийн эрүүл мэндийн асуудлыг анхаарлын төвд байлгаж, иргэдэд эрүүл мэндээ хамгаалах, эрүүл аж төрөх дадал хэвшил олгох мэдээлэл, сургалт сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлэн, халдварт болон халдварт бус өвчнийг бууруулна.											
12	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	45. “Нүүдлийн амбулатори”-ийн үзлэг, оношлогоог жил бүр бүх сумдад хүргэх замаар иргэдийн эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлгийн үзлэгт үнэ төлбөргүй хамруулж, мэдээллийн сан бүрдүүлэн үр дүнг тооцож ажиллана.	5 суманд явж, 1991 хүнийг үзлэг, шинжилгээнд хамруулсан.	УТ, ОНТ, 40.0 сая	Сумын тоо, үзлэгт хамрагдсан иргэдийн тоо	26 сум, 7500 иргэн	26 сум, 7500 иргэн	26 сум, 7500 иргэн	26 сум, 7500 иргэн	НЭ	Аймаг, сумын ЗДТГ, СЭМТ
		46. Уламжлалт сэргээн засах тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэн, төр, хувийн хэвшлийн эмнэлгийн хамтын ажиллагааг сайжруулна.	4 сумын ЭМТ-д бариа засал хийгдэж байна.	УТ, ОНТ 12.0 сая	-Уламжлалт, сэргээн засах тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг сум, өрхийн ЭМТ-ийн тоо -Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр	5	5	6	7	ЭМГ	Аймаг, сумын ЗДТГ, Эрүүл мэндийн байгууллагууд
		47. “Золбоо” төвийн үйл ажиллагаагаар дамжуулан өсвөр үед эрүүл мэндийн боловсрол олгох, зөвлөгөө өгөх, өвчлөлийг илрүүлэх, эрүүлжүүлэх үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	АНЭ-ийн “Золбоо” төвийн үйл ажиллагаа хязгаарлагдмал	УТ, ОНТ	Өсвөр үеийн эрүүл мэндийн кабинеттэй болж, мэргэжлийн орон тооны эмчээр хангагдсан байх үйлчлүүлэгчийн тоо жил бүр нэмэгдсэн байх	Кабинеттэй болно	Үйлчлүүлэгчийн тоо өмнөх оноос нэмэгдсэн байна	Үйл ажиллагаа нь тогтмолжсон байна		НЭ	ЭМГ, ГБХЗХГ
		48. Эрүүл мэндийн салбарын цахим тогтолцоог боловсронгуй болгож, чирэгдлийг бууруулах арга хэмжээ авна.	ЭМГ, НЭ-г компьютерийн шинэчлэл хийгдэж, цахим бүртгэлийн тоног, төхөөрөмжөөр хангагдсан.	УТ, ОНТ	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр	Компьютер техник хэрэгслээ шинэчлэнэ	Програм хангамжтай болж, хүний нөөцийг нэмэгдүүлнэ	Цахим тогтолцоог хөгжүүлж, чирэгдлийг бууруулна	Цахим тогтолцоонд шилжиж, чирэгдлийг эрс бууруулна	ЭМГ	НЭ

		49.Эрүүл мэндийн төвүүдийн эхчүүдийн амрах байрыг тохижуулан, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	Сумын ЭМТ-үүдэд Эхчүүдийн амрах өрөө байгаа боловч стандарт, шаардлага хангахгүй байна.	УТ, ОНТ, ОУБ-ын хандив, тусламж 390.0 сая	Стандартын шаардлага хангасан амрах байрны тоо	6	12	20	26	ЭМГ	Сумын ЗДТГ, НЭ, сумын ЭМТ
13	Эрүүл мэндийн байгууллагын санхүүжилтийг нэмэгдүүлж, эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдээр эм тариа гаргуулах, алсын дуудлагын автомашин шатахуун гаргуулдаг үйл ажиллагааг таслан зогсооно.	50.Зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангалтыг нэмэгдүүлж, эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдээр эм тариа гаргуулахгүй байх арга хэмжээ авна.	- Эмийн санхүүжилт 1.186.000.000₮ - Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт 89%	УТ	- Эмийн санхүүжилтээр - Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь	1.200.000.00 0 90%	1.250.000.00 0 92%	1.300.000.00 0 94%	1.350.000.00 0 96%	ЭМГ	ЭМГ, НЭ, сум, өрхийн ЭМТ
		51.Эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэн, эмийн сангуудыг эмийг жороор хөнгөлөлттэй үнээр олгодог үйл ажиллагааг хэвшүүлэх арга хэмжээ авна.	322.3 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй эмээр иргэдэд үйлчилсэн	ЭМ-ийн даатгал	Жороор олгосон хөнгөлөлттэй эмийн санхүүжилт нэмэгдсэн байна.	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				ЭМГ	НЭ, сум, өрхийн ЭМТ, ЭМНДХ, Эмийн сангууд
		52.Түргэн тусламжийн авто машин, багийн эмч нарын унааг эрэмбэ дарааллын дагуу шинэчилж, иргэдээс шатахууны зардал авдаггүй болно.	4 авто машин авсан	УТ	Шинээр авсан авто машины тоо	7	5	5	4	ЭМГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
14	Иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах, эрүүл аж төрөх дадлыг эзэмшүүлэх нийгмийн эрүүл мэндийн арга хэмжээг түлхүү авч хэрэгжүүлэн, өвчлөл, эндэгдлийг бууруулна.	53.Жирэмсний хяналтыг сайжруулж, эхийн эндэгдэл гаргахгүй ажиллан, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулна.	Эхийн эндэгдэл 78.49 промил, 0-1 нас 13.34 промил, 1-5 нас 3.92 промил Жирэмсний эрт үеийн хяналт 77.5%	УТ, ОНТ	Эх, нялхас, хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, жирэмсний эрт хяналтын хувь	0.0 промил 13.34 промил 3.92 промил ЖЭХяналт: 85%	0.0 промил 13.3 промил 3.88 промил ЖЭХяналт: 86%	0.0 промил 13.26 промил 3.84 промил ЖЭХяналт: 88%	0.0 промил 13.22 промил 3.8 промил ЖЭХяналт 90%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд
		54.Нийгмийн эрүүл мэндийн сургалт сурталчилгааг эрчимжүүлэн, халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношлогоог нэмэгдүүлнэ.	73.1%	УТ, ОНТ	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан иргэдийн хувь	74%	74.5%	75%	75.5%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд
		55.Элэгний хатуурал, хорт хавдраас сэргийлэх “Элэг бүтэн Төв аймагчууд” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	Хөтөлбөр батлагдсан	ОНТ 216.3 сая	Хөтөлбөрийн шаргуур үзүүлэлтийн дундаж хувь	30%	50%	70%	90%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд

		56.БЗДХ, сүрьеэ, бруцеллөз өвчнийг эрт илрүүлэх болон шүдний эмч нарын үзлэг оношлогоог нэмэгдүүлнэ.	4 суманд нийт 2224 хүний үзлэгт хамруулсан.	УТ, ОНТ	Үзлэг, оношлогоо зохион байгуулсан сумын тоо, хамрагдсан хүний тоо	6 сум, 3500 хүн	6 сум, 3500 хүн	6 сум, 3500 хүн	6 сум, 3500 хүн	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд
		57.Амьсгалын замаар дамжих халдварт өвчин, ялангуяа улаан бурхан, улаанууд зэрэг өвчний дархлаажуулалтын хамралтыг сайжруулж, өвчлөлийг бууруулна.	Улаан бурханы нэмэлт дархлаажуулалт 98.9%	УТ, ОНТ	Улаан бурхан, улаанууд дархлаажуулалтын хамралтын хувь	99.16%	99.17%	99.18%	99.19%	ЭМГ	ЭМБ-ууд
15	Эрүүл мэндийн байгууллагыг орчин үеийн оношлогооны тоног төхөөрөмжөөр хангаж, нотолгоонд суурилсан эмнэлгийн тусламжийг цаг алдалгүй үзүүлнэ.	58.Нэгдсэн эмнэлгийг орчин үеийн эмнэлгийн тоног, төхөөрөмжөөр ханган, Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төвийн стандартад нийцүүлнэ.	86.5%	УТ, ОНТ	НЭ-ийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	88.5%	90%	93.5%	95%	АНЭ	АЗДТГ, ЭМГ
		59. Сум, өрхийн Эрүүл мэндийн төвийн тоног, төхөөрөмжийн стандарт хангалтыг нэмэгдүүлж, ашиглалтыг сайжруулна.	СЭМТ: 80% ӨЭМТ: 96%	УТ, ОНТ	Сум, өрхийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн стандарт хангалтын хувь, ашиглалт	СЭМТ: 82% ӨЭМТ: 96.5%	СЭМТ: 83% ӨЭМТ: 97%	СЭМТ: 83.7% ӨЭМТ: 97.5%	СЭМТ: 85% ӨЭМТ: 98%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, СЭМТ, ӨЭМТ
		60.Борнуур суманд сүрьеэ өвчнийг илрүүлэх лаборатори байгуулна.	Лаборант бэлтгэгдсэн.	УТ, ОНТ, ОУБ-ын хандив, тусламж /28 сая/	Лабораторитой болсон байна.	0	Лаборатори байгуулна.	Иргэдийг шинжилгээнд хамруулж, үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулна.		ЭМГ	АЗДТГ, Борнуур сумын ЗДТГ, сумын ЭМТ
		61.Томоохон сумдын Эрүүл мэндийн төвийг шүдний кабинетын тоног төхөөрөмж, мэргэжлийн эмчээр хангана.	Шүдний кабинеттай сумын Эрүүл мэндийн төв 1.	Улс, орон нутгийн төсөв	Кабинет, мэргэжлийн эмчтэй болж үйл ажиллагаа нь эхэлсэн сумын Эрүүл мэндийн төвийн тоо		1		1	ЭМГ	Сумын ЗДТГ, Эрүүл мэндийн төв
		62. ЭМГ-ын Орчны эрүүл мэндийн лабораторийн тоног төхөөрөм-жийн хангалтыг нэмэгдүүлж, хүний нөөцийг чадавхижуулан, магадлан итгэмжлэлд хамруулан, орон нутагт явуулын лабораторийн үйлчилгээг үзүүлнэ.	Орчны эрүүл мэндийн лабораторийн магадлан итгэмжлэл дуусч байгаа.	Улсын төсөв	Магадлан итгэмжлэгдэж, орон нутагт явуулын лабораторийн үйлчилгээг үзүүлсэн байна.	Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр				ЭМГ	НЭ, сум, өрхийн ЭМТ

		63.Тоног, төхөөрөмжийн шинэчлэлтэй уялдуулан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлгүүд болон бүс нутгийн улс орнуудад сургаж дадлагажуулан, тогтвор суурьшилтай ажиллахад нь дэмжлэг үзүүлнэ.	4 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн гадаадад сургалтад хамрагдсан.	Улс, орон нутгийн төсөв	Сургалтад хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоо -Төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлэгт - Гадаадад	10	10	10	10	ЭМГ	Аймаг, сумын ЗДТГ, НЭ, сум, өрхийн ЭМТ
Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн салбар											
Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжил, хамгааллыг сайжруулж, нийгмийн оролцоог ханган ажиллана.											
16	Гэр бүлийн үнэт зүйлийг бэхжүүлж, хүүхдийн эрхийг дээдэлж, залуучуудыг хөгжих таатай орчин нөхцлөөр хангана.	64. Гэр бүлд зөвлөгөө өгөх төвийг байгуулж, үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	Гэр бүлд зөвлөгөө өгөх төвийн тоо - 0	Олон улсын төсөл, хөтөлбөр	Гэр бүлд зөвлөгөө өгөх төвийн тоо	-	1	-	-	ГБХЗХГ	НБХ, ЦГ, Дэлхийн зөн ОУБ Төв ОНХХ, Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төвийн Төв аймаг дахь салбар
		65. Үлгэр жишээч, манлайлагч гэр бүлийг алдаршуулж, гэр бүлийн соёл, үнэ цэнэ, баг бэх харилцааг залуу гэр бүлд төлөвшүүлнэ.	Гэр бүл рүү чиглэсэн сургалт, сурталчилгаанд хамрагдсан хүний тоо -120	Олон улсын төсөл, хөтөлбөр	Гэр бүл рүү чиглэсэн сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо	140	160	180	200	ГБХЗХГ аз ар	НБХ, Дэлхийн зөн ОУБ Төв ОНХХ
		66.Нөхөн үржихүйн боловсрол олгох, хүүхдийн эрхийг хамгаалах, эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрахад чиглэгдсэн нөлөөллийн ажил зохион байгуулна.	Хамгааллын үйлчилгээг 14 сумын 23 хүүхэд буюу 64%-д нь үзүүлсэн.	Улсын төсөв, Олон улсын төсөл, хөтөлбөр	Хамгааллын үйлчилгээ үзүүлсэн хүүхдийн хувь	80%	80%	80%	80%	ГБХЗХГ	БСУГ, ЭМГ, ЦГ, ОБГ, НЭ, Дэлхийн зөн ОУБ Төв ОНХХ, Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төвийн Төв аймаг дахь салбар
			Сургалтад хамрагдсан хүүхэд, эцэг эхийн тоо-480	Олон улсын төсөл, хөтөлбөр	Сургалтад хамрагдсан хүүхэд, эцэг, эхийн тоо	540	620	700	780		
67. Хүүхдийн авьяас чадварыг нээн хөгжүүлэхэд чиглэгдсэн төрөл бүрийн арга хэмжээ зохион байгуулж,	Хөгжлийн чиглэлийн арга хэмжээнд хамрагдсан	Улсын төсөв Орон	Хөгжлийн чиглэлийн арга хэмжээнд хамрагдсан	580	620	660	700	ГБХЗХГ	АЗДТГ, БСУГ, МТТ, Нийтийн номын сан,		

		хөгжлийн чиглэлийн дугуйлангуудыг хичээллүүлнэ.	хүүхдийн тоо- 540 Дугуйланд хамрагдсан хүүхдийн тоо – 258	нутгийн төсөв /шилжих үлдэгдлээс/	хүүхдийн тоо Дугуйланд хамрагдсан хүүхдийн тоо	280	300	320	340		Дэлхийн зөн Төв ОНХХөтөлбөр, ТББ
		68.Залуучуудын талаар аймгаас баримтлах бодлого боловсруулан, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	-	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувиар	30%	50%	70%	90%	ГБХЗХГ	Аймаг, сумын ЗДТГ, Залуучуудын ТББ
Хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгааллын салбар											
Иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгааллыг сайжруулан, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлнэ											
17	Төр, хувийн хэвшил, ажил олгогчдын дэмжлэгтэйгээр тогтвортой шинэ ажлын байр бий болгох замаар ажилгүйдлийг бууруулж, иргэдийн орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлнэ.	69.“Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих” дэд хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Хөтөлбөр дууссан	Улс, орон нутгийн төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувиар	30%	50%	70%	90%	ХХҮГ	Аймаг, сумын ЗДТГ, ААН, байгууллагууд
		70.Ажил олгогчийн үүрэг, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх замаар шинэ ажлын байр бий болгон бүртгэлжүүлж, мэдээллийн сан үүсгэн ажиллана.	Тус арга хэмжээний хүрээнд 4-н жилийн дунджаар 600 ажлын байр шинээр бий болгосон.	ХЭДС, ЖДҮДС, СХС, /20.0 сая төгрөг/	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо	600	600	600	600	ХХҮГ	Төр, хувийн хэвшил, ажил олгогчид
		71. Хөнгөлөлттэй зээл, хөтөлбөр, төсөлд хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг хамруулах замаар ажлын байр бий болгоно.	Хөнгөлттэй зээлээр 431 ажлын байр, хөтөлбөр төслөөр 234 ажлын байр бий болсон. /4 жилийн дундаж/	ХЭДС, ЖДҮДС, СХС,	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо	900	900	900	900	ХХҮГ	Арилжааны банкууд
		72. Ажилгүй иргэдийг байнгын, тогтвортой ажлын байраар хангасан ажил олгогчийг дэмжин урамшуулж хамтран ажиллана.	15 ААН, байгууллагыг урамшуулалд хамруулж 59.3 сая төгрөгийг дэмжлэг үзүүлсэн. /4 жилийн дундаж/	ХЭДС 60.0 сая төгрөг	Урамшуулалд хамрагдсан ААН-ийн тоо	4	4	4	4	ХХҮГ	Ажил олгогч байгууллагууд
18	Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан мэргэжилтэй ажилтныг үйлдвэр дээрх болон	73. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн ажлын байранд зуучилна.	1100 иргэнийг ажлын байранд зуучилсан. /4 жилийн дундаж/	ХЭДС /20.0 сая төгрөг	Ажилд зуучлагдсан иргэдийн тоо	1000-аас доошгүй	1000-аас доошгүй	1000-аас доошгүй	1000-аас доошгүй	ХХҮГ	Ажил олгогч байгууллагууд

	мэргэжлийн түр сургалтаар бэлтгэж, баталгаатай ажлын байраар хангана.	74.ЕБС, МСҮТ-ийн сурагчид, ажилгүй иргэдэд мэргэжлийн чиг баримжаа, олгох үйлчилгээ, сургалтад хамруулан ажлын байртай болгоно.	Мэргэжлийн чиг баримжаа, олгох үйлчилгээ, сургалтад 1700 хамруулсан. /4 жилийн дундаж/	ХЭДС /64.0 сая төгрөг/	Сургалт, зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	1600	1600	1600	1600	ХХҮГ	ХГБЗХГ, БСУГ
		75.“Эрэлт - сургалт - Ажлын байр” арга хэмжээг хэрэгжүүлж эрх бүхий сургалтын байгууллагатай хамтран ажиллаж, үр дүнг тооцон ажиллана.	Сургалтын дараах ажлын байрны өсөлт 60%-тай байна	ХЭДСан /120.0 сая төгрөг/	Сургалтын дараах ажлын байрны өсөлтийн хувиар	65%	65%	70%	70%	ХХҮГ	Эрх бүхий сургалтын байгууллагууд
19	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаарх хууль, тогтоомж, стандартыг мөрдөж, хэвшүүлэнэ.	76.“Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн орчныг сайжруулах” дэд хөтөлбөр шинэчлэн гаргаж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Хөтөлбөр дууссан	ХЭДС, орон нутгийн төсвөөс - 60.0 сая	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувиар	30%	50%	70%	90%	ХХҮГ	МХГ, АҮЭХ, АОЭХ
		77.Аймгийн хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт хамтын хэлэлцээрийг 2 жил тутам байгуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.	Гурван талт гэрээний хэрэгжилт 70%	ХЭДС, орон нутгийн төсвөөс - 20.0 сая	Гурван талт гэрээний хэрэгжилтийн хувиар	30%	70%	30%	70%	ХХҮГ	МХГ, АҮЭХ, АОЭХ
20	Нийгмийн халамж, хамгааллын үйлчилгээг зорилтот бүлэгт чиглүүлнэ.	78.“Зорилтот өрхийн хөгжил хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх “Өрхийн хөгжлийн төлөвлөгөө”-г шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	Шинэ төлөвлөгөө батлагдаагүй байна.	ХЭДС, ЖДҮДС, Халамжийн сан	Өрхийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувиар	30%	50%	70%	90%	ХХҮГ	Сумын ЗДТГ, Нийгмийн салбарын агентлагууд Багийн Засаг дарга нар
		79. Өрх толгойлсон эцэг, эх, өндөр настан зэрэг нийгмийн халамжийн дэмжлэг тусалцаа шаардлагатай өрхөд хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлнэ.	1689 өрхийн 9974 иргэнд 790,7 сая төгрөгийн хүнсний эрхийн бичиг олгосон	Халамжийн сан 2.0 тэрбум төгрөг	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг шаардлагатай 2000 өрхийн 11500 иргэнд хүнс тэжээлийн дэмжлэг сар бүр үзүүлнэ	575 өрхийн 3335 иргэн	500 өрхийн 3000 иргэн	450өрхийн 2700 иргэн	405 өрхийн 2430 иргэн	ХХҮГ	
		80.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төв байгуулан, тэдэнд үзүүлэх боловсрол, эрүүл мэндийн болон бусад үйлчилгээг өргөжүүлэн, нийгмийн амьдралд хэвийн оролцох нөхцлийг	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төв байхгүй. Халамж үйлчилгээнд хамрагдсан хүний	Улсын, орон нутгийн төсөв	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төвтэй болсон байна. Халамж үйлчилгээнд хамрагдсан	3700	1	4000	4150	ХХҮГ	Аймгийн ЗДТГ, ГХБХБГ

		сайжруулна.	тоо-3781		хүний тоо						
		81. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ	2500 иргэнд 181.9 сая төгрөгийн сэргээн засах, амьдрах ухааны сургалт, өрхийн орлого нэмэгдүүлэх төсөлд хамрагдсан.	НХС 300 сая төгрөг	Амьжиргааны 1-5 түвшний зорилтот бүлгийн 267 өрхийн 1148 иргэний орлогыг нэмэгдүүлж нийгэмшүүлсэн байна.	57 өрхийн 245 иргэн	60 өрхийн 258 иргэн	70 өрхийн 301 иргэн	80 өрхийн 344 иргэн	ХХҮГ	Гэрээт ААН, ТББ-ууд
		82. Аймгийн амралтын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ	260 хүн үйлчлүүлсэн	УТ	Үйлчлүүлсэн хүний тоогоор	270	280	290	300	ХХҮГ	Аймаг, сумын ЗДТГ
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хөгжлийн салбар											
Иргэдээ эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалд бүрэн хамруулах арга хэмжээ авч, ирээдүйд нийгмийн хамгаалалд хамрагдах нөхцлийг бүрдүүлнэ											
21	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөтгөж, нийгмийн хамгаалалд хамрагдах бүрдүүлнэ.	83. Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, ажилгүй иргэд, оюутан, суралцагчдын эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	ЭМД-д 13480 хүнийг хамруулсан	Иргэд, даатгуулагчид	ЭМД-д хамруулсан хүний тоо	13780	13890	13980	14180	ЭМНДХ	Сум, багийн Засаг дарга
		84. Даатгуулагчдад үзүүлж байгаа эмчилгээний чанарт тавих хяналтыг 36 эрүүл мэндийн байгууллагад хийнэ.	ХШҮ 12 удаа хийсэн	Улсын төсөв	ХШҮ хийсэн тоо	12	12	12	12	ЭМНДХ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд
		85. Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, ажилгүй иргэд, оюутаны, нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	Нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд 5716 хүн хамрагдсан	Иргэд, даатгуулагчид	Нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд хамрагдсан хүний тоо	6765	6795	6825	6855	ЭМНДХ	Багийн Засаг дарга
		86. Төв аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ажил олгогч байгууллагуудыг орон нутагт нь нийгмийн даатгалд хамруулах арга хэмжээг зохион байгуулна.	Орон нутагт НД-д хамруулсан ажил олгогч байгууллага		Тухай бүр	-	-	-	-	ЭМНДХ	Аймаг, сумын Засаг дарга, ЗДТГ
Нийгмийн бодлогын хөгжлийн салбар											
Нийгмийн салбарын хүний нөөцийг хангалтыг нэмэгдүүлэн, төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж, хүн амын өсөлт, хөгжилтэй үйлчилгээний нэр төрлийг үялдүүлэн зохицуулна											
22	Нийгмийн салбарын хүний нөөцийн хангалтыг нэмэгдүүлэн, мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлнэ.	87. Нийгмийн салбарын боловсон хүчний бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг шинэчлэн гаргаж, тогтвор суурьшилтай ажиллахад нь	Нийгмийн салбарын боловсон хүчний бодлого 2010-2020 он	Улсын төсөв	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувиар	10%	30%	50%	70%	НБХ	Аймаг, сумын ЗДТГ, нийгмийн салбарын байгууллагууд

	дэмжлэг үзүүлнэ.									
	88.Нийгмийн салбарын ахмад удирдах ажилтны зөвлөгөөн зохион байгуулна.		Орон нутгийн төсөв	Зөвлөгөөн зохион байгуулсан байна		1 удаа			НБХ	Төрийн болон ТББ
	89.Хүний нөөцийн хангалтыг нэмэгдүүлж, тэдний мэргэжлийн зэрэг, боловсролын түвшинг ахиулна.	Багшийн хангалт:СӨБ-100 ЕБС-99.7 Мэргэжлийн багш:СӨБ-92.6 ЕБС-96.76 Мэргэжлийн зэрэгтэй-41.2% магистр багш-12.7%	Улсын төсөв	-Багшийн хангалтын хувь -Мэргэжлийн багшийн хангалтын хувь - Мэргэжлийн Зэрэгтэй -Магистр багшийн эзлэх хувь	100% 97% 44.5% 13.2%	100% 98% 48.5% 13.6%	100% 99% 53.0% 14.5%	100% 100% 57% 14.8%	БСУГ	СӨБ, ЕБС
		МТТ- 87.3% ННС- 83.3% Музей- 42.8% СТ-ийн эрхлэгч-96.1% Хөгжмийн багш-57.1% Бүжгийн багш-71.4% Номын санч-84.6%	ОНТ	Соёлын салбарын хүний нөөцийн хангалтаар МТТ-3 ННС-1 Музей-3 СТ-ийн эрхлэгч-1 Хөгжмийн багш-8 Бүжгийн багш-4 Номын санч-4	91.6% 83.3% 71% 100% 59.1% 72.4% 84.6%	92.8% 83.3 71% 100% 61.1% 73.4% 92.3	100% 100% 86% 100% 63.1% 74.4% 92.3%	100% 100% 100% 100% 65.1% 75.4% 100%		МТТ, ННС, Музей, Соёлын төвүүд
		Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт 92%	УТ, ОНТ	Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалтын хувь	95%	95.5%	96%	96.5%		ЭМГ
	90. Нийгмийн салбарын удирдах ажилтан болон ажиллагсдын мэргэжлийн ур чадвар, ёс зүй, хариуцлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр ажлын байран дахь сургалт, сэлгэн ажиллуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулна	-Мэргэжлийн алдаа гаргасан: 0, - Ёс зүйн зөрчил гаргасан: Багш 4, Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн 1. Багш солилцоо хөтөлбөрт 10 хүн хамрагдсан	Улсын төсөв	- Үйл ажиллагааны гүйцэтгэлээр	-	-	-	-	БСУГ	СӨБ, ЕБС
	91.Соёлын төвийн ажиллагсдыг сургаж, дадлагажуулан, шаардлагатай нарийн	Аймаг байгуулагдсаны	ОНТ-2.5 сая	-Бүсчилэн зохион байгуулсан	4 бүс	4 бүс	4 бүс	4 бүс	НБХ	МТТ, Соёлын

		мэргэжлээр оюутан сургах ажлыг аймаг орон нутгийн дэмжлэг хамтын гэрээгээр хэрэгжүүлнэ.	90 жилийн ойгоор 1 удаа 4 бүсэд		сургалт - Орон нутгийн дэмжлэгээр сурсан хүний тоо	12	8	4	3		төвүүд
		92. Төгсөлтийн дараах сургалтаар шаардлагатай нарийн мэргэжлийн эмчийг бэлтгэнэ.	Орон нутгаас дэмжлэг үзүүлж төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан их эмч байхгүй их эмчийн хангалт 90.6%	УТ, ОНТ	Орон нутаг, байгууллагаас дэмжлэг үзүүлж сургасан эмчийн тоо, их эмчийн хангалтын хувь	Их эмчийн хангалт 91%	Их эмчийн хангалт 91.5%	Их эмчийн хангалт 92%	Их эмчийн хангалт 93%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд
		93. “Сувилагч” хөтөлбөр боловс-руулан хэрэгжүүлж, сувилагч, тусгай мэргэжилтний хангалт, тогтвор суурьшилыг нэмэгдүүлнэ.	Сувилагч тусгай мэргэжилтний хангалтын хувь 87%	УТ, ОНТ	-Хөтөлбөрийн хэрэгжилийн хувиар - Сувилагч, тусгай мэргэжилтний хангалтын хувь	30% Хангалт 89%	50% Хангалт 89.5%	70% Хангалт 90%	90% Хангалт 91%	ЭМГ	АЗДТГ, СЗДТГ, ЭМБ-ууд
23	Мэргэжийн боловсрол, сургалтын үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.	94. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэн мэргэжлийн боловсролын сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Нийт төгсөгчдийн ажлын байраар хангалт 60%		Баталгаажсан хөтөлбөрийн тоо -Нийт төгсөгчдийн ажлын байраар хангалтын хувиар	6 65%	9 70%	13 75%	18 80%	НБХ	МСҮТ-үүд
		95. МСҮТ-үүдийн элсэлтийг тэргүүлэх салбарын хувиар нэмэгдүүлж, тоног төхөөрөмжийг сайжруулан, багшлах боловсон хүчнийг шинэ технологид мэргэшүүлэх сургалтад хамруулж, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг үйлдвэрлэлийн дадлагын түшиц болгох түншлэлийг өргөжүүлнэ.	Гэрээт хамтран ажиллах ААН, байгууллага 3		-Элсэлтийн өсөлтийн хувиар -Захиалгат сургалтын тоо -Шинэ технологи нэвтрүүлэх чиглэлээр хийсэн судалгааны ажлын тоо Түншлэгч байгууллагын тоо Түшиц дадлагын газрын тоо	10 2 1 40 1	15 4 2 45 2	20 5 3 50 4	30 6 4 60 5		НБХ
24	Төрийн болон Төрийн бус байгууллагын түншлэл, хамтын ажиллагааг	96. ТББ-ын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сантай болно.	Мэдээллийн сан байхгүй	Улсын төсөв	Мэдээллийн сангийн тоо	1				НБХ	СТСХ, ТББ-ууд

өргөтгөнө.	97. Төрийн байгууллагын зарим ажил үйлчилгээг ТББ-аар гүйцэтгүүлж, ажлын үр дүнг дээшлүүлнэ.	7 ТББ-дад 15 сая	Улс, Орон нутгийн төсөв	Гүйцэтгэсэн үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн хувиар	80%	85%	90%	95%	НБХ	ТББ-ууд
	98.Ахмадын байгууллагыг байраар хангаж, орчин нөхцлийг нь сайжруулан, үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлнэ.	57.8 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	Орон нутгийн төсөв	Гэрээний хэрэгжилтээр					НБХ	Ахмадын хороо
	99.“Ахмадын зөвлөх үйлчилгээ”-г бий болгож, хүүхэд залууст ажлын дадлага, туршлага, мэргэжлийн ур чадварыг нь өвлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	-	Орон нутгийн төсөв, Халамжийн сан	Гэрээний хэрэгжилтийн хувиар	70	80	90	100	Ахмадын хороо	НБХ, ХХҮГ, Сумдын ЗДТГ
	100. Жендэрийн эрх тэгш байдлын нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх талаар нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулна.	-		Сургалтын тоо	1	1	1	1	НБХ	Сумдын ЗДТГ, Нийгмийн салбарын байгууллагууд
	101. “Уран үгсийн чуулган” яруу найргын наадам зохион байгуулна.	-	Улс, орон нутгийн төсөв	Наадам зохион байгуулагдсан байна	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр				НБХ	БСУГазар

НУТГИЙН УДИРДЛАГА, ХУУЛЬ ХЯНАЛТЫН САЛБАРЫН ХҮРЭЭНД

Тэргүүлэх зорилт: Төрийн бодлогын залгамж чанар, байгууллага хоорондын уялдааг сайжруулж, иргэдийн оролцоо, хяналт, ил тод байдлыг хангаж эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлсэн өндөр ёс суртахуунтай, хариуцлагатай, хуулийг дээдэлсэн, авилгаас ангид төрийн албыг төлөвшүүлэх зарчмыг баримтална.

Төрийн захиргааны хүрээнд

1	Төрийн албыг “Мерит” зарчимд тулгуурлан чадавхижуулж, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх сургалтын хүрээг нэмэгдүүлэх нийгмийн баталгааг сайжруулах замаар төрийн албаны мэргэшсэн, тогтвортой байх нөхцлийг хангана.	1. Төрийн захиргааны албан хаагчийн ажлын туршлага, ур чадварын түвшинг харгалзан сэлгэн ажиллуулах, карерийн зарчмаар албан тушаал дэвшүүлэх, төрийн жинхэнэ болон үйлчилгээний албаны удирдах ажилтныг нээлттэй сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр нөхөх арга хэмжээ авна.	- 4 албан хаагчийг албан тушаал дэвшүүлсэн. - 13 албан тушаалд 3-4 удаа сонгон шалгаруулалт явуулснаар 4 ажлын байр нөхөгдсөн.	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Төрийн албаны мэргэшсэн тогтвортой байх нөхцөл бүрдэнэ.	ТАЗСЗ, ТЗУХ	Төрийн байгууллага
----------	---	---	---	---	------------------------------	---	-------------	--------------------

		2. Төрийн захиргааны байгууллагын хэрэгцээнд тулгуурлан төрийн жинхэнэ албан тушаалын сул орон тоог төрийн албанд анх орох иргэний нөөц сангаас болон мэргэшлийн шалгалтын үр дүнгээр нөхөн хангана.	Хүчин төгөлдөр шийдвэрийн хүрээнд 27 иргэн төрийн жинхэнэ албаны удирдах ажилтны нөөцөд; 140 иргэн төрийн албанд анх орох иргэний нөөцөд бүртгэлтэй байна.	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Төрийн албаны мэргэшсэн тогтвортой байх нөхцөл бүрдэнэ.	ТАЗСЗ, ТЗУХ	Нутгийн захиргааны байгууллагууд
		3. Төрийн албан хаагчдыг ажлын байранд дадлагажуулах сургалтын хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж, аймгийн Засаг даргын нэрэмжит тэтгэлэгт жил бүр 2 албан хаагчийг хамруулна.	-Төрийн албан хаагчийн хөгжлийн хөтөлбөр батлагдсан. -Тэтгэлгийн журам батлагдсан.	40.0 сая.төг	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр	Төрийн алба мэргэшсэн, чадварлаг болно.	ТЗУХ	Бодлогын хэлтсүүд
		4. Улс аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах богино хугацааны зорилтот болон Удирдлагын академийн урт хугацааны мэргэшүүлэх менежерийн сургалтуудад төрийн албан хаагчдыг хамруулж мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлнэ.	- Сургалтын төлөвлөгөөний биелэлт 75.0% - 2015-2016 оны хичээлийн жилд нийт 8 албан хаагчийг сургалтад хамруулсан. - Онлайн сургалтад 66 албан хаагч хамрагдсан.	10.0 сая.төг	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Төрийн алба мэргэшсэн, чадварлаг болно.	ТЗУХ	ЗГХЭГ, Удирдлагын академи, Бусад сургалтын байгууллага
2	Төрийн албан хаагчдыг хуулийг дээдлэн асуудалд ноён нуруутай ханддаг, төлөв төвшин байдалд суралцуулан ёс зүй, хариуцлага, сахилга батыг сайжруулж, үр дүнд суурилсан урамшуулал, хариуцлага тооцох замаар төрийн байгууллагын нэр хүндийг өсгөнө.	5.Төрийн захиргааны албан хаагчийн ажлын байрны тодорхойлолтонд тусгагдсан үндсэн чиг үүрэг, мэдлэг, ур чадвар, хариуцлага, ёс зүйн түвшин тогтоох үзлэгийг зохион байгуулж, үнэлгээнд тулгуурлан ажил сайжруулах, зөрчил арилгах чиглэлээр олон талт арга хэмжээ зохион байгуулна.	-Шалган зааварчлах ажлыг 2 удаа зохион байгуулсан.	- /Цалин, томилолт/	Үзлэг шалгалтад хамрагдсан байгууллага, ТЗАХ-ийн тоо, илэрсэн зөрчлийг арилгах ажлын үр дүнгээр	Зөрчил дутагдлыг арилгаж, стандартын зөрчилгүй болсноор төрийн албаны нэр хүнд дээшилсэн байна.	ТЗУХ	Нутгийн захиргааны байгууллага уд

		6.Төсвийн шууд захирагч, нэгжийн менежер, төрийн жинхэнэ албан хаагчийн үр дүнгийн гэрээний биелэлт, мэргэшлийн түвшин, ёс зүйн үнэлгээг дүгнэж, урамшуулал хариуцлага тооцно.	- 30 байгууллагын 346 ТЖАХ-ийн ҮДГ-г дүгнэсэн. Үүнд А, В-ийн эзлэх хувь 88.15 - 107 албан хаагчид ТЗ-ны албан тушаалын зэрэг дэв олгосон. Үүнээс 39 нь шинээр зэрэг дэв авч, 68 нь зэрэг дэв ахисан.	-	Үр дүнгийн гэрээний биелэлтийн дүнгээр	Үр дүнд суурилж урамшуулал, хариуцлага тооцсон байна.	ТЗУХ	Нутгийн захиргааны байгууллагууд
		7. Төрийн болон аймгийн шагналаар шагнуулахаар ирсэн иргэдийн материалын бүрдэл, шаардлага хангасан байдлыг харгалзан зохих шатны хуралдаанаар хэлэлцүүлж, шийдвэрлүүлнэ.	-Төрийн дээд одон медалиар шагнуулахаар 317 иргэний тодорхойлолтыг аймгийн ИТХТ-ийн хуралдаанаар хэлэлцүүлсэн. - 84 иргэн аймгийн Хүндэт гэмдэгээр, 99 иргэн аймгийн Засаг даргын Хүндэт жуух бичгээр шагнагдсан.	-	Хэлэлцүүлсэн тодорхойлолт, шагнагдсан иргэдийн тоогоор	Журмын дагуу шагнал олгогдоно.	ТЗУХ	Сумдын ИТХ, Засаг дарга
3	Аймаг, сумын ИТХ-ын Төлөөлөгч, Тэргүүлэгчдийн асуудал хэлэлцэх, шийдвэр гаргах түвшний мэдлэг чадавхийг нэмэгдүүлж, үйл ажиллагаа, мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилтээ иргэд сонгогчдод тогтмол тайлагнаж тэдний санал хүсэлтийг судлан шийдвэрлэнэ.	8. Аймаг, сумдын ИТХ-ын Төлөөлөгч, БИНХ-ын дарга, Тэргүүлэгчдийг чадваржуулах сургалтыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай зохион байгуулна.	Үе үеийн ИТХ-ын Төлөөлөгч нарт холбогдох сургалтыг зохион байгуулсан.	Орон нутгийн төсөв, Олон улсын төсөл, хөтөлбөр	Төлөөлөгчдийн сургалтад бүрэн хамруулсан байна.	Аймгийн ИТХ-ын 41, сумдын ИТХ-ын 540 Төлөөлөгч бүгд сургалтад хамрагдсан байна.	Аймгийн ИТХ-ын ажлын алба	Сумдын ИТХ-ын ажлын алба
		9.Аймгийн ИТХ-ын Төлөөлөгчдийн болон Тэргүүлэгчдийн хуралдааны шийдвэрийг иргэд, сонгогчдод сурталчилж гүйцэтгэлд нь дүгнэлт өгч шинээр боловсруулах бодлогын асуудалд сонгогчдын саналыг тусгана.	Хуралдааны шийдвэрүүдийг сурталчилах ажил тогтмолжсон. Шинээр боловруулж буй асуудлаар хэлэлцүүлэг хийж иргэдийн санал бодлыг тусгадаг болсон.	Орон нутгийн төсөв	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Хуралдааны шийдвэрт иргэдийн санал бодол тусгагдаж, гарсан шийдвэрүүд иргэдэд сурталчилагдсан байна.	Аймгийн ИТХ-ын Төлөөлөгч ид	Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн ажлын алба

		10. Аймаг, сумын ИТХ-ын Төлөөлөгчид мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн талаар иргэд сонгогчдоо тайлагнаж ажлын гүйцэтгэлээ Хурлын ажлын албанд тогтмол өгдөг болгоно.	Төлөөлөгчид мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг иргэд сонгогчид тогтмол тайлагнадаггүй.	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Иргэдийн санал хүсэлт төрийн бодлого шийдвэрт тусгагдаж төр иргэний уялдаа холбоо сайжирна.	Аймгийн ИТХ	Аймгийн ИТХ-ын төлөөлөгчид
		11.Аймгийн ИТХ-ын Төлөөлөгчдийг аймаг, нийслэл, шууд харилцаат мужид тушлага судлууна.					Аймгийн ИТХ	
		12.ИТХ-ын төлөөлөгчдийг идэвхжүүлэх тойрогтоо ажиллах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх, хариуцлагын бөгөөд урамшууллын тогтолцоог бий болгоно.					Аймгийн ИТХ	
4	Бүх шатны төрийн байгууллагуудын хоорондын ажлын уялдаа холбоог сайжруулж үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлнэ.	13. Аймгийн хөгжлийн бодлого, тухайн жилийн эдийн засаг нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах зорилгоор жил бүр урианы жил зарлан ажиллана.	Жил бүр урианы жилийг аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдээр батлуулан хэрэгжилтийг тооцож хэвшсэн.	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Дэвшүүлсэн зорилтууд бүрэн хэрэгжсэн байна.	АЗДТГ	Нутгийн захиргааны байгууллагууд
		14. Нутгийн захиргааны байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, хэлтэс агентлагуудад орон тооны бус төслийн нэгж байгуулан үйл ажиллагааг нь тогтмолжуулна.	Төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоо хангалтгүй. Хэлтэс, агентлагуудад төслийн нэгжгүй.	-	Салбар тус бүрээр төсөл хөтөлбөрүүд үр дүнтэй хэрэгжинэ.	Төрийн байгууллагуудын уялдаа хамтын ажиллагаа нэмэгдэж салбар бүрт төслийн нэгжтэй болж үр дүнгээ өгсөн төсөл хөтөлбөрүүд хэрэгжинэ.	ТЗУХ	Бүх шатны төрийн байгууллага
		15.Төрийн байгууллагуудын цахим сүлжээг ашиглан иргэдэд мэдээлэл хүргэсэн байдал, цахим хуудасны баяжилтын талаар хяналт тавьж зөвлөгөө өгч байгууллагын ил тод байдлыг хангуулна.	Цахим хуудасны баяжилт 50 % байна.	-	Гүйцэтгэлийн үр дүнгээр	Цахим хуудасны баяжилт 90 хувьд хүрсэн байна.	ТЗУХ	Сум, хэлтэс агентлагууд

		16. Бүх шатны төрийн байгууллага, удирдлагаас иргэддээ чиглэсэн уулзалт, ярилцлага, хэлэлцүүлэг, өдөрлөгийг тогтмол хийж гарсан санал хүсэлт, өргөдөл гомдлыг шуурхай шийдвэрлэн эргэн хариу мэдэгддэг механизмыг бүрдүүлнэ.	Иргэдтэй хийх уулзалт тогтмол биш, иргэдээс гаргасан санал хүсэлтийг хэрхэн шийдвэрлэсэн талаар мэдээлэл дутмаг.	Засаг даргын нөөц сангаас 2.0	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Уулзалт ярилцлага, хэлэлцүүлгийг тогтмолжуулна. Иргэдийн санал хүсэлт, өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийг 95-аас дээш хувьд хүргэнэ.	ТЗУХ	Сумдын ЗДТГ, хэлтэс, агентлаг
5	“Баг” төслийг шинэчлэн боловсруулж зорилтот бүлгийн иргэдэд чиглэсэн төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	17. “Баг” төслийг шинэчлэн боловсруулж жилд 2-оос доошгүй багийн төв /контор/-ийн барилгыг суурин тогтолцоотой багт барьж ашиглалтад оруулна.	27 сумын 36 баг Жишиг баг болж, 35 багийн төвийн барилгыг шинээр барьж, 3 сумын 5 багийг Гэр төвтэй болгосон байна. 2008-2015 онд багийн хөгжлийг дэмжиж нийт 3 тэрбум 40.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн. 7 суманд багт явуулын үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн жагсаалт жишгийг тогтоон хөрөнгийг шийдвэрлэж өгсөн.	97.0 сая төгрөг	-“Баг” төслийн хэрэгжилтээр -Суурин тогтолцоотой багийн төвийн өсөлтөөр	“Баг” төслийг хэрэгжүүлж суурин тогтолцоотой багийн тоо 8-аар нэмэгдсэн байна.	ТЗУХ	Сумдын ЗДТГ
		18. Аймаг, сумаас багийн явуулын төв /үйлчилгээ/-өөр дамжуулан зорилтот бүлэгт чиглэсэн үйлчилгээг өргөжүүлнэ.	Сумдын нэг цонхны явуулын үйлчилгээ багийн иргэдэд хүрдэг.	-	Зорилтот бүлэгт хүргэсэн төрийн үйлчилгээний төрөл, үйлчилгээ хүртсэн хүний тоо	Багийн явуулын төвийн зорилтот бүлэгт хандсан төрийн үйлчилгээний хүртээмж нэмэгдсэн байна.	ТЗУХ	Сумдын ЗДТГ
		19. Багт тулгамдсан асуудлыг багийн ИНХ-аар хэлэлцүүлэн шийдвэрлэж багийн өдөрлөгийг тогтмолжуулан төрийн бодлого шийдвэр, цаг үеийн шуурхай мэдээллийг иргэдэд тогтмол хүргэнэ.	Багийн ИНХ-ыг жилд 2-4 удаа зохион байгуулдаг. Багийн ИНХ, багийн Засаг дарга нарын ажлын уялдаа холбоо тогтмолжоогүй.	Орон нутгийн төсвөөс	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Багийн ИНХ, багийн өдөрлөгийг тогтмол хийдэг болно.	ТЗУХ	Сумдын ЗДТГ, Багийн ИНХурлын дарга, тэргүүлэгчид

6	Төрийн үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлж, “Иргэний танхим”-ын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, “Нэг цэгийн үйлчилгээ”-г боловсронгуй болгож иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ.	20. Нэг цэг, иргэний танхимын үйлчилгээг боловсронгуй болгож байршлыг өөрчлөн “Нэгдсэн үйлчилгээ, хэвлэл мэдээлэл, олон нийттэй харилцах албыг шинээр байгуулна.	ЗГ-ын 2016 оны 03 дугаар сарын 07-ны өдрийн 141 дүгээр тогтоол батлагдсан. Зуунмод суманд 6 байгууллагын 44 төрлийн төрийн үйлчилгээ, ХААН банкны үйлчилгээ үзүүлж байна. Аймгийн Засаг даргын 2016 оны 09 дүгээр сарын А/559 дугаар захирамжаар уг албыг байгуулсан.	150.0 сая төгрөг	“Нэгдсэн үйлчилгээ, хэвлэл мэдээлэл, олон нийттэй харилцах алба”-ны үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	Төв аймгийн иргэд сум хооронд засаг захиргааны нэгж, орон зайнаас үл хамааран төрийн үйлчилгээг нэг дороос түргэн шуурхай хүртэнэ.	ТЗУХ	Хэлтэс, агентлагууд
7	Шууд харилцаат муж, хотуудтай уламжлалт харилцаа, хамтын ажиллагааг гүнзгийрүүлж, эдийн засгийн харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг тэргүүлэх чиглэл болгон хөгжүүлнэ.	21. Олон улсын болон харилцаат бүс нутгуудын Засаг захиргаад харилцаа хамтын ажиллагааны арга хэмжээнд бэлтгэл ажлыг сайтар хангаж өөрийн аймгийн байр суурийг илэрхийлэн оролцоно.	Харилцаат мужуудтай тогтоосон хамтын ажиллагааны гэрээ, санамж бичгүүд, хамтарсан тунхаг бичиг, 2 талт уулзалт	120.0 сая төгрөг	Захирагч нараар гаргуулсан шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилтээр	Бүс нутгийн худалдаа, эдийн засаг, дэд бүтцийн сүлжээнд нэгдэх боломж бүрдэнэ.	ТЗУХ	ГХЯ, ЗТХЯ, АЗДТ, ТЗУХ, ХБХ, холбогдох агентлагууд
		22. Шууд харилцаат мужуудад төрийн албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэх, оюутан залуусаа гадаадад мэргэжил эзэмшүүлэх зорилгоор сургалтад хамруулна.	Хамтын ажиллагааны гэрээ, санамж бичиг, жил бүрийн хамтын ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан	20.0 сая төгрөг	Хамрагдсан төрийн албан хаагчдын тоо, ирсний дараа тавих тайлан, ажилдаа нэвтрүүлж буй шинэ санаа, арга барилаар	Чадварлаг боловсон хүчний тоо 60-аар нэмэгдэнэ.	ТЗУХ	АЗДТ, холбогдох хэлтсүүд
		23. Харилцаат мужуудтай бизнесийн болон ижил төстэй байгууллагын хамтын ажиллагааг хөгжүүлж аялал жуулчлал, ХАА, эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжүүлэх төслийн саналыг тавьж, дэмжигдсэн төслүүдийг шуурхай шийдвэрлүүлнэ.	Орон нутгийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн бодлогын баримт бичгүүд, төсөл хөтөлбөр, тооцоо судалгаа бэлэн болсон.	40.0 сая төгрөг	Хэрэгжсэн төсөл хөтөлбөрийн үр дүн, ач холбогдлоор	Аялал жуулчлал, ХАА, эрүүл мэндийн салбарт төслүүд хэрэгжих эхлэл тавигдсан байна.	ТЗУХ	АЗДТ, ТЗУХ, холбогдох хэлтсүүд

		24. Улс, аймгийнхаа түүх, соёл, өв уламжлалыг сурталчилах зорилгоор харилцаат мужуудад зохион байгуулагддаг ЗХА-ийн экспо, ГТН-н экспо, Кангноны Хүүхдийн урлагийн их наадам, Дано фестивалд аймгийн урлаг соёлын баг, хамтлаг, төлөөлөгчдийг оролцуулна.	Хамтын ажиллагааны Санамж бичиг байгуулсан, уламжлалт арга хэмжээд зохион байгуулагддаг.	260,0 сая төгрөг	Олон улсын чанартай арга хэмжээний үеэр хийгдсэн сурталчилгаа, хилийн чанадад зохион байгуулсан арга хэмжээний ач холбогдол, үр дүнгээр	Аймаг өөрийн нэрийн бараа бүтээгдхүүн, аялал жуулчлалын эвент, ардын урлаг соёлоо сурталчилснаар, жуулчид болон хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нэмэгдэнэ.		АЗДТ, ТЗУХ, холбогдох хэлтсүүд
8	Гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, аврах, хор уршгийг арилгахад мэргэшсэн албан хаагчдыг улам чадваржуулан иргэд, ААН, олон нийтийн болон төрийн байгууллагуудыг мэргэжлийн удирдлагаар ханган, уялдуулан зохицуулж сурган дадлагажуулна.	25. Гамшгийн эрсдэлийг олон нийтийн оролцоотой бууруулах аймгийн хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	МУ-ын ЗГ-ын 2015 оны 303 дугаар тогтоолоор үндэсний хөтөлбөр батлагдсан. Гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх мэдлэг, дадлагатай иргэд 30 хувьтай.	20.0 сая	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр	Аймгийн хэмжээнд гамшгийн эрсдэлийг бууруулж нийт иргэдийн 60%-ийг сургаж дадлагажуулсан байна.	ОБГ	Аймаг, сумдын ЗДТГ, БСУГ, МХГ, ЭМГ, ХХААГ, ГХБХБГ, Улаанзагалм айн хороо
		26. Гамшиг осол, гал түймрийн аюул, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хяналт шалгалт хийнэ.	Хяналт шалгалт тогтмолжсон.	-	Сум, баг, байгууллага, аж ахуйн нэгжид хэрхэн хэрэгжиж байгаад хяналт тавих.	Гамшиг осол, гал түймрийн аюулын үед хүний амь нас эрүүл мэнд, эд хөрөнгийн хохирол багасах	ОБГ	ЦГ, ХХААГ, МХГ
		27. Аймгийн төв Зуунмод хотын байшин барилгууд эхний ээлжинд нийгмийн салбарын барилгуудын газар хөдлөлтөнд тэсвэрлэх байдлыг мэргэжлийн байгууллагуудын туслалцаа оролцоотойгоор тодорхойлж шаардлагатай арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.				Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ОБГ	ГХБХБГ Зуунмод сумын ЗДТГ
		28. Болзошгүй гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх чиглэлээр аймаг, сумдын гамшгаас хамгаалах ерөнхий зориулалттай мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүн, иргэдэд сургалт зохион байгуулна.	Жилд 3 сумдад зохион байгуулдаг.	Засаг даргын нөөц сан 5.0 сая	Сургалтын батлагдсан төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Болзошгүй гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх мэдлэг чадвар дээшилсэн байна.	ОБГ	Аймаг, сумдын ЗДТГ

9	Аймгийн нутаг дэвсгэрт хууль тогтоомжийг сахиулан, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах, чанартай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ хэрэглэх нөхцлийг бүрдүүлнэ.	29.Хяналт шалгалтын ил тод байдлыг хангаж, улсын байцаагчдын мэргэжлийн чадварыг дээшлүүлж хуулийн хүрээнд стандартын дагуу хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэнэ.	2015 онд төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус шалгалт, зөвлөн туслах үйлчилгээнд хамрагдсан 682 объектын 320 буюу 47% нь бага, 228 буюу 33.5% нь дунд, 133 буюу 19.5% нь их эрсдэлтэй үнэлэгдсэн.	Улсын төсвөөс батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хяналт шалгалтад хамрагдсан их, дунд эрсдэлтэй ААН-ийн тоо буурч, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах, чанартай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ хэрэглэх нөхцөл дээшилнэ.	Хяналт шалгалтад хамрагдсан их, дунд эрсдэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоог 2-8%-иар бууруулна.	МХГ	МХЕГ	
		30.Байгууллага аж ахуйн нэгжүүдэд нутгийн удирдлагын байгууллагаас хийх шалган туслах ажил, шалгалтын ажлын үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор зохион байгуулалттайгаар холбогдох байгууллагын төлөөллийг оролцуулан ажлын хэсэг томилж, нэгдсэн удирдамжтайгаар хийж байна.	-	-	-	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	ТЗУХ	Бүх хэлтэс агентлагууд
		31.Мэргэжлийн хяналтын газрын нэгдсэн лабораторт дутагдалтай байгаа тоног төхөөрөмж, урвалж бодисоор хангаж хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн үйл ажиллагааг хэвийн явуулна.	2016 онд лабораторын хэмжээнд 2000 дээжийг хүлээн авч стандарт арга аргачиллын дагуу хими, нян судлал, тарих үрийн чанарын шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн.	130.0 сая төгрөг	Шаардлагатай тоног төхөөрөмж урвалж бодисоор хангагдсан байна.	Хор судлалын шинжилгээг хийж эхэлсэн байна.	МХГ		
Цэргийн штаб									

10	Батлан хамгаалах нь бүх нийтийн үйл хэрэг байх зарчимд тулгуурлан орон нутаг дахь Цэргийн штабын үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.	31.Аймгийн хэмжээнд цэрэг техникийн тоо бүртгэл болон хугацаат албаны цэрэг татлагыг зохион байгуулж, Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоолын хүрээнд мөнгөн төлбөрийг барагдуулж ажиллана.	Цаг хугацаанд явуулж ЗХЖШ-т тушаасан. ЗХЖШ-аас ирүүлсэн хяналтын тоог 100% биелүүлсэн. Мөнгөн төлбөрийн орлогын тайлан мэдээг гаргаж явуулсан.	13.5 сая	Батлан Хамгаалах хуулийн дагуу явуулна. Иргэнд мөнгөн төлбөр тогтоож төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлнэ.	Тоо бүртгэл явуулж мэдээллийн санг баяжуулна. ЗХЖШтабаас ирүүлсэн хяналтын тоог биелүүлнэ. 26-27 насны иргэдтэй гэрээ байгуулж, мөнгөн төлбөрийг барагдуулна.	Тоо бүртгэлийн Цахим программтай болсон байна. Иргэдийн төлбөр барагдуулж байгаа байдалд хяналт тавьж ажиллана.	Тоо бүртгэлд бүртгүүлээгүй иргэдэд торгууль оногдуулна Эрүүл мэндийг сайжруулах талаар ажиллана. Төлбөрөө төлөөгүй иргэдийн төлбөр барагдуулах талаар үүрэг өгнө.	Цэргийн тоо бүртгэлийн ажил сайжирна. Цэргийн албанд явах иргэдийн тоо нэмэгдэнэ. Төрийн сангийн дансанд мөнгөн төлбөрийг төвлөрүүлнэ.	Цэргийн штаб	27-н Сумын ЗДТГ
		32.Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг орон нутгийн Цэргийн анги салбартай хамтран сургаж бэлтгэх, сургалтын материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.	Нэгдүгээр, хоёрдугаар зэргийн бэлтгэл үүрэгтэн, Мотобуудлагын командын офицер мэргэжлээр бэлтгэл офицерын сургалтуудыг тус тус зохион явуулсан.	Батлан хамгаалах яам санхүүжүүлнэ.	Төлөвлөгөөний дагуу зохион явуулсан байна.	Төрийн албан хаагчдыг бэлтгэл офицерын сургалтанд хамруулж бэлтгэл офицер болгох.	Сургалтыг шинэлэг арга хэлбэрүүдээр зохион явуулна.	Ангийн байлдааны буудлагатай хээрийн сургуультай уялдуулан явуулна.	Дайчилгаа зарласан үед иргэдийн оролцоо нэмэгдэнэ.	Цэргийн штаб	Цэргийн штаб, ЗХ-ний 016 дугаар бригад
		33.Дайчилгааны тухай хуулийн дагуу Сумдын Засаг дарга, ЗДТГ-ын дарга, багийн Засаг дарга нартай “Цэрэг стратегийн бэлтгэл сургалт” зохион байгуулж ажиллана.	Сумын Засаг дарга, Багийн Засаг дарга нартай сургалт явуулсан.	3.5 сая	Сургалтын үр дүнгээр	ЗХЖШ, БХЯ-тай хамтран сумын Засаг дарга нартай “Цэрэг техникийн бэлтгэл” сургалтыг зохион явуулна.	Төвийн бүсийн аймгуудын ЗДТГ-ын дарга нартай “Цэрэг техникийн бэлтгэл” сургалтыг зохион явуулна.	Багийн Засаг дарга нартай “Цэрэг техникийн бэлтгэл” сургалтыг зохион явуулна.	Сургалтыг үе шаттай зохион явуулсанаар орон нутгийн цэргийг зохион байгуулах ажил сайжирна.	Цэргийн штаб	Цэргийн штаб, ЗХ-ний 016 дугаар бригад, ЗХ-ний 119 р анги.

		34. Дүйцүүлэх албаны иргэдтэй давтан болон шинээр сургалт зохион байгуулж, орон нутгийн бүтээн байгуулалтын ажилд татан оролцуулна.	Сургалтыг хөтөлбөр төлөвлөгөөний дагуу явуулж мэдээ тайлан хүргүүлсэн.	6.0 сая	Дүйцүүлэх албаны сургалтыг төлөвлөгөөний дагуу явуулна	Цэргийн штабын сургалт бэлтгэлийн ерөнхий арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу явагдана.	Дүйцүүлэх албаны сургалтын материаллаг баазыг бэхжүүлнэ.	Дүйцүүлэх алба хаах журмын дагуу сургалтын 30 хүртэлх хувьд нь орон нутгийн ажилд оролцуулна.	Жил бүр дүйцүүлэх алба хаах иргэдийн хяналтын тоог нэмэгдүүлэх тал дээр санал явуулж ажиллана.	Цэргийн штаб	Цэргийн штаб, Сумдын ЗДТГ,	
Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, Дотоод аудитын хүрээнд												
11	Аймгийн хэмжээнд төрийн байгууллагуудын ажлын зохион байгуулалт, сахилга хариуцлага, үйл ажиллагааны бодит үр дүнг сайжруулах зорилгоор дотоод аудит, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний арга зүйг хэрэгжүүлнэ.	35. “Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит үзлэг”-ийг төрийн байгууллага, сум орон нутгийн үйл ажиллагаанд нийцлийн аудит, гүйцэтгэлийн аудит хийж, эрсдлийг тодорхойлох чиглэлээр зохион байгуулан үйл ажиллагааны үр дүнг нэмэгдүүлнэ.	2016 оны 9 сарын 22 байдлаар төсөвт байгууллагад хийсэн нийцлийн аудитаар шаардлага хангасан -5, дунд зэрэг -8, хангалтгүй - 9 байгууллага дүгнэгдсэн.	Орон нутаг 5.0 сая	Төрийн байгууллага, сум орон нутгийн үйл ажиллагааны сайжирсан хандлагаар	Үйл ажиллагаа нь хангалтгүй дүгнэгдсэн сум, байгууллагын тоог урд оноос бууруулна.	Үйл ажиллагаа нь хангалтгүй дүгнэгдсэн сум, байгууллагын тоог урд оноос бууруулна	Хангалтгүй үйл ажиллагаа тай сум, байгууллагын үйл болно	Хангалтгүй үйл ажиллагаатай сум, байгууллага гүй болж, шаардлага бүрэн ханасан сум, байгууллагын тоог урд оноос нэмэгдүүлнэ	ХШҮДАХ элтэс		
		36. Сумдын болон агентлагуудын ажлыг жил бүр дүгнэж, урамшуулал хариуцлагын тогтолцоо бүрдүүлж ажиллана.	Төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоо, хариуцлагын тогтолцоо хангалтгүй.	Орон нутаг 5.0 сая	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	урамшуулал, хариуцлагын тогтолцоо нэвтэрсэн байна.	урамшуулал, хариуцлагын тогтолцоо нэвтэрсэн байна.	урамшуулал, хариуцлагын тогтолцоо нэвтэрсэн байна.	урамшуулал, хариуцлагын тогтолцоо нэвтэрсэн байна.	урамшуулал, хариуцлагын тогтолцоо нэвтэрсэн байна.	ХШҮДАХ элтэс	
		37. Үр дүнд суурилсан хяналт шинжилгээний арга зүйг байгууллага орон нутгийн хэмжээнд нэвтрүүлж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг үнэлгээний картаар дүгнэх журам боловсруулан хэрэгжүүлж, бодит гүйцэтгэл үр дүнг сайжруулна.	2016 онд Засгийн газрын тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилт ....%, Нутгийн удирдлагын шийдвэрийн хэрэгжилт ....% байна.		Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнгийн өсөлтөөр	Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнг урд оноос нэмэгдүүлнэ	Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнг урд оноос нэмэгдүүлнэ	Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнг урд оноос нэмэгдүүлнэ	Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнг урд оноос нэмэгдүүлнэ	Шийдвэрийн хэрэгжилтийн бодит гүйцэтгэл, үр дүнг урд оноос нэмэгдүүлнэ	ХШҮДАХ элтэс	

12	Төрийн бүх үйлчилгээнд нэгдсэн стандарт тогтоож, чадварлаг, ёс суртахуунтай мэргэшсэн төрийн албыг бий болгоно.	38.Төрийн албаны стандартыг бүрэн хангах зорилгоор “Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн карт”-ыг нэвтрүүлж, хариуцлагын тогтолцоо бүрдүүлнэ.		8,0 сая төгрөг	"Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн карт"-ын хэрэгжилтээр	Аймгийн ЗДТГ-г байрлах төрийн байгууллагуудын албан хаагчдад бүрэн нэвтрүүлнэ.	Агентлагийн төрийн албан хаагчдад нэвтрүүлнэ	13 сумын төрийн албан хаагчдад нэвтрүүлнэ	14 сумын төрийн албан хаагчдад нэвтрүүлнэ	ХШҮДАХ элтэс	АЗДТГ, ТАСЗ
		39.Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд Чанарын удирдлагын тогтолцоо ISO олон улсын стандарт нэвтрүүлнэ.	Чанарын удирдлагын тогтолцоо ISO олон улсын стандартын батламжтай байгууллага 1, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн байгууллага 1, 5S-ийн зарчим хэрэгжүүлж байгаа 2 байгууллага байна.			Чанарын удирдлагын тогтолцоо ISO олон улсын стандарт нэвтрүүлсэн байгууллага, батламжтай байгууллагын тооны өсөлтөөр	Батламжтай байгууллага 3, нэвтрүүлсэн байгууллага 7	Батламжтай байгууллага 5, нэвтрүүлсэн байгууллага 13	Батламжтай байгууллага 7, нэвтрүүлсэн байгууллага 18	ISO олон улсын стандартын батламжтай байгууллага 9, нэвтрүүлсэн байгууллага 22 болно.	ХШҮДАХ элтэс
13	Төсвийн сахилга батыг сайжруулах зорилгоор үр ашиггүй зардалд хийх Санхүүгийн хяналтын үр нөлөөг дээшлүүлж, эрсдлийн удирдлагаар хангаж ажиллана.	40.Дотоод хяналтын ажилтнуудыг мэргэжил, ёс зүйн мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулж, тогтмолжуулах			Дотоод хяналтын ажилтнуудын ур чадвар сайжирснаар	Жилд 1 удаа сургалт зохион байгуулна.	Жилд 1 удаа сургалт зохион байгуулна.	Жилд 1 удаа сургалт зохион байгуулна.	Жилд 1 удаа сургалт зохион байгуулна.	СХА-ын алба	СТСХЭлтэс
		41.Санхүүгийн хяналт шалгалтын үр нөлөөг дээшлүүлж, санхүүгийн эрсдлийн удирдлагыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлнэ.	44 байгууллагад хийсэн санхүүгийн хяналт шалгалтаар нийт 114.7 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 48.3 сая төгрөгийн акт, 66.4 сая төгрөгийн албан шаардлага бичиж хэрэгжилт 47,8 %-тай байна. үүнээс 27,2 хувь нь бага эрсдэлтэй, 68,2 хувь нь дунд эрсдэлтэй, 2,3 хувь нь их эрсдэлтэй дүгнэгдсэн.			-акт, албан шаардлагын биелэлтийн хувиар -сум, байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагааны эрсдэл буурсан үзүүлэлтээр	-актын биелэлтийг 65%, албан шаардлагын биелэлтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ. Их, Дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байгууллагуудын эрсдлийг урд оноос бууруулна	-актын биелэлтийг 70%, албан шаардлагын биелэлтийг 95-аас дээш хувьд хүргэнэ. Их, Дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байгууллагуудын эрсдлийг урд оноос бууруулна	-актын биелэлтийг 75%, албан шаардлагын биелэлтийг 100-аас дээш хувьд хүргэнэ. Их, Дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байгууллагуудын эрсдлийг урд оноос бууруулна	-актын биелэлтийг 80%, албан шаардлагын биелэлтийг 100-аас дээш хувьд хүргэнэ. Их, Дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн байгууллагуудын эрсдлийг урд оноос бууруулна	СХА-ын алба

Хууль эрх зүйн салбарын хүрээнд

14	Хууль эрх зүйн сургалт мэдээллийн болон иргэд байгууллагад үзүүлэх эрх зүйн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлнэ.	42. Эрх зүйн сургалт мэдээллийн ажлыг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Иргэдийн 25 хувьд буюу 25.000 жилдээ хүнийг хамруулсан.	8 сая	Эрх зүйн сургалт сурталчилгаанд хамрагдах хүний өсөлтийн хувиар	Эрх зүйн сургалт сурталчилгаанд хамруулах хүний тоог 5,5 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Эрх зүйн сургалт сурталчилгаанд хамруулах хүний тоог 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Эрх зүйн сургалт сурталчилгаа мэдээллийг 12,5 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Эрх зүйн сургалт сурталчилгаа мэдээллийг 15 хувиар нэмэгдүүлнэ.	XЭЗХ	Аймаг сумдын ЗДТГ, төрийн байгууллага уд
		43. Хуульч бус сургагчдыг бэлтгэх мэргэшүүлэх сургалтууд зохион байгуулна.	Сум багт ухуулагчаар-318, эрх зүйч-27 хүнийг мэргэшүүлсэн.		Бэлтгэгдсэн Хуульч болон хуульч бус мэргэжилтний тооны өсөлтөөр	Мэргэшүүлэх сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж мэргэшүүлсэн хүний тоог нэмэгдүүлнэ.	Мэргэшүүлэх сургалтыг Хууль зүйн яам болон бусад байгууллагуудтай хамтран 2 доошгүй удаа зохион байгуулна.	Мэргэшүүлэх сургалтыг 3-аас доошгүй удаа зохион байгуулж, үр нөлөөг дээшлүүлнэ.	Мэргэшүүлэх сургалтыг 4-оос доошгүй удаа зохион байгуулж үр нөлөөг нэмэгдүүлнэ.	XЭЗХ	
		44. Иргэд байгууллагад үзүүлэх эрх зүйн мэргэжлийн туслалцааг өргөжүүлэн сайжруулна.	Төлбөрийн чадваргүй хүнийг 104 үнэ өмгөөлсөн, аймагт 1160, сумдад 12350 хүнд эрх зүйн зөвлөгөө, туслалцаа үзүүлсэн		Хууль зүйн үйлчилгээний хүртээмж -хамрагдсан хүний өсөлтийн хувь	Өмгөөллийн болон эрх зүйн үйлчилгээг чанаржуулж бүртгэл судалгаатай болгоно.	Өмгөөллийн үйлчилгээг 10 хувь, эрх зүйн үйлчилгээг 10 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Өмгөөллийн үйлчилгээг 15 хувь, эрх зүйн үйлчилгээг - 15 хувь нэмэгдүүлнэ.	Өмгөөллийн үйлчилгээг 20 хувь, эрх зүйн үйлчилгээг - 20 хувь нэмэгдүүлнэ.	XЭЗХ	
15	Захиргааны ерөнхий хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, захиргааны байгууллагаас иргэдийн эрхийг аливаа хэлбэрээр зөрчихгүй байх нөхцөлийг хангана.	45. Захиргааны хэм хэмжээний актыг төслийн шатанд нь сонсох ажиллагааг хийлгэж, хувийн хэрэгтэй болгож, улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлнэ.	Аймгийн ИТХ-ын 6 тогтоол, засаг даргын 1 захирамж улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн. Сонсох ажиллагааг захиргааны хэм хэмжээний шийдвэрийн 2,4 хувьд хийж байна.	12 сая	Захиргааны хэм хэмжээний шийдвэр гаргахад иргэд байгууллагын оролцооны хувь Сонсох ажиллагаанд хамрагдсан хүний тоо	Нутгийн удирдлагын гаргасан захиргааны хэм хэмжээний актыг улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ. Сонсох ажиллагааг тухай бүрт хийлгэж, хамрагдсан хүний тоог 3000-д хүргэнэ. Хувийн хэрэгтэй болгоно.	Аймаг сумдын хэм хэмжээний актыг 100 хувь бүртгүүлнэ. Сонсох ажиллагааг хуулийн дагуу бүрэн хийлгэж, хамрагдсан хүний тоог 4000-д хүргэнэ. Хэм хэмжээний актыг 50 хувьд хувийн хэрэгтэй болгоно.	Аймаг сумдын хэм хэмжээний актыг 100 хувь бүртгүүлж, хувийн хэрэгтэй болгоно. Сонсох ажиллагааг хуулийн дагуу бүрэн хийлгэж, хамрагдсан хүний тоог 5000-д хүргэнэ.	Сонсох ажиллагааг хуулийн дагуу бүрэн хийлгэж, хамрагдсан хүний тоог 6000-д хүргэнэ.	XЭЗХ	Аймаг сумдын ЗДТГ, төрийн байгууллага уд

		46.Нутгийн удирлагын байгууллагаас гаргаж буй бодлогын баримт бичиг, төсөв, хөрөнгө оруулалтын асуудлыг төслийн шатанд хэлэлцүүлэх, хууль, шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавихад иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Бодлого, шийдвэрийн төсөл боловсруулах, хэлэлцүүлэхэд иргэд, иргэдийн төлөөллийг оролцуулж байна. Аймаг сумдад дунджаар 6-14 хувьтай байна.		Хууль шийдвэрийн хэрэгжилтийн хяналтад хамрагдсан хүний тоо	Оролцогчдын тоог 20%-д хүргэнэ.	Оролцогчдын тоог 25%-д хүргэнэ.	Оролцогчдын тоог 30%-д хүргэнэ.	Оролцогчдын тоог 40%-д хүргэнэ.	ХЭЗХ	Аймаг сумдын ЗДТГ, төрийн байгууллагууд
		47. Хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг орон нутагт хангуулах, тайлагнах ажлыг иргэдийн хяналтан дор хамтран зохион байгуулна.	2017 оноос хэрэгжих		иргэдийн оролцооны хувь Хамрагдсан хүний тоо	Жилд 10-аас доошгүй хууль, шийдвэрийн хэрэгжилтийг иргэдэд 2-оос доошгүй удаа тайлагнана.	Жилд 15-аас доошгүй хууль, шийдвэрийг иргэдэд 2-оос удаа тайлагнана.	Жилд 20-аас доошгүй хууль, шийдвэрийг иргэдэд 2-оос доошгүй удаа тайлагнана	Жилд 25-аас доошгүй хууль, шийдвэрийг иргэдэд тайлагнана.	ХЭЗХ	Аймаг сумдын ЗДТГ, төрийн байгууллагууд
16	Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	48.Аймгийн хэмжээнд Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2017-2020 оны төлөвлөгөөг батлуулж, хэрэгжилтийг хангана.	Аймгийн хэмжээнд Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 2013-2016 оны төлөвлөгөөг 45 зорилт 152 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэйгээр батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.	Орон нутгийн төсөв 40 сая	Хүний эрхийг хангах арга хэмжээний жил бүрийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувиар	Хүний эрхийг хангах арга хэмжээний 2017 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 30-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Хүний эрхийг хангах арга хэмжээний 2018 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 50-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Хүний эрхийг хангах арга хэмжээний 2019 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 70-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2017-2020 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	ХЭЗХ	ХЭСХ сумдын ХЭСХ Хэлтэс ,агентлагууд ТББ ҮЭ
		49.Хүний эрхийн салбар хорооны үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, гишүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэн чадавхийг бэхжүүлнэ.	Сумдын салбар хороодод шалган туслах ажлыг 1 удаа зохион байгуулж, салбар хорооны орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга нарт нэгдсэн сургалтыг 1 удаа зохион байгуулсан.	Орон нутгийн төсөв 20 сая	Салбар хороодын үйл ажиллагааны үр дүнгээр	Салбар хороодын үйл ажиллагааны дундаж дүнг 80-аас дээш хувьд хүргэнэ.	Салбар хороодын үйл ажиллагааны дундаж дүнг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Салбар хороодын үйл ажиллагааны дундаж дүнг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Салбар хороодын үйл ажиллагааны дундаж дүнг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	ХЭЗХ	ХЭСХ сумдын ХЭСХ Хэлтэс ,агентлагууд ТББ ҮЭ

		50. Иргэдийнхээ шашин шүтэх эс шүтэх эрх чөлөөг дээдлэн, үндэсний соёл, итгэл үнэмшлийг дэмжин ажиллана.	Аймгийн хэмжээнд нийт 35 шашины байгууллага бүртгэлтэй	-	Үйл ажиллагааны үр дүнгээр	Аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй шашины байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт шалгалтыг зохион байгуулж, зөрчил дутагдлыг арилгана.				ХЭЗХ	ХЭСХ сумдын ХЭСХ Хэлтэс, агентлагууд ТББ, ҮЭ
17	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлж, хууль сахиулах болон нутгийн захиргааны байгууллагуудын хамтын ажиллагааг сайжруулна	51.Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх ажлын төлөвлөгөөг жил бүр батлуулан хэрэгжүүлнэ.	Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилт 5 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй төлөвлөгөөг хэрэгжүүлсэн.	орон нутгийн төсөв 12 сая	Хэрэгжилтийн хувиар	Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх 2017 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх 2018 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх 2019 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх 2020 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	ХЭЗХ	ЦГ, НБХ, ХГБЗХГ, ЭМГ, АНЭ,ХНХХ, сумдын ЗДТГ, ГХУСАЗЗ, ТББ
		52.Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөгсөдийг түр хамгаалах байртай болгоно.	Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хохирогч, тэдний хүүхдүүдийн хамгааллын ажил бүрэн хэмжээгээр хийгдээгүй.	орон нутгийн төсөв 15 сая	Хамгаалах байртай болсон үзүүлэлтээр	Хамгаалах байрны үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.	Хүчирхийлэлд өртсөн иргэдэд цогц үйлчилгээ үзүүлэх төрийн болон ТББ-ын уялдаа холбоо сайжирна.	Хамгаалах байрны үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	Хамгаалах байрны үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	ХЭЗХ	ЦГ, НБХ, ХГБЗХГ, ЭМГ, АНЭ,ХНХХ, сумдын ЗДТГ, ГХУСАЗЗ, ТББ
18	Аймгийн хэмжээнд гэмт хэрэг хэрэг, зөрчлийн гаралтыг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үр нөлөөг дээшлүүлнэ.	53. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг жил бүр гарган хэрэгжүүлнэ.	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын төлөвлөгөөг 4 зорилт 53 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэйгээр батлан хэрэгжилт 80%-тай. 2015 онд аймгийн хэмжээнд 863 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн.	Орон нутгийн төсөв 40 сая	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80-аас дээш хувьд хүргэнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90 хувьд хүргэнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хүргэнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хүргэнэ.	ХЭЗХ	ЦГ, аймаг, сумдын ГХУСАЗЗ
		54. Мал хулгайлах гэмт хэргийг бууруулах зорилгоор урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 2 жилээр гарган хэрэгжилтэнд хяналт тавина.	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх 2016-2019 оны хөтөлбөрийг 3 зорилт 41 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэйгээр баталсан. Мал хулгайлах гэмт хэрэг 149 бүртгэгдэж, илрүүлэлтийг 63.50%-д хүргэсэн.	60 сая	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Хэрэгжилтийг 90 хувьд хүргэнэ.	Хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Хэрэгжилтийг 90-ээс дээш хувьд хүргэсэн байна.	Мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрт мониторинг үнэлгээ хийж үр дүнг тооцно.	ЦГ	Аймаг, сумдын ГХУСАЗЗ
		55.“Архидалтын эсрэг - Төв аймаг” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлж,	“Архигүй Монгол хүн” хөтөлбөрийн хэрэгжилт 20,55 %-тай хэрэгжсэн.	80 сая	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90-	“Архигүй төв аймаг” хөтөлбөрт	ЦГ	

		Архидан согтуурахаас үүдэлтэй гэмт хэргийг бууруулах зорилгоор 2 жил тутамд төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжилтийг хангуулна.	Согуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 181, архидан согтуурсны улмаас зам тээврийн осолд өртөж нас барсан 66 хүн, гэмтэж бэртсэн 173 хүн байна.			хувьд хүргэнэ.	ээс дээш хувьд хүргэнэ.	ээс дээш хувьд хүргэсэн байна.	мониторинг үнэлгээ хийж үр дүнг тооцно.		
		56. Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах 2013-2020 оны үндэсний стратегийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтэнд хяналт тавина. /найруулсан/	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын журмын эсрэг гэмт хэрэг 123, осол 433 бүртгэгдсэн.	130 сая	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах үндэсний стратегийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90%-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90%-ээс дээш хувьд хүргэнэ	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90%-ээс дээш хувьд хүргэсэн байна.	Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах 2013-2020 оны үндэсний стратегийг хэрэгжилтэд мониторинг үнэлгээ хийж үр дүнг тооцно.	ЦГ	Аймаг сумдын ГХУСАЗЗ
19	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	57. Авлига, ашиг сонирхлын эсрэг үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны нээлттэй ил тод байдлын хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг эрчимжүүлнэ.	Төрийн байгууллагын авлигын эсрэг үйл ажиллагааг үнэлэх аргачлалын шалгуур үзүүлэлтээр Аймаг 2014 онд 35.2 оноо 2015 онд 50.7 оноотой дүгнэгдсэн	12 сая	-Төрийн байгууллагын авлигын эсрэг үйл ажиллагааг үнэлэх аргачлалын шалгуур үзүүлэлт -3Г-ын 143-р Тогтоол	Төрийн байгууллагын авлигын эсрэг үйл ажиллагааг үнэлэх аргачлалын шалгуур үзүүлэлтийн дүнг 15%-иар нэмэгдүүлнэ.	Авлигын эсрэг үйл ажиллагааг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийн дүнг 20%-иар нэмэгдүүлнэ.	Төрийн байгууллагын авлигын эсрэг үйл ажиллагааг үнэлэх аргачлалын шалгуур үзүүлэлтийн дүнг 25%-иар нэмэгдүүлнэ.	Мэдээллийн ил тод байдал бүрэн хангагдсан байна. Авлига, ашиг сонирхлын зөрчил, дутагдал буурсан байна.	ХЭЗХ	Төрийн бүх шатны байгууллага
20	Архивын баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлэн, архивийн үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлнэ	58.Архивын баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтын 23%-ийг цахим хэлбэрт шилжүүлж цахим хувь үүсгээд байна.	Орон нутгийн төсөв 32,8 сая	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтыг цахимд шилжүүлсэн хувийн өсөлтөөр	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтын 28,8% -ийг цахим санд шилжүүлнэ.	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтын 32,8 % -ийг цахим санд шилжүүлнэ	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтын 37,8 % -ийг цахим санд шилжүүлнэ	Төрийн архивын сан хөмрөгийн баримтын 42,8% -ийг цахим санд шилжүүлнэ	Төрийн архив	

21	Иргэний, эд хөрөнгийн, хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, иргэдэд төрийн бүртгэлийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай хүргэж цахим засаглал хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	59.Сумдыг улсын бүртгэлийн онлайн сүлжээнд холбоно.	Лүн сумыг улсын бүртгэлийн онлайн сүлжээнд холбосон.	Орон нутгийн төсөв Нийт 40 сая	Улсын бүртгэлийн онлайн сүлжээнд холбогдсон сумын тоогоор	Баянчандмань сумыг онлайн сүлжээнд холбон туршилтын үйлчилгээг үзүүлж эхлэнэ.	Эрдэнэ сумыг онлайн сүлжээнд холбон үйлчилгээг үзүүлж эхлэнэ.	5-аас доошгүй сумыг онлайн сүлжээнд холбож иргэдэд үйлчилгээ үзүүлнэ.	Онлайн сүлжээнд холбосон сумын тоог нэмэгдүүлж цахим засаглал хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Улсын бүртгэлийн хэлтэс УБХ	Татварын хэлтэс, сумын ЗДТГ
		60.Аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй хуулийн этгээдүүдийн салбар төлөөлөгчийн газрын бүртгэлжүүлж, гэрчилгээжүүлнэ.	Аймгийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж буй өөр аймаг, нийслэлийн 61 салбар бүртгэлтэй байна.		Аймаг орон нутгийн төсөвт орох татвар, тэмдэгтийн хураамж нэмэгдсэн байна.	Улсын бүртгэлд бүртгэх хуулийн этгээдийн тоог 5 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.	Улсын бүртгэлд бүртгэх хуулийн этгээдийн тоог 5 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.	Улсын бүртгэлд бүртгэх хуулийн этгээдийн тоог 5 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.	Улсын бүртгэлд бүртгэх хуулийн этгээдийн тоог 5 хүртэл хувиар нэмэгдүүлнэ.		
22	Хууль сахиулах байгууллагуудын чадамж ажлын үр дүнг дээшлүүлж, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	61.Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах нөхцлийг бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.		60 сая төгрөг	Ажиллах нөхцөл сайжирсан үзүүлэлтээр	Стандартад нийцсэн журмын хашаатай болно. Байнгын болон түр посттой болно	Машин техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлд дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Машин техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлд дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Машин техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлд дэмжлэг үзүүлсэн байна.	ЦГ ХЭЗХ	
		62.ШШГА-ны Цагдан хорих байрны аюулгүй байдлыг стандартын шаардлагад нийцүүлнэ.	Стандартын шаардлагад нийцүүлэх нөхцөл үүссэн.	Улсын төсөв	Аюулгүй байдал хангагдсанаар	Автомашин журмын хашаа байрлах газрын асуудлыг шийдүүлж, газрыг чөлөөлүүлнэ.	Албаны талбайг бүрэн тохижуулж, Нэг цонхны үйлчилгээг ашиглалтад оруулна	Хамгаалалтын хашаа, шалган нэвтрүүлэх байрыг барьсан байна.	Цагдан хорих байрны аюулгүй байдлыг стандартын шаардлагад нийцүүлсэн байна.		ШШГА
		63.Шүүхийн шинжилгээний чанарыг дээшлүүлнэ.	Криминалистикийн шинжээчид 334 удаа хэргийн газрын үзлэгт шинжилгээ хийж бэхжүүлж ирсэн гэрэл зургийн кадрын тоо 40582 хүрсэн. Ашиглаж буй техник хэрэгсэл шаардлага хангахгүй болсон.	Орон нутгийн төсөв 18 сая	Шинжилгээний чанарын үзүүлэлтээр	Дижитал системийн гэрэл зураг боловсруулах тоног төхөөрөмжтэй болж ажлын бүтээмж сайжирна.	Криминалистикийн шинжилгээ хийх шинжээчийн иж бүрэн үзлэгийн цүнхтэй болж шинжилгээнд ахиц гарна.	Шүүхийн шинжилгээний үйл ажиллагааг өмнөх оны түвшингээс ахисан байна.	Үйлчилгээний тоо, чанар ахисан байна.	ШША	
		64.Шүүхийн шинжилгээний албаны байртай болно.	Цагдаагийн газрын 2 өрөөнд, АНЭ-ийн 1 өрөөнд тус тус үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Орон нутгийн	Орон нутгийн төсөв 480 сая	Алба хаагчдын ажиллах нөхцлийг сайжирсан үзүүлэлтээр		Барилгын ажлыг эхлүүлнэ.		Шүүхийн шинжилгээний албаны байрыг ашиглалтанд оруулна.	ШША	

			төсвөөс 1сая 800, ШША-аас 1сая 133 төгрөгийг “Цэнхэр төхөм” ХХК-д шилжүүлж 480,895,611 төгрөгийн 12*17м хэмэжээтэй 2 давхар байрны зургийг 2012.5.2-д хийлгүүлсэн.								
23	Гадаадын иргэний эрх зүйн байдлын тухай хууль, харьяатын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ.	65.Хяналт шалгалтын ажлыг нэмэгдүүлж хууль хяналтын болон төрийн байгууллагын уялдаа холбоог сайжруулна.	Аймгийн 14 суманд 715 гадаадын иргэн, гадаадын хөрөнгө оруулалттай 52 ААН байна. Нийт 155 зөрчлийг илрүүлсэн.	Орон нутгийн төсөв 20 сая	Зөрчил буурсан тоогоор	Гадаадын иргэн, гадаадын хөрөнгө оруулалттай ААНБ-ын бүртгэл, судалгаа мэдээллийн тогтолцоо сайжирна.	Гадаадын иргэн, ААНБ-д захиргааны болон хууль хяналтын байгууллагатай хамтран хийх хяналт шалгалтыг эрчимжүүлсэн байна.	Гадаадын иргэдийн холбогдолтой зөрчил буурсан байна.	Зөрчлийг бууруулах ажлыг эрчимжүүлнэ.	ГИХГ	Аймаг сумдын ЗДТГ ЦГ Тагнуулын хэлтэс

